

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w listopadzie 2020 r.

Socio-economic situation of the country in November 2020

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w listopadzie 2020 r.

Socio-economic situation of the country in November 2020

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa, grudzień Warsaw, December 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych
Statistics Poland, Statistical Products Department

pod kierunkiem

supervised by

Magdaleny Ambroch

Zespół autorski

Editorial team

Dominika Borek, Justyna Gustyn, Anna Kozera, Joanna Kozłowska, Marcin Marikin, Ewa Morytz-Balska, Filip Piotrowski, Marcin Safader, Anna Zielkowska, Maciej Żelechowski

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Elżbieta Lisiak, Eustachiusz Markowski, Beata Morawska, Joanna Sadowy, Katarzyna Stanecka

Ikony użyte na okładce

Icons used on the cover

Freepik, Kirenschastry i Pixel Perfect z Flaticon

Designed by Freepik, Kirenschastry and Pixel Perfect from Flaticon

Publikacja dostępna na stronie

Publication available at

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source.

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Spis treści

Contents

Synteza	5
Executive summary	8
Rynek pracy	11
Labour market	
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	23
Wages and salaries; social benefits	
Ceny	27
Prices	
Rolnictwo	35
Agriculture	
Przemysł	39
Industry	
Budownictwo	47
Construction	
Budownictwo mieszkaniowe	50
Housing construction	
Rynek wewnętrzny	53
Domestic market	
Transport	57
Transport	
Handel zagraniczny	61
Foreign trade	
Wyniki finansowe ubezpieczycieli	69
Financial results of insurance companies	
Produkt krajowy brutto	72
Gross domestic product	
Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach	74
Socio-economic situation in the European Union and in selected countries	
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	78
Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country	
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne	82
Main macroeconomic indicators	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description	Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero	Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit	„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit	Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	kg	kilogram kilogramme
mln	million million	szt. pc.	sztuka piece
mld bn	miliard billion	l	litr litre
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point	hl	hektolitr hectolitre
zł PLN	złoty zloty	t	tona tonne
USD	dolar USA United States dollar	dt	decytona decitonne
EUR	euro euro		
CHF	frank szwajcarski Swiss franc		
UE EU	Unia Europejska European Union		

Synteza

Rynek pracy w listopadzie 2020 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w przeliczeniu na etaty)	0,0% m/m	-1,2% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu okresu)		6,1%

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw obniżyło się w skali roku nieco bardziej niż w poprzednim miesiącu. Stopa bezrobocia rejestrowanego utrzymała się na poziomie notowanym od czerwca br. i nadal była wyższa niż przed rokiem.

Według wyników badania popytu na pracę w III kwartale br. utworzono mniej nowych miejsc pracy niż rok wcześniej, mniej również zlikwidowano. Niższy niż w poprzednim kwartale był odsetek miejsc pracy zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2020 r.

nominalne	+0,5% m/m	+4,9% r/r
realne	+0,4% m/m	+1,9% r/r

Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw oraz ich siła nabywcza wzrosły w skali roku w nieco większym stopniu niż w październiku br.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w listopadzie 2020 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych		
nominalne	+0,3% m/m	+5,7% r/r
realne	+0,2% m/m	+2,3% r/r
rolników indywidualnych		
nominalne	-2,3% m/m	+6,4% r/r
realne	-2,4% m/m	+3,0% r/r

Tempo wzrostu przeciętnych miesięcznych nominalnych i realnych emerytur i rent brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w skali roku było wyższe niż w poprzednim miesiącu, a świadczeń rolników indywidualnych – nieco słabsze.

Ceny w listopadzie 2020 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+0,1% m/m	+3,0% r/r
ceny produkcji sprzedanej przemysłu	0,0% m/m	-0,2% r/r
ceny produkcji budowlano- montażowej	+0,2% m/m	+2,4% r/r

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku nieco mniej niż w dwóch poprzednich miesiącach, na co wpłynęło m.in. dalsze spowolnienie tempa wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych. Umocnił się natomiast wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem. Nadal niższe niż rok wcześniej były ceny w zakresie transportu oraz ceny odzieży i obuwia.

Spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku był mniejszy niż poprzednich miesiącach. Ceny produkcji budowlano-montażowej wzrosły w podobnym tempie jak w październiku br.

Produkcja sprzedana przemysłu w listopadzie 2020 r.

niewyrównana sezonowo	-1,6% m/m	+5,4% r/r
wyrównana sezonowo	+1,2% m/m	+3,5% r/r

Produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w skali roku bardziej niż przed miesiącem, co wiązało się m.in. z wpływem czynników o charakterze sezonowym. Wzrost utrzymał się w przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, przy spadku w pozostałych sekcjach. Większa niż rok wcześniej była produkcja sprzedana w większości głównych grupowań przemysłowych (oprócz dóbr związanych z energią); najbardziej wzrosła sprzedaż w produkcji dóbr zaopatrzeniowych.

Produkcja budowlano-montażowa w listopadzie 2020 r.

niewyrównana sezonowo	+0,6% m/m	-4,9% r/r
wyrównana sezonowo	-0,7% m/m	-7,1% r/r

Produkcja budowlano-montażowa obniżyła się w skali roku w mniejszym stopniu niż w poprzednich miesiącach, co wiązało się m.in. z wpływem czynników o charakterze sezonowym. Spadek utrzymał się w większości działów budownictwa, z wyjątkiem podmiotów realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne. Bardziej obniżyła się sprzedaż robót remontowych niż robót inwestycyjnych.

Sprzedaż detaliczna w listopadzie 2020 r.

	-5,3% m/m	-5,3% r/r
--	-----------	-----------

Sprzedaż detaliczna obniżyła się w skali roku bardziej niż w październiku br. Spadek notowano w większości grup, w tym najgłębszy w grupach: tekstylia, odzież, obuwie, paliwa stałe, ciekłe i gazowe oraz pozostałe. Większy niż przed miesiącem był spadek w grupie żywność, napoje i wyroby tytoniowe. Po wzrostach w poprzednich miesiącach, niższa niż przed rokiem była także sprzedaż w grupach: farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny oraz meble, rtv, agd.

Przewozy ogółem w listopadzie 2020 r.

ładunków	-1,5% m/m	-2,7% r/r
pasażerów	-36,9% m/m	-58,7% r/r

Spadek przewozów ładunków w ujęciu rocznym był mniejszy, a przewozów pasażerskich – głębszy niż w poprzednim miesiącu.

Rolnictwo w listopadzie 2020 r.

Ceny skupu większości podstawowych produktów na rynku rolnym kształtowały się powyżej poziomu sprzed roku. Niższe niż w listopadzie ub. roku były ceny ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiowego.

Handel zagraniczny (w zł) w okresie styczeń–październik 2020 r.

eksport	-0,2% r/r	
import	-4,8% r/r	

Obroty towarowe handlu zagranicznego były niższe niż rok wcześniej. W wyniku głębszego spadku importu niż eksportu dodatkowo saldo było znacznie wyższe niż przed rokiem. Zmniejszyła się wymiana z krajami rozwiniętymi (w tym UE) oraz import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, przy wzroście obrotów z krajami rozwijającymi się. Zwiększyły się obroty produktami rolno-spożywczymi. W okresie trzech kwartałów br. eksport i import w cenach stałych były niższe niż przed rokiem, a wskaźnik terms of trade kształtował się korzystniej niż rok wcześniej.

Koniunktura gospodarcza w grudniu 2020 r.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury	
przetwórstwo przemysłowe	-14,8
budownictwo	-22,6
handel detaliczny	-19,1
transport i gospodarka magazynowa	-11,5

Przedsiębiorstwa we wszystkich prezentowanych rodzajach działalności oceniają koniunkturę mniej negatywnie niż w listopadzie br., a w największym stopniu poprawiły się nastroje podmiotów handlu detalicznego. Najbardziej niekorzystne pozostają oceny jednostek z sekcji zakwaterowanie i gastronomia (minus 57 wobec minus 61 w listopadzie br.), których działalność od listopada pozostaje ograniczona w związku z przeciwdziałaniem pandemii.

W większości obszarów przeważają opinie, że negatywne skutki pandemii COVID-19 dla działalności przedsiębiorstw będą niewielkie. Przedsiębiorcy spodziewają się spadku zamówień od klientów, ale przeważnie mniejszego niż miesiąc wcześniej (w zakwaterowaniu i gastronomii jest on szacowany na 52% wobec 63% w listopadzie br.). Większość jednostek odczuwa nieco mniejsze obawy o przyszłość firmy w przypadku utrzymania aktualnych ograniczeń związanych z COVID-19. Dużą niepewność nadal wykazują m.in. jednostki zakwaterowania i gastronomii, spośród których 57% zakłada, że nie przetrwa w takich warunkach dłużej niż 3 miesiące (wobec 64% przed miesiącem). Podmioty te sygnalizują ograniczenie zatrudnienia o ok. 12% w stosunku do stanu sprzed miesiąca (wobec 19% w listopadzie br.).

Koniunktura konsumencka w grudniu 2020 r.

Wskaźnik ufności konsumenckiej	
bieżący (BWUK)	-24,9
wyprzedzający (WWUK)	-24,2

Wskaźniki ufności konsumenckiej, określające bieżące oraz oczekiwane tendencje konsumpcji indywidualnej, są mniej ujemne niż w listopadzie br. Poprawiły się m.in. przewidywania dotyczące sytuacji ekonomicznej kraju oraz oceny w zakresie obecnej możliwości dokonywania ważnych zakupów.

Konsumenci w nieco mniejszym stopniu niż przed miesiącem obawiają się dużego zagrożenia, jakie stwarza sytuacja epidemiczna. Według 70% respondentów pandemia stanowi duże ryzyko dla gospodarki (wobec 78% w listopadzie br.). Mniejszy niż w poprzednim miesiącu odsetek badanych wskazuje na duże zagrożenie dla zdrowia populacji Polski jako całości (46% wobec 56%) oraz postrzega sytuację jako duże zagrożenie dla osobistego zdrowia (37% wobec 44%). Mniej osób odczuwa również duże zagrożenie dla swojej sytuacji finansowej (23% wobec 28%). Wśród pracujących respondentów zmniejszył się odsetek osób zdecydowanie obawiających się utraty pracy lub zaprzestania prowadzenia własnej działalności (do 8% z 12% w listopadzie br.), jak również tych, które dostrzegają możliwość wystąpienia takiej sytuacji (do 21% z 25%).

Executive summary

Labour market in November 2020

average paid employment in enterprise sector (in full-time equivalents)	0.0% m/m	-1.2% y/y
registered unemployment rate (as of the end of period)		6.1%

Average paid employment in enterprise sector decreased in annual terms slightly more than in the previous month. The registered unemployment rate remained at the level observed since June 2020 and it was still higher than a year before.

According to the results of the survey on the demand for labour, in the third quarter of 2020 fewer new jobs were created than a year before, and fewer were also liquidated. The percentage of jobs lost due to the epidemic situation was lower than in the previous quarter.

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in November 2020

nominal	+0.5% m/m	+4.9% y/y
real	+0.4% m/m	+1.9% y/y

Average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector and their purchasing power increased on annual basis to a slightly greater extent than in October 2020.

Average monthly gross retirement and other pensions in November 2020

from non-agricultural social security system		
nominal	+0.3% m/m	+5.7% y/y
real	+0.2% m/m	+2.3% y/y
of farmers		
nominal	-2.3% m/m	+6.4% y/y
real	-2.4% m/m	+3.0% y/y

The annual growth rate of nominal and real gross retirement and other pensions from non-agricultural social security system was higher than in the previous month, whereas of individual farmers it was slightly weaker.

Prices in November 2020

prices of consumer goods and services	+0.1% m/m	+3.0% y/y
--	-----------	-----------

Prices of consumer goods and services increased in annual terms slightly less than in the two previous months, due to, among others, a further slowdown in the growth of food and non-alcoholic beverages. However, the increase in the prices of goods and services related to dwelling became stronger. Prices related to transport and prices of clothing and footwear were still lower than a year before.

producer prices in industry	0.0% m/m	-0.2% y/y
producer prices in construction	+0.2% m/m	+2.4% y/y

The year-on-year decline in the prices of sold production of industry was smaller than in previous months. Prices of construction and assembly production increased at a similar rate as in October 2020.

Sold production of industry in November 2020

seasonally unadjusted	-1.6% m/m	+5.4% y/y
seasonally adjusted	+1.2% m/m	+3.5% y/y

Sold production of industry increased in annual terms more than a month before, which was influenced, among others, by seasonal factors. Growth continued in manufacturing and in water supply; sewerage, waste management and remediation activities, with decreases in other sections of industry. Sold production was higher than a year before in majority of the industrial groupings (apart from energy); therein sales grew the most in production of intermediate goods.

Construction and assembly production in November 2020

seasonally unadjusted	+0.6% m/m	-4.9% y/y
seasonally adjusted	-0.7% m/m	-7.1% y/y

Construction and assembly production decreased in annual terms to a lesser extent than in previous months, owing to, among others, seasonal factors. Production was lower than a year before in most divisions of construction, except for units dealing mainly with specialised construction activities. Sales of restoration works dropped more than of investment ones.

Retail sales in November 2020

	-5.3% m/m	-5.3% y/y
--	-----------	-----------

Retail sales decreased in annual terms more than in October 2020. Decline was recorded in most groups, therein the deeper in: textiles, clothing, footwear, solid, liquid and gaseous fuels and others. Sales in the group food, beverages and tobacco products decreased to a greater extent than a month before. After increases in previous months also sales in the groups: pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment as well as furniture, radio, TV and household appliances were lower than a year before.

Transport in November 2020

of goods	-1.5% m/m	-2.7% y/y
of passengers	-36.9% m/m	-58.7% y/y

Transport of goods declined in annual terms less, while transport of passengers – more than a month before.

Agriculture in November 2020

On the agricultural market the average procurement prices of most basic products were higher than a year before. Prices of potatoes as well as prices of pigs and poultry for slaughter were below the previous year's level.

Foreign trade (in PLN) in January–October 2020

exports		-0.2% y/y
imports		-4.8% y/y

Foreign trade turnover was lower than a year before. As a result of a deeper decline in imports than in exports the positive balance was significantly higher than in the previous year. The turnover with developed countries (including the EU) and imports from Central and Eastern European countries declined, with the increased turnover with developing countries. The turnover of agri-food products grew. During the three quarters of 2020, exports and imports at constant prices were lower than a year before, while the terms of trade index was more favourable.

Business tendency in December 2020

Business climate indicators	
manufacturing	-14.8
construction	-22.6
retail trade	-19.1
transportation and storage	-11.5

Enterprises in all presented kinds of activity assess the business climate less negatively than in November 2020, and the attitudes of retail trade units have improved to the greatest extent. The most unfavourable remain the opinions from accommodation and food service activities (minus 57 against minus 61 in the previous month), whose activity has been limited since November due to the pandemic counteraction.

In most areas, the prevailing opinion is that the negative impact of the COVID-19 pandemic on business activity will be minor. Entrepreneurs expect a decrease in orders from customers, but mostly smaller than a month earlier (in accommodation and food services it is estimated at 52% compared to 63% a month before). Most of the companies feel slightly less worried about the future of the company if the current COVID-19 restrictions are maintained. Great uncertainty is still felt by units conducting accommodation and food service activities, 57% of which assume that they will not last more than 3 months (against 64% a month before). These entities indicate a reduction in employment by about 12% compared to the previous month (against 19% in November 2020).

Consumer tendency in December 2020

Consumer confidence indicators	
current	-24.9
leading	-24.2

Consumer confidence indicators, defining current and expected tendencies of individual consumption, are less negative than in November 2020. Among others, forecasts concerning economic situation of the country and assessments about the current possibility of making important purchases improved.

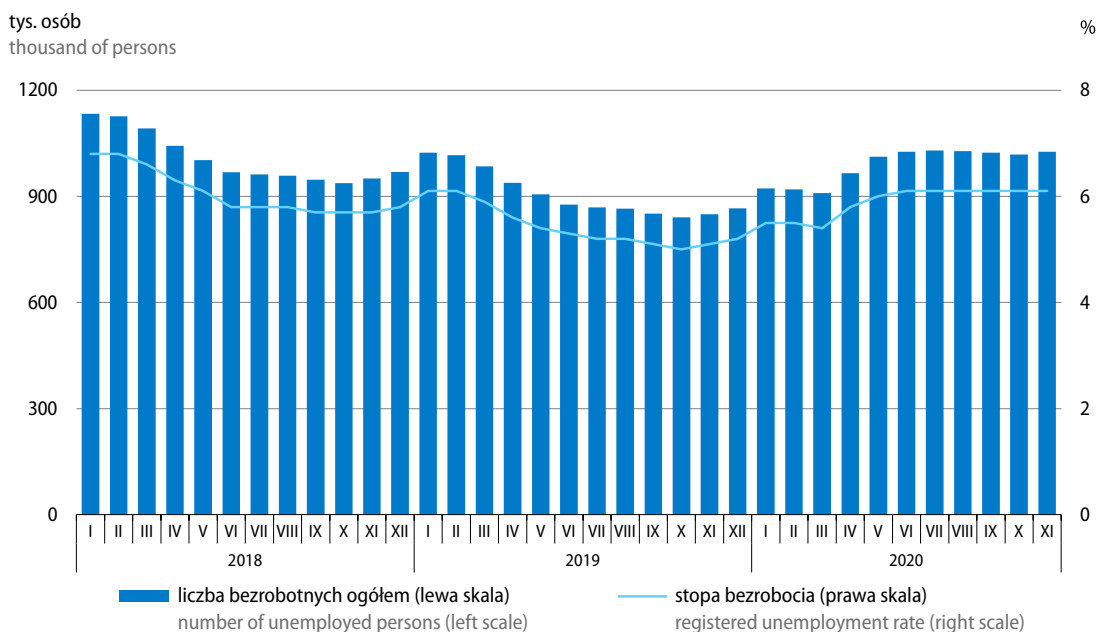
Consumers fear the serious threat posed by epidemic situation to a slightly lesser extent than in the previous month. According to 70% of respondents the pandemic poses a high risk to the economy (against 78% in November 2020). Lower percentage of the surveyed consumers indicates that pandemic poses a big threat to the health of the Polish population as a whole (46% against 56%) and perceives the current situation as seriously threatening for personal health (37% against 44%). Fewer persons also feel that their financial situation is seriously endangered (23% against 28%). Among employed respondents the percentage of persons clearly afraid of losing a job or closing down a business decreased (to 8% from 12% in November 2020), and also those who perceive the possibility of such situation (to 21% from 25%).

Rynek pracy Labour market

W listopadzie br. spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był nieco głębszy niż w poprzednim miesiącu. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych była nieznacznie wyższa niż w październiku br. i wyraźnie przekraczała poziom sprzed roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego utrzymała się na poziomie notowanym od czerwca br. i była wyższa niż rok wcześniej.

Według wyników badania popytu na pracę w III kwartale br. utworzono mniej nowych miejsc pracy niż rok wcześniej; jednocześnie zmniejszyła się skala likwidacji miejsc pracy. Odsetek miejsc zlikwidowanych w związku z sytuacją epidemiczną był mniejszy niż w poprzednim kwartale.

Wykres 1. Bezrobocie rejestrowane
Chart 1. Registered unemployment

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w listopadzie br. ukształtowało się na poziomie 6318,9 tys. i było o 1,2% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 1,0% w październiku br.). W większości sekcji utrzymał się spadek zatrudnienia, w tym najgłębszy dotyczył zakwaterowania i gastronomii (o 6,9%) oraz górnictwa i wydobywania (o 4,3%). Spośród największych sekcji zatrudnienie zmniejszyło się bardziej niż przed miesiącem w przetwórstwie przemysłowym (2,1%), natomiast w podobnym stopniu – w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (1,3%). Wzrost zatrudnienia w skali roku (ale mniejszy niż w październiku br.) nadal notowano w informacji i komunikacji (o 2,6%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,5%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,0%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,0%). W drugim miesiącu z rzędu nieznacznie powyżej poziomu sprzed roku kształtowało się zatrudnienie w budownictwie (o 0,1%).

1 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
 Table 1. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2020		2019		2020		w tys. in thousands
	XI		I–XI				
	w tys. in thousands	okres poprzedni=100 previous period= =100	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	6319	100,0	98,8	102,6	102,7	98,9	6320
w tym: of which:							
Przemysł Industry							
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	124	99,2	95,7	100,3	100,8	96,5	126
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2341	99,9	97,9	101,6	102,0	97,9	2343
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	114	99,1	97,2	100,3	101,4	99,1	116
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	133	99,9	102,0	102,6	102,8	101,9	132
Budownictwo Construction	419	100,1	100,1	104,0	103,9	100,4	423
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	1298	100,1	98,7	102,7	102,6	98,6	1293
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	626	100,1	101,0	105,5	105,5	101,9	622
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	121	97,4	93,1	106,9	106,6	97,8	127
Informacja i komunikacja Information and communication	252	100,1	102,6	106,2	106,1	103,2	249
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	94	99,3	98,1	101,6	100,8	99,3	95
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna^a Professional, scientific and technical activities ^a	245	100,0	102,5	107,8	107,8	103,8	244
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	399	101,6	97,7	98,3	98,1	94,4	393

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu najbardziej obniżyło się w skali roku zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się wydobywaniem węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 6,1%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz produkcją maszyn i urządzeń (po 5,0%). Spadek zatrudnienia w granicach 2,2%–1,7% notowano w handlu detalicznym, produkcji mebli, budowie budynków, produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Wzrost zatrudnienia, mniejszy niż w październiku br., obserwowano w transporcie lądowym i rurociągowym (2,0%) oraz robotach budowlanych specjalistycznych (1,5%). W podobnym stopniu jak przed miesiącem wzrosło zatrudnienie w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (1,1%) oraz budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (0,6%).

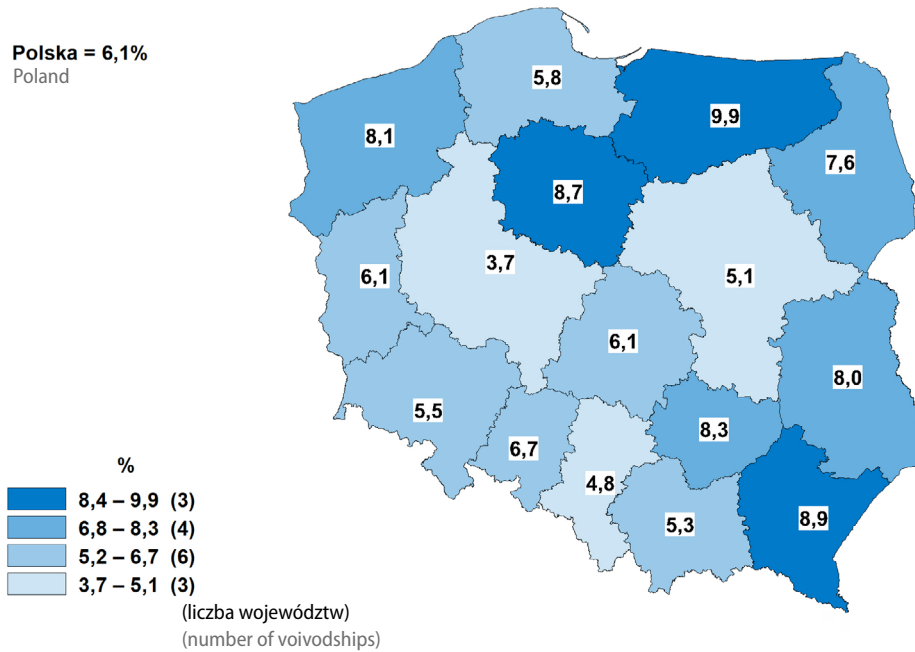
W okresie styczeń–listopad br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6319,6 tys. i było o 1,1% niższe niż w analogicznym okresie ub. roku.

W końcu listopada br. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 1025,7 tys. **bezrobotnych**, tj. więcej niż w październiku br. (o 7,3 tys., tj. o 0,7%) oraz więcej niż w listopadzie ub. roku (o 176,1 tys., tj. o 20,7%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego**, podobnie jak w pięciu poprzednich miesiącach, wyniosła 6,1% i była o 1,0 p.proc. wyższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 3,7% w wielkopolskim do 9,9% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z poprzednim miesiącem stopa bezrobocia wzrosła w pięciu województwach: zachodniopomorskim (o 0,2 p.proc.) oraz kujawsko-pomorskim, lubelskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim (po 0,1 p.proc.), natomiast w pozostałych nie uległa zmianie. W skali roku stopa bezrobocia zwiększyła się we wszystkich województwach, w tym najbardziej w zachodniopomorskim (o 1,5 p.proc.), lubuskim oraz pomorskim (po 1,4 p.proc.), a najmniej – w świętokrzyskim (o 0,6 p.proc.) oraz podlaskim (o 0,7 p.proc.).

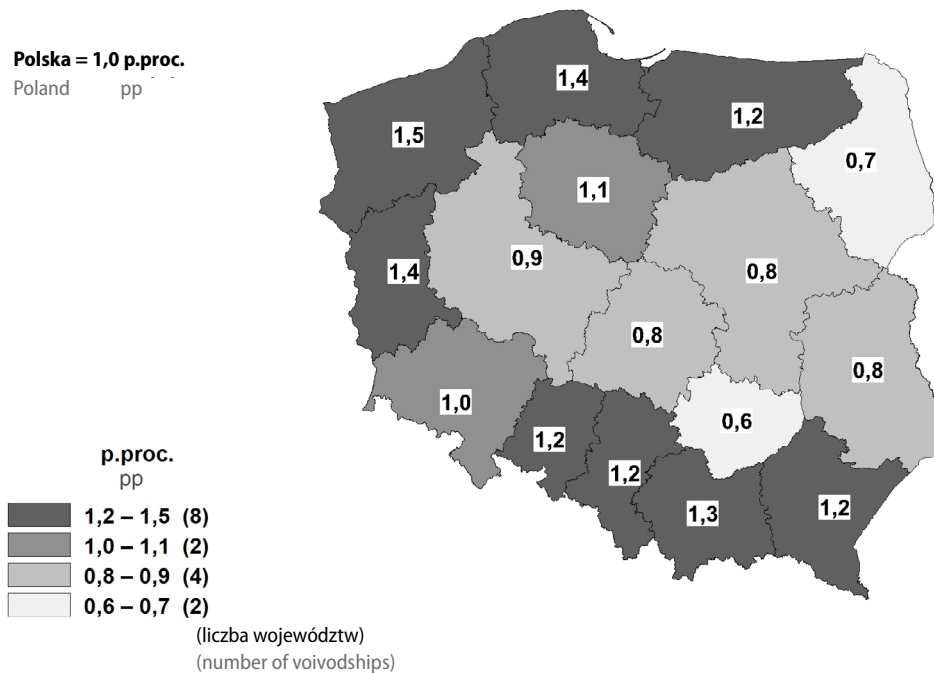
Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego stan w końcu listopada 2020 r.

Map 1. Registered unemployment rate as of the end of November 2020

Mapa 2. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego listopad 2020 r. do listopada 2019 r.

Map 2. Registered unemployment rate changes November 2020 to November 2019

Wśród **bezrobotnych zarejestrowanych** w końcu listopada br. kobiety stanowiły 53,9%, tj. o 2,2 p.proc. mniej niż rok wcześniej. W porównaniu z sytuacją sprzed roku obniżyły się odsetki osób dotychczas niepracujących oraz absolwentów. Wzrosły natomiast odsetki osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz nieposiadających kwalifikacji zawodowych. Zbliżony do notowanego przed rokiem był odsetek osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku.

Tablica 2. Bezrobotni zarejestrowani
Table 2. Registered unemployed persons

Wyszczególnienie Specification	XI 2019	2020		XI 2019	2020	
		X	XI		X	XI
	w tys. in thousands			w % bezrobotnych zarejestrowanych ogółem in % of total registered unemployed		
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	849,6	1018,4	1025,7	100,0	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
kobiety females	476,7	549,0	552,6	56,1	53,9	53,9
dotychczas niepracujący previously not employed	111,5	130,5	130,0	13,1	12,8	12,7
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	33,8	50,5	50,3	4,0	5,0	4,9
bez prawa do zasiłku without benefits rights	713,8	853,1	861,1	84,0	83,8	84,0
absolwenci ^a graduates ^a	32,8	35,3	36,0	3,9	3,5	3,5
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	261,5	321,1	324,3	30,8	31,5	31,6

a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.
a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education.

Udział większości kategorii **osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w liczbie zarejestrowanych ogółem był mniejszy niż przed rokiem. Obniżył się odsetek osób posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia, długotrwale bezrobotnych², osób w wieku powyżej 50 roku życia, niepełnosprawnych oraz osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Wzrósł natomiast odsetek osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia. Podobny do notowanego rok wcześniej był odsetek osób posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia.

Tablica 3. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
 Table 3. Registered unemployed persons with a specific situation on labour market

Wyszczególnienie Specification	XI 2019	2020		XI 2019	2020	
		X	XI		X	XI
	w tys. in thousands			w % bezrobotnych zarejestrowanych ogółem in % of total registered unemployed		
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	849,6	1018,4	1025,7	100,0	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
w wieku do 30 roku życia at the age below 30 years	222,6	272,3	270,7	26,2	26,7	26,4
w wieku do 25 roku życia at the age below 25 years	106,7	133,6	131,5	12,6	13,1	12,8
w wieku powyżej 50 roku życia at the age over 50 years	228,2	255,8	260,3	26,9	25,1	25,4
długotrwale bezrobotni ^a long-term unemployed ^a	427,3	488,3	499,9	50,3	47,9	48,7
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej benefiting from social assistance	15,5	13,9	14,0	1,8	1,4	1,4
posiadający co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia with at least one child under 6 years of age	175,1	185,5	184,5	20,6	18,2	18,0
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia with at least one disabled child under 18 years of age	2,3	2,1	2,0	0,3	0,2	0,2
niepełnosprawni disabled	56,5	55,5	55,3	6,7	5,4	5,4

a Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

a Long-term unemployed persons include persons who stayed in the registers of the powiat labour office for the overall period exceeding 12 months in the last 2 years, excluding the periods of traineeship and vocational training of adults in the workplace.

W urzędach pracy w listopadzie br. **zarejestrowano 97,1 tys. nowych bezrobotnych**, tj. o 15,6% mniej niż przed miesiącem i o 20,7% mniej niż przed rokiem (w październiku br. notowano spadek o 12,4% w skali miesiąca oraz o 16,0% w skali roku). Najliczniejszą grupę (78,1% nowo zarejestrowanych, o 4,5 p.proc. mniej niż przed rokiem) nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, których wprowadzono 75,8 tys. (tj. o 25,1% mniej niż przed rokiem). Mniej niż w listopadzie ub. roku zarejestrowano osób bezrobotnych dotychczas niepracujących, zamieszkałych na wsi, nieposiadających kwalifikacji zawodowych oraz absolwentów. Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem kształtowała się liczba nowo zarejestrowanych osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz długotrwale bezrobotnych.

Tablica 4. Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych
Table 4. Newly registered unemployed

Wyszczególnienie Specification	XI 2020			XI 2019		XI 2020	
	w tys. in thou- sands	okres poprzed- ni=100 previous period=100	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thou- sands	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych in % of newly registered unemployed		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem Newly registered unemployed – in total	97,1	84,4	79,3	87,8	122,5	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:							
zarejestrowani po raz kolejny reentrants to unemployment rolls	75,8	89,8	74,9	87,5	101,2	82,6	78,1
dotychczas niepracujący previously not employed	11,2	62,8	76,2	88,5	14,6	12,0	11,5
absolwenci ^a graduates ^a	8,3	56,0	87,4	89,0	9,5	7,8	8,6
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	4,6	86,0	100,3	104,6	4,6	3,7	4,7
zamieszkali na wsi living in rural areas	42,0	85,1	78,5	87,0	53,5	43,7	43,3
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	28,9	83,1	80,5	89,3	35,8	29,3	29,7
długotrwale bezrobotni ^b long-term unemployed ^b	33,1	94,9	101,1	92,8	32,8	26,8	34,1

a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.
b Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education.
b Long-term unemployed persons include persons who stayed in the registers of the powiat labour office for the overall period exceeding 12 months in the last two years, excluding the periods of traineeship and vocational training of adults in the workplace.

Z ewidencji bezrobotnych w listopadzie br. **skreślono** 89,7 tys. osób, tj. o 25,5% mniej niż w październiku br. i o 20,8% mniej niż w listopadzie ub. roku (przed miesiącem notowano spadek o 11,1% w skali miesiąca oraz o 18,4% w ujęciu rocznym). Podjęcie pracy nadal stanowiło najczęstszą przyczynę wyrejestrowania. Z tego powodu z ewidencji skreślono 59,5 tys. osób (o 2,2% mniej niż w listopadzie ub. roku), a ich udział wśród ogółu wyrejestrowanych wzrósł w skali roku o 12,6 p.proc. do 66,3%. Mniej osób niż przed rokiem podjęło pracę niesubsydiowaną (o 4,5%), natomiast więcej – subsydiowaną (o 14,5%). Wyraźnie (i bardziej niż w październiku br.) obniżyła się liczba osób wyrejestrowanych w wyniku dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego oraz niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. W kolejnym miesiącu z rzędu niższa niż przed rokiem była również liczba skreśleń z powodu nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego. Po wzroście w październiku br. zmniejszyła się także liczba osób rozpoczynających szkolenie lub staż. Zbliżona do notowanej w listopadzie ub. roku była natomiast liczba osób wyrejestrowanych w wyniku nabycia praw emerytalnych lub rentowych.

Tablica 5. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn
 Table 5. Unemployed persons removed from unemployment rolls by reasons

Wyszczególnienie Specification	XI 2020			XI 2019		XI 2020	
	w tys. in thousands	okres poprzedni= =100 previous period= =100	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych wyrejestrowanych in % of unemployed persons removed from unemployment rolls		
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem Unemployed persons removed from unemployment rolls – in total	89,7	74,5	79,2	89,8	113,4	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni, którzy: Of total – unemployed persons, who:							
podjęli pracę took work	59,5	78,4	97,8	89,7	60,8	53,7	66,3
niesubsydiowaną unsubsidised	50,8	78,2	95,5	94,4	53,2	47,0	56,6
subsydiowaną subsidised	8,7	79,6	114,5	66,6	7,6	6,7	9,7
rozpoczęli szkolenie lub staż started training or traineeship	5,5	54,9	88,8	82,3	6,2	5,5	6,1
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy ^a did not confirm availability for work ^a	8,9	71,8	39,8	89,3	22,3	19,7	9,9
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego voluntarily resigned from the status of unemployed	3,2	56,5	38,7	99,2	8,3	7,3	3,6
nabyli prawa emerytalne lub rentowe acquired the right to retirement pay pension	0,5	97,5	100,4	72,6	0,5	0,4	0,6
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego acquired the right to pre-retirement allowances	0,7	81,2	84,3	78,7	0,8	0,7	0,8

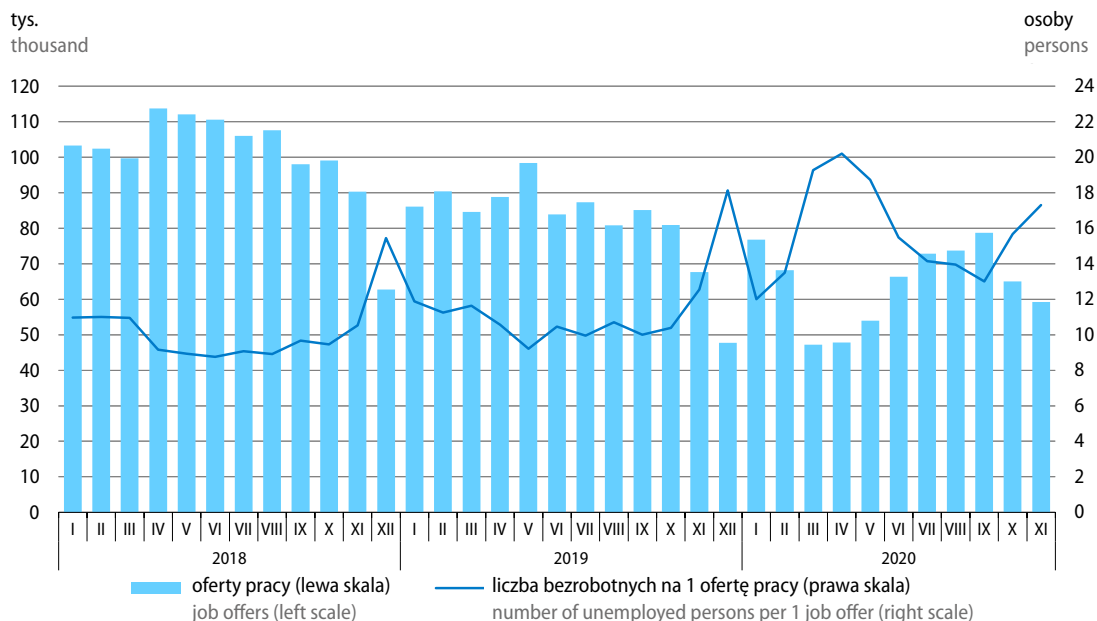
a Od kwietnia br. obowiązek potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy został zawieszony, od czerwca br. obowiązek był egzekwowany w ograniczonym stopniu.

a Since April 2020 the obligation to confirm availability for work was suspended, since June 2020 the obligation was enforced to a limited extent.

Kwota wypłat z tytułu **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) w listopadzie br. wyniosła 176,1 mln zł i była o 3,5% wyższa niż przed miesiącem i o 78,1% wyższa niż rok wcześniej. W okresie styczeń–listopad br. wypłacono bezrobotnym 1412,9 mln zł, tj. o 16,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Do urzędów pracy w listopadzie br. zgłoszono 81,7 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 18,7% mniej niż przed miesiącem i o 10,1% mniej niż przed rokiem. W skali roku zmniejszyła się liczba ofert z sektora prywatnego (o 10,8%), natomiast nieznacznie wzrosła tych z sektora publicznego (o 0,4%). Oferty z sektora publicznego stanowiły 6,8% ogółu ofert (wobec 7,5% przed miesiącem i 6,1% przed rokiem). W końcu listopada br. oferty niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 29,0% wszystkich ofert (wobec 29,9% w październiku br. oraz 28,0% w listopadzie ub. roku). Spośród wszystkich ofert pozostających do dyspozycji w końcu listopada br. 3,9% adresowanych było do osób niepełnosprawnych, 1,7% dotyczyło stażu, a 0,1% skierowanych było do absolwentów.

Wykres 2. Oferty pracy stan w końcu miesiąca
 Chart 2. Job offers as of the end of a month

W końcu listopada br. zadeklarowano podobną jak przed miesiącem oraz wyższą niż przed rokiem liczbę zwolnień grupowych – 310 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 33,0 tys. pracowników, w tym 4,0 tys. osób z sektora publicznego (w końcu października br. odpowiednio 322 zakłady, 33,4 tys. pracowników, w tym 4,1 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu listopada ub. roku – 141 zakładów, 19,0 tys. pracowników, w tym 2,2 tys. z sektora publicznego).

Według wyników badania **popytu na pracę** w końcu III kwartału br. liczba **wolnych miejsc pracy** wyniosła 91,1 tys. i była o 11,9% wyższa niż w końcu II kwartału br., ale o 38,7% niższa niż przed rokiem. Wolnymi miejscami pracy dysponowało 29,4 tys. podmiotów, tj. 4,7% jednostek ogółem (wobec 27,4 tys. podmiotów, tj. 4,3% jednostek ogółem w poprzednim kwartale oraz 48,9 tys. podmiotów, tj. 6,4% jednostek ogółem rok wcześniej). We wszystkich kategoriach wielkości podmiotów wolnych miejsc pracy było mniej niż przed rokiem: w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 53,0%, 10–49 osób – o 40,7% oraz powyżej 49 osób – o 27,6%.

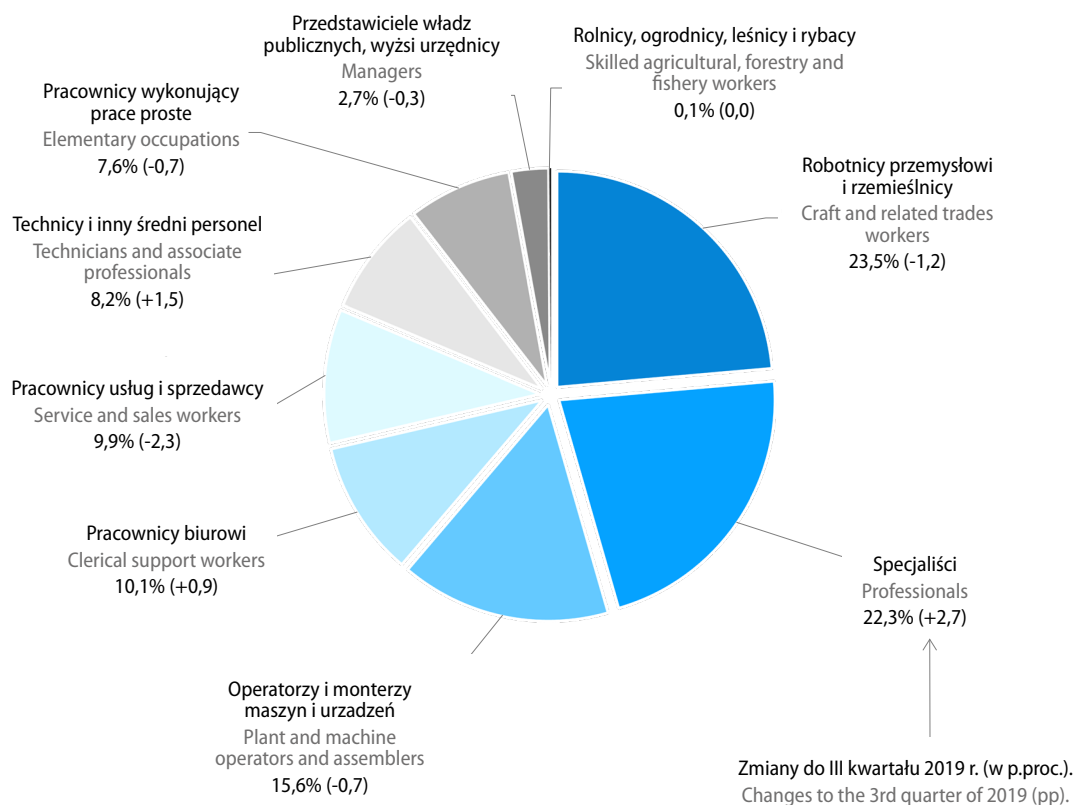
3 Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W strukturze wolnych miejsc pracy według sekcji w stosunku do końca III kwartału ub. roku obniżył się m.in. udział budownictwa (o 6,3 p.proc. do 12,1%), zakwaterowania i gastronomii (o 1,9 p.proc. do 2,1%) oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 0,9 p.proc. do 1,1%). Wzrósł natomiast udział m.in. opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (o 3,6 p.proc. do 7,7%), przetwórstwa przemysłowego (o 3,4 p.proc. do 24,6%), administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (o 2,1 p.proc. do 6,4%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 1,0 p.proc. do 15,8%).

W porównaniu z sytuacją sprzed roku w strukturze wolnych miejsc pracy według zawodów zmniejszył się udział miejsc pracy dla pracowników usług i sprzedawców (o 2,3 p.proc. do 9,9%), robotników przemysłowych i rzemieślników (o 1,2 p.proc. do 23,5%), operatorów maszyn i urządzeń (o 0,7 p.proc. do 15,6%), pracowników wykonujących prace proste (o 0,7 p.proc. do 7,6%) oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników (o 0,3 p.proc. do 2,7%). Wzrósł natomiast udział wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla specjalistów (o 2,7 p.proc. do 22,3%), techników i innego średniego personelu (o 1,5 p.proc. do 8,2%) oraz pracowników biurowych (o 0,9 p.proc. do 10,1%).

Wykres 3. Struktura wolnych miejsc pracy według zawodów stan w końcu III kwartału 2020 r.

Chart 3. Structure of vacancies by occupations as of the end of 3rd quarter of 2020

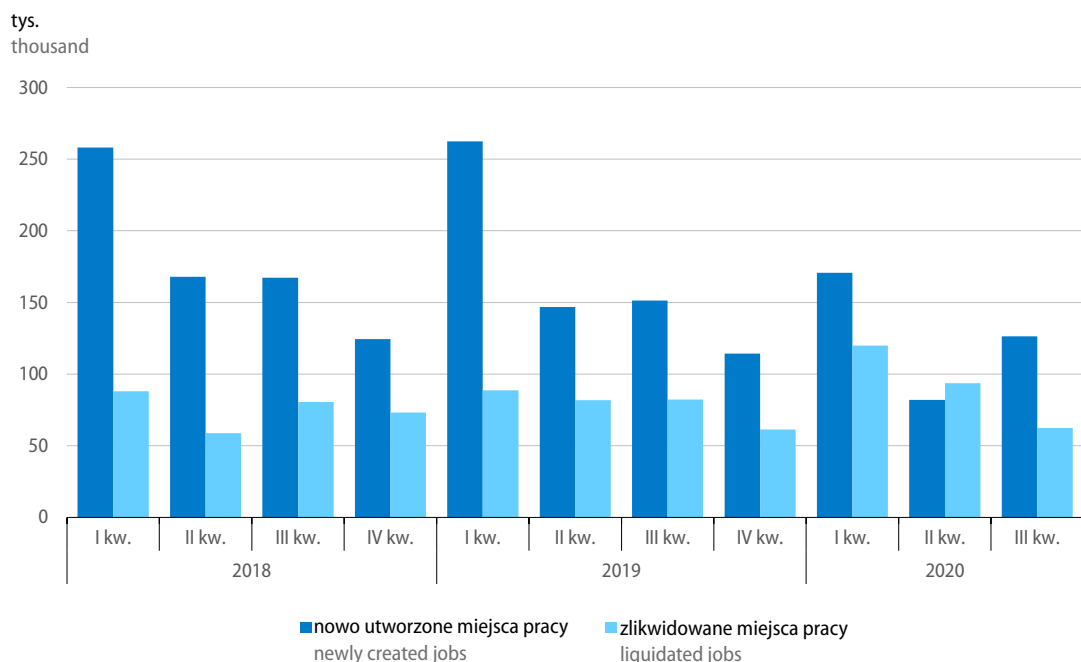

W III kwartale br. **utworzono** 126,4 tys. **nowych miejsc pracy**, tj. o 54,3% więcej niż w poprzednim kwartale, ale o 16,4% mniej niż przed rokiem. Spadek w skali roku notowano w jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób – o 16,2% oraz powyżej 49 osób – o 33,0%. Nieznacznie wzrosła natomiast liczba stanowisk utworzonych w podmiotach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 0,8%. W strukturze nowo utworzonych miejsc pracy według sekcji w porównaniu z sytuacją sprzed roku obniżył się m.in. udział edukacji (o 6,6 p.proc. do 10,7%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 5,1 p.proc. do 19,1%) oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 1,2 p.proc. do 1,0%). Wzrósł natomiast udział stanowisk utworzonych m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 7,3 p.proc. do 19,9%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,7 p.proc. do 7,7%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,2 p.proc. do 6,6%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,7 p.proc. do 4,3%).

Spośród nowo utworzonych miejsc pracy w końcu III kwartału br. wolnych było jeszcze 18,3 tys. miejsc – najwięcej w przetwórstwie przemysłowym (30,1%), budownictwie (15,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (10,3%) oraz informacji i komunikacji (10,0%).

W III kwartale br. **zlikwidowano** 62,4 tys. miejsc pracy (tj. o 33,3% mniej niż w II kwartale br. oraz o 24,0% mniej niż w III kwartale ub. roku), z czego 16,3 tys., tj. 26,1% zlikwidowano w związku z sytuacją epidemiczną (w poprzednim kwartale odpowiednio 41,3 tys., tj. 44,1%). We wszystkich kategoriach wielkości podmiotów skala likwidacji miejsc pracy była mniejsza niż przed rokiem: w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 29,2%, 10–49 osób – o 30,3% oraz powyżej 49 osób – o 7,5%. Najbardziej zmniejszyła się liczba zlikwidowanych miejsc pracy w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 69,2%), informacji i komunikacji (o 51,3%), górnictwie i wydobywaniu (o 50,0%), edukacji (o 32,9%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 30,1%). Wzrosła natomiast liczba zlikwidowanych stanowisk m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 150,1%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 146,6%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 51,6%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 39,3%).

Wykres 4. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy
Chart 4. Newly created and liquidated jobs

W strukturze zlikwidowanych miejsc pracy według sekcji w porównaniu z III kwartałem ub. roku najbardziej obniżył się udział stanowisk zlikwidowanych w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 18,3 p.proc. do 12,5%). Wzrósł natomiast udział miejsc zlikwidowanych m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,4 p.proc. do 7,8%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,4 p.proc. do 21,6%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,1 p.proc. do 8,9%).

W związku z sytuacją epidemiczną w końcu września br. pracą zdalną objętych było 5,8% pracujących (wobec 10,2% w końcu czerwca br.). Najczęściej pracę w tej formie świadczyły osoby pracujące w informacji i komunikacji (50,8% pracujących w tej sekcji), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (27,8%) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej (26,1%). Ponadto w końcu września br. 0,5% pracowników było nieobecnych z powodu kwarantanny lub izolacji (wobec 0,4% w końcu czerwca br.).

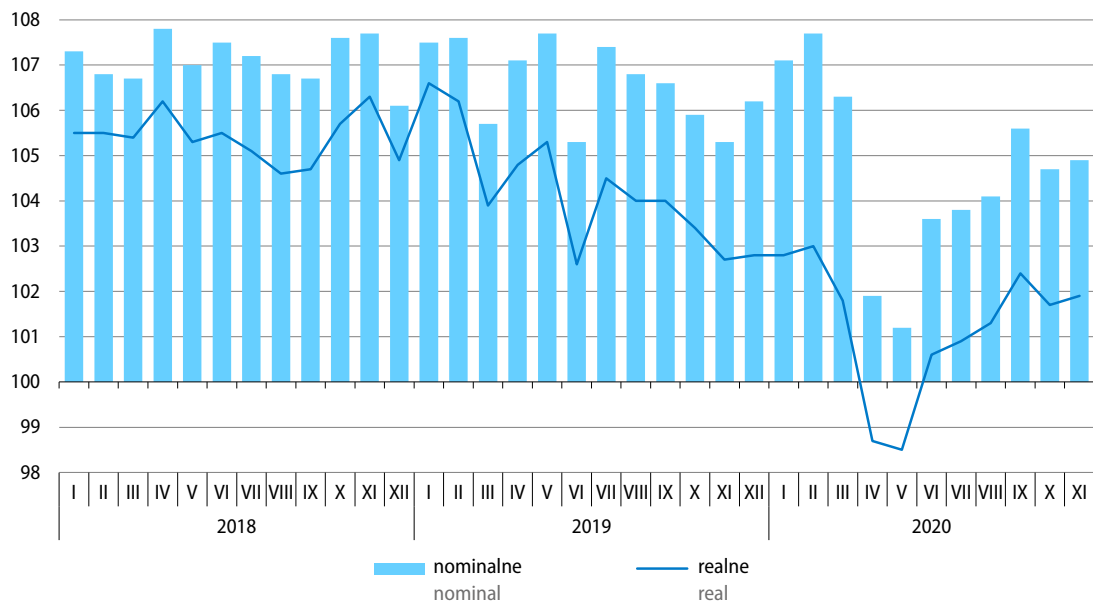
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne Wages and salaries; social benefits

W listopadzie br. przeciętne miesięczne nominalne i realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku nieco bardziej niż w poprzednim miesiącu. Tempo wzrostu nominalnych i realnych rent i emerytur z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych było szybsze niż w październiku br., a świadczeń rolników indywidualnych – nieco słabsze.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw¹ w listopadzie br. ukształtowało się na poziomie 5484,07 zł i było o 4,9% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,7% w październiku br. oraz o 5,3% w listopadzie ub. roku). W okresie styczeń–listopad br. wyniosło 5360,30 zł i było o 4,2% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy notowano wzrost o 6,7%).

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector corresponding period of previous year=100

W listopadzie br. w większości sekcji wynagrodzenia kształtowały się powyżej poziomu sprzed roku. Największy wzrost płac (wyższy niż przed miesiącem) notowano w przetwórstwie przemysłowym (o 6,7%). W większym stopniu niż przeciętnie w sektorze wzrosły wynagrodzenia w administrowaniu i działalności wspierającej (6,6%), górnictwie i wydobywaniu (6,2%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (6,0%), przy czym jedynie w górnictwie i wydobywaniu tempo wzrostu płac było wyższe niż w październiku br. Wynagrodzenia w informacji i komunikacji, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji oraz w budownictwie wzrosły w granicach 4,9%–2,9%, tj. przeważnie wolniej niż w październiku br. Najśłabszy wzrost płac notowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,0%). Po raz pierwszy od lipca br. obniżyły się wynagrodzenia w zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,8%).

Tablica 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
 Table 6. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	XI 2020			I–XI 2020	
	w zł in PLN	X 2020= =100	XI 2019= =100	w zł in PLN	I–XI 2019= =100
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	5484,07	100,5	104,9	5360,30	104,2
w tym: of which:					
Przemysł Industry					
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	9528,01	127,6	106,2	7958,10	101,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	5335,28	101,6	106,7	5134,07	104,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	8922,78	113,2	104,3	8063,63	104,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5016,20	100,2	103,1	4910,20	105,1
Budownictwo Construction	5466,95	97,3	102,9	5381,47	103,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	5007,66	98,9	104,0	5039,86	103,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	4774,63	93,7	101,0	4705,59	102,0
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	3695,93	97,8	99,2	3759,38	100,4
Informacja i komunikacja Information and communication	9158,27	99,5	104,9	9229,38	105,1
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	5637,45	100,0	106,0	5589,05	105,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna^a Professional, scientific and technical activities^a	7505,35	100,9	103,5	7570,03	104,2
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	4089,74	99,7	106,6	4073,79	108,1

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

W listopadzie br. we wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu wynagrodzenia były wyższe niż przed rokiem. W największym stopniu (oraz najbardziej od początku br.) wzrosły płace w produkcji urządzeń elektrycznych (o 11,9%). Utrzymał się znaczny wzrost wynagrodzeń w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (11,2%). Bardziej niż przeciętnie w sektorze oraz szybciej niż przed miesiącem zwiększyły się również wynagrodzenia m.in. w produkcji mebli (8,3%), produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (7,7%), produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (7,4%) oraz w produkcji maszyn i urządzeń (7,1%). W mniejszym stopniu niż w październiku br. wzrosły płace w produkcji artykułów spożywczych (5,0%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (4,1%), handlu hurtowym (4,0%) oraz w handlu detalicznym (3,4%). Po raz pierwszy od czerwca br. nieco powyżej poziomu sprzed roku ukształtowały się wynagrodzenia w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (wzrost o 0,2%).

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie br. była o 3,6% wyższa niż przed rokiem. W okresie styczeń–listopad br. zwiększyła się o 3,1% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (kiedy obserwowano wzrost o 9,6%).

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie br. była o 1,9% wyższa niż przed rokiem (w październiku br. wzrosła o 1,7%, a w listopadzie ub. roku o 2,7%). W okresie jedenastu miesięcy br. płaca realna brutto zwiększyła się o 0,9% w skali roku (w analogicznym okresie ub. roku wzrost wyniósł 4,4%).

Tablica 7. Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto
Table 7. Number of retirees and pensioners and average monthly gross benefits

Wyszczególnienie Specification	Liczba emerytów i rencistów Number of retirees and pensioners		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto Average monthly gross benefits				
	XI 2020					I–XI 2020	
	w tys. in thousands	XI 2019= =100	w zł in PLN	X 2020= =100	XI 2019= =100	w zł in PLN	I–XI 2019= =100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych Retirement and other pensions from non-agricultural social security system	8284,4	101,0	2485,74	100,3	105,7	2452,24	105,4
emerytury retirement pensions	6302,6	102,2	2574,85	100,5	105,4	2542,13	105,0
renty z tytułu niezdolności do pracy disability pensions	691,9	94,4	2054,71	99,7	106,2	2041,26	106,9
renty rodzinne survivors pensions	1289,9	99,0	2281,54	99,7	105,8	2244,02	105,5
Emerytury i renty rolników indywidualnych Retirement and other pensions of farmers	1070,9	96,7	1377,85	97,7	106,4	1376,43	106,6

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w listopadzie br. wyniosła 2485,74 zł, tj. zwiększyła się o 5,7% w skali roku. W okresie styczeń–listopad br. ukształtowała się na poziomie 2452,24 i była o 5,4% wyższa niż przed rokiem. Siła nabywcza przeciętnego świadczenia z tego systemu w listopadzie br. zwiększyła się o 2,3% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, a w okresie jedenastu miesięcy br. wzrosła odpowiednio o 1,3%.

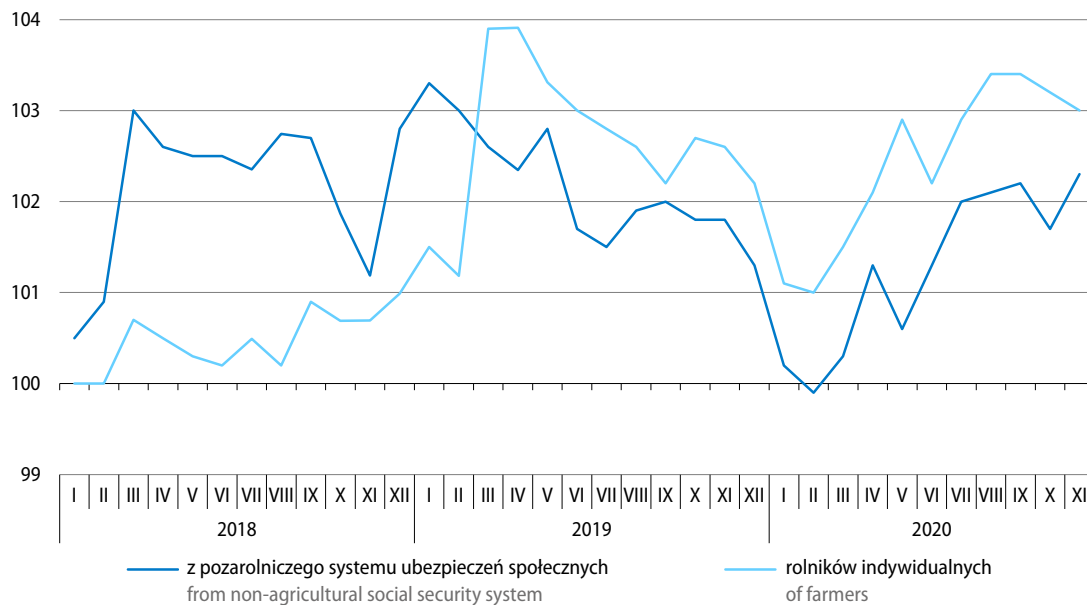
Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w listopadzie br. wyniosła 1377,85 zł i była o 6,4% większa niż przed rokiem. W okresie styczeń–listopad br. ukształtowała się na poziomie 1376,43 zł, tj. wyższym o 6,6% niż rok wcześniej. Siła nabywcza przeciętnych świadczeń rolników indywidualnych była wyższa niż przed rokiem: w listopadzie br. o 3,0%, a w okresie jedenastu miesięcy br. – o 2,5%.

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w listopadzie br. wyniosła 79,5 mln zł, tj. o 14,4% mniej niż przed rokiem. W okresie styczeń–listopad br. wypłacono świadczenia z tego tytułu na kwotę 952,6 mln zł, tj. o 14,0% niższą niż w analogicznym okresie ub. roku.

W listopadzie br. przeciętnie 35,4 tys. osób pobierało świadczenia z **Funduszu Emerytur Pomostowych** (wobec 31,0 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat ukształtowała się na poziomie 114,0 mln zł i była o 23,8% wyższa niż w listopadzie ub. roku. W okresie jedenastu miesięcy br. wypłacono w sumie 1151,9 mln zł, tj. o 25,2% więcej niż rok wcześniej.

Wykres 6. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

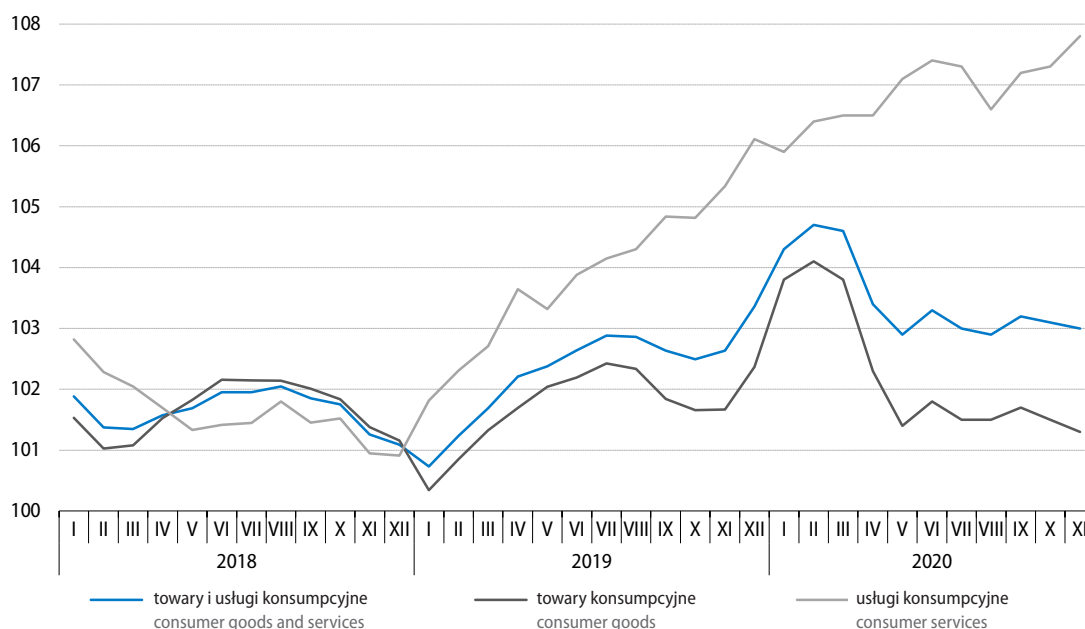
Chart 6. Average monthly real gross retirement and other pensions corresponding period of previous year=100

W listopadzie br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w nieco mniejszym stopniu niż w dwóch poprzednich miesiącach. Obserwowano dalsze spowolnienie dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. Umocnił się natomiast wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem. Nadal niższe niż przed rokiem były ceny związane z transportem oraz ceny odzieży i obuwia. Ceny produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się nieznacznie poniżej poziomu sprzed roku. Utrzymał się wzrost cen produkcji budowlano-montażowej.

Wykres 7. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 7. Price indices of consumer goods and services corresponding period of previous year=100

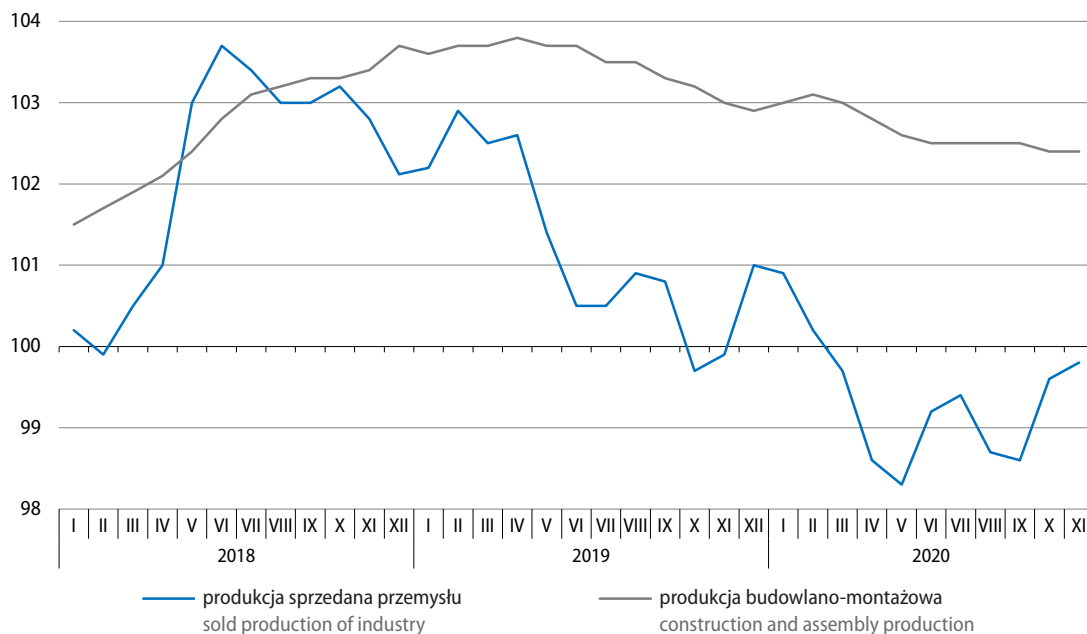

Według wstępnych danych **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w listopadzie br. nie uległy zmianie w porównaniu z notowanymi **przed miesiącem** (w październiku br. wzrosły o 0,5%). Wzrost cen obserwowano w górnictwie i wydobywaniu – o 0,5% oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,2%. W przetwórstwie przemysłowym ceny utrzymały się na poziomie sprzed miesiąca. Spadek cen notowano natomiast w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,1%.

1 Nasilone ograniczenia w handlu i przemieszczaniu się osób utrudniły zbieranie danych z zakresu cen detalicznych i spowodowały konieczność dokonywania szacunków dla informacji, których nie udało się pozyskać w sposób tradycyjnie stosowany w badaniu. W listopadzie, w wyniku wprowadzanych ograniczeń udział danych wymagających oszacowania był wyższy niż w poprzednim miesiącu i wyniósł 8,7% (w październiku br. 3,0%). Szczegółowy opis zastosowanego podejścia do badania cen w kontekście epidemii COVID-19 znajduje się w informacjach i notach dostępnych pod: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wytyczne-dotyczace-opracowania-hicp-w-kontekście-kryzysu-zwiazanego-z-covid-19,19,1.html>.

Wykres 8. Wskaźniki cen producentów analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 8. Producer price indices corresponding period of previous year=100

W porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku ceny produkcji sprzedanej przemysłu w listopadzie br. były o 0,2% niższe (po spadku o 0,4% przed miesiącem oraz o 0,1% w listopadzie ub. roku). Spadek cen w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 0,9%, tj. był słabszy niż w poprzednich miesiącach. Utrzymał się natomiast wzrost cen w górnictwie i wydobywaniu (o 6,4%, tj. był wyższy niż we wcześniejszych okresach), a także w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 6,3%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,5%). Wśród działów przetwórstwa przemysłowego znaczny spadek cen (słabszy niż w poprzednich miesiącach) obserwowano w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 19,7%); niższe niż przed rokiem były także ceny m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,7%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,7%). Wzrosły natomiast ceny (ale w mniejszym stopniu niż w październiku br.) m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 3,9%), wyrobów farmaceutycznych (o 3,0%) oraz maszyn i urządzeń (o 1,3%); umocnił się wzrost cen m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (do 1,5%), urządzeń elektrycznych (do 1,2%) oraz wyrobów z metali (do 1,1%). Wzrost cen odnotowano także w produkcji metali (o 0,8%), po spadkach we wcześniejszych okresach.

Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w listopadzie br., podobnie jak w październiku br., wzrosły o 0,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem i były o 2,4% wyższe niż przed rokiem.

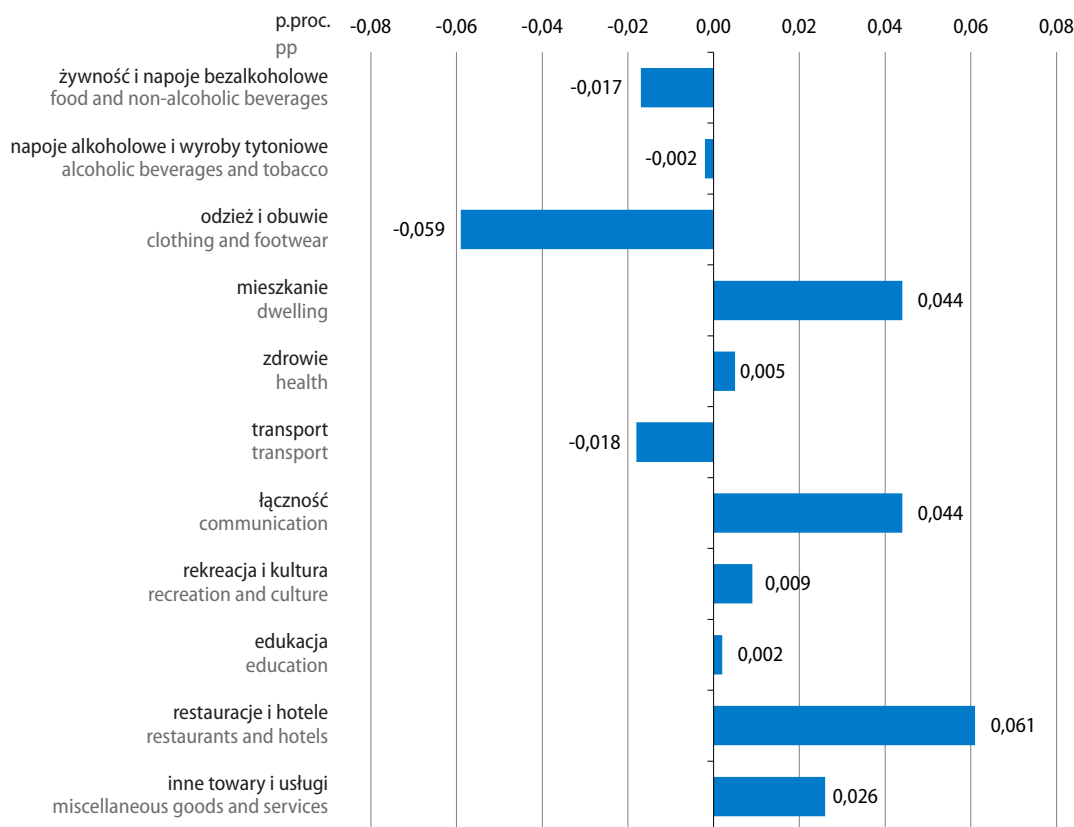
Tablica 8. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie
Table 8. Price indices in industry and construction

Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu Prices of sold production of industry					Ceny produkcji budowlano- montażowej Prices of construction and assembly production	
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
	Grudzień roku poprzedniego=100					December of previous year=100	
2019							
	XI	100,9	101,8	100,6	103,1	102,5	102,7
2020							
	XI	99,8	106,1	99,0	102,8	105,8	102,5
	Miesiąc poprzedni=100					Previous month=100	
2019							
	XI	99,8	100,0	99,8	99,9	100,2	100,2
	XII	100,1	100,2	100,1	99,7	100,4	100,2
2020							
	I	100,1	100,4	99,9	101,5	103,1	100,3
	II	99,8	99,0	99,7	100,7	100,4	100,3
	III	99,6	97,5	99,6	100,1	100,3	100,2
	IV	99,4	101,1	99,2	100,1	100,3	100,2
	V	99,8	101,2	99,7	100,1	100,2	100,2
	VI	100,4	102,5	100,3	100,2	100,3	100,2
	VII	100,3	102,8	100,2	100,1	100,3	100,2
	VIII	99,6	99,5	99,6	100,1	100,2	100,2
	IX	100,3	102,1	100,2	100,1	100,4	100,3
	X	100,5	99,4	100,6	99,9	100,1	100,2
	XI	100,0	100,5	100,0	99,9	100,2	100,2
	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					Corresponding period of previous year=100	
2019							
	XI	99,9	101,1	99,5	103,2	102,7	103,0
	XII	101,0	102,0	100,7	102,8	102,9	102,9
2020							
	I	100,9	101,7	100,5	102,8	105,6	103,0
	II	100,2	97,1	99,8	103,5	105,6	103,1
	III	99,7	95,2	99,3	103,3	105,8	103,0
	IV	98,6	95,8	98,1	102,8	105,7	102,8
	V	98,3	99,4	97,6	102,5	106,0	102,6
	VI	99,2	103,4	98,5	101,9	105,9	102,5
	VII	99,4	105,2	98,7	102,1	106,1	102,5
	VIII	98,7	105,1	97,8	102,1	105,9	102,5
	IX	98,6	105,7	97,7	102,2	106,3	102,5
	X	99,6	105,8	98,9	102,4	106,3	102,4
	XI	99,8	106,4	99,1	102,5	106,3	102,4
	I-XI	99,4	101,8	98,7	102,6	105,9	102,7

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie br. wzrosły w porównaniu z **poprzednim miesiącem**² o 0,1%, tj. podobnie jak w październiku br. Usługi podrożały o 0,5%, natomiast towary potaniały o 0,1%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem został podwyższony głównie przez wzrosty cen w zakresie restauracji i hoteli – o 0,06 p.proc., jak również cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz z łącznością – po 0,04 p.proc. Równocześnie wskaźnik ogółem obniżyły spadki cen odzieży i obuwia – o 0,06 p.proc. oraz cen w zakresie transportu – o 0,02 p.proc.

Wykres 9. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w listopadzie 2020 r. miesiąc poprzedni=100

Chart 9. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in November 2020 previous month=100

W skali roku ceny towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie br. wzrosły o 3,0% (przed miesiącem wzrost wyniósł 3,1%, a przed rokiem 2,6%). Tempo wzrostu cen towarów zwolniło do 1,3%, a cen usług – przyspieszyło do 7,8%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem w największym stopniu podwyższyły wzrosty cen towarów i usług związanych z mieszkaniem – o 1,48 p.proc., cen żywności – o 0,47 p.proc. oraz cen w zakresie restauracji i hoteli – o 0,36 p.proc. Spadek cen związanych z transportem obniżył wskaźnik cen ogółem o 0,42 p.proc., a cen odzieży i obuwia – o 0,17 p.proc.

² Szczegółowe dane dostępne pod: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-w-listopadzie-2020-roku,2,109.html>.

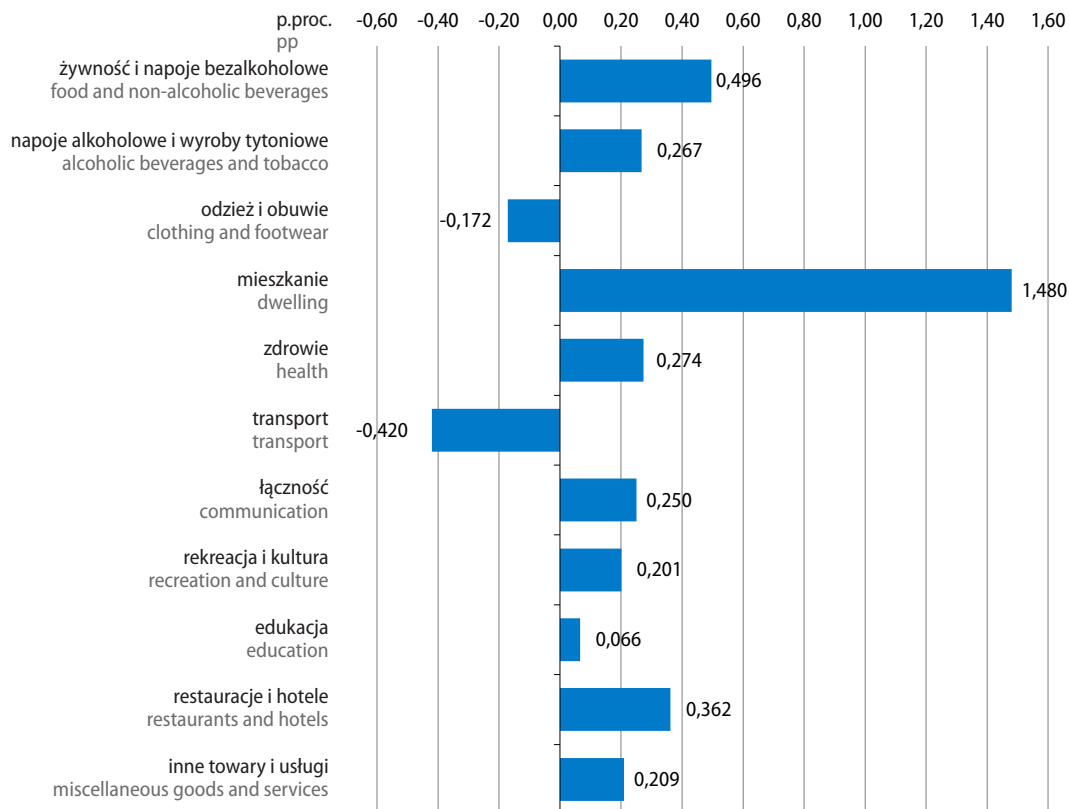

Tablica 9. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 9. Price indices of consumer goods and services

Okresy Periods	Ogółem Total	żywność i napoje bezalko- holowe food and non- alcoholic beverages	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe alcoholic bevera- ges and tobacco	odzież i obuwie clothing and fo- otwear	mieszka- nie dwelling	zdrowie health	transport transport	łączość commu- nication	rekreacja i kultura recre- ation and culture	edukacja educa- tion	resta- racje i hotele resta- rants and hotels	inne towary i usługi other go- ods and services	
		Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100											
2019													
XI	102,5	105,7	101,7	99,6	101,6	103,0	96,8	103,9	103,1	104,6	105,1	101,6	
2020													
XI	102,2	100,8	104,4	97,3	106,0	105,0	92,4	105,1	102,5	105,7	105,6	102,4	
		Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100											
2019													
XI	100,1	100,3	100,4	99,8	100,1	100,0	99,4	100,0	100,4	100,3	100,3	100,0	
XII	100,8	101,2	99,9	99,2	100,1	100,2	103,8	100,4	100,5	100,0	100,2	101,5	
2020													
I	100,9	101,9	101,4	95,5	102,3	100,7	99,2	99,7	100,9	100,5	100,7	99,3	
II	100,7	100,8	101,7	98,8	101,1	100,4	99,5	100,8	100,5	100,3	100,9	100,5	
III	100,2	100,8	100,4	102,5	100,4	100,6	97,5	100,4	99,1	100,1	100,4	100,2	
IV	99,9	100,3	100,5	101,4	100,6	100,4	95,2	100,3	100,2	100,0	100,4	99,5	
V	99,8	100,2	100,1	99,1	100,1	101,6	95,5	100,0	99,5	99,8	100,4	101,3	
VI	100,6	99,9	100,2	99,8	100,2	100,4	103,3	101,7	102,2	100,9	100,4	100,1	
VII	99,8	98,6	100,2	97,7	100,2	100,2	101,1	100,6	100,4	100,2	100,5	100,6	
VIII	99,9	98,9	100,0	98,5	100,1	100,2	101,9	100,2	99,6	100,1	100,2	100,0	
IX	100,2	99,6	99,9	102,6	100,4	100,3	99,8	101,3	100,6	102,6	100,5	99,6	
X	100,1	99,9	100,0	103,0	100,3	99,9	99,6	99,1	99,4	100,9	100,1	100,7	
XI	100,1	99,9	100,0	98,8	100,2	100,1	99,8	101,0	100,1	100,2	101,0	100,5	
		Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100											
2019													
XI	102,6	106,5	101,3	98,2	101,6	103,1	96,6	103,7	103,6	104,6	105,3	101,5	
XII	103,4	106,9	101,6	98,8	101,6	103,2	100,5	104,3	103,6	104,6	105,4	103,2	
2020													
I	104,3	107,5	102,6	98,4	104,8	103,6	102,1	101,9	103,3	104,8	105,6	101,5	
II	104,7	107,5	104,1	99,0	105,6	103,7	101,4	101,9	103,7	104,9	106,3	102,1	
III	104,6	108,0	104,3	98,3	105,9	104,2	98,6	102,4	102,5	105,0	106,3	102,6	
IV	103,4	107,4	104,9	96,6	105,9	104,4	90,1	102,7	102,0	105,1	106,3	101,5	
V	102,9	106,2	104,5	95,8	105,8	105,5	87,2	103,2	102,0	104,8	106,0	103,6	
VI	103,3	105,7	104,6	96,8	105,9	105,6	89,6	103,8	103,1	105,6	106,0	103,4	
VII	103,0	103,9	104,7	98,1	105,8	105,3	91,5	104,1	102,4	105,7	106,0	104,2	
VIII	102,9	103,0	104,8	98,1	105,7	105,4	92,9	103,4	102,2	105,8	105,7	104,4	
IX	103,2	102,8	104,7	98,0	105,9	105,0	95,1	105,5	103,6	105,8	105,3	102,9	
X	103,1	102,4	104,8	97,6	106,0	105,1	95,4	104,6	103,3	105,8	105,1	103,2	
XI	103,0	102,0	104,3	96,6	106,1	105,2	95,6	105,5	103,0	105,7	105,8	103,7	
I-XI	99,4	101,8	98,7	102,6	105,9	102,7	99,4	101,8	98,7	102,6	105,9	102,7	

Wykres 10. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w listopadzie 2020 r. analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 10. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in November 2020 corresponding period of previous year=100

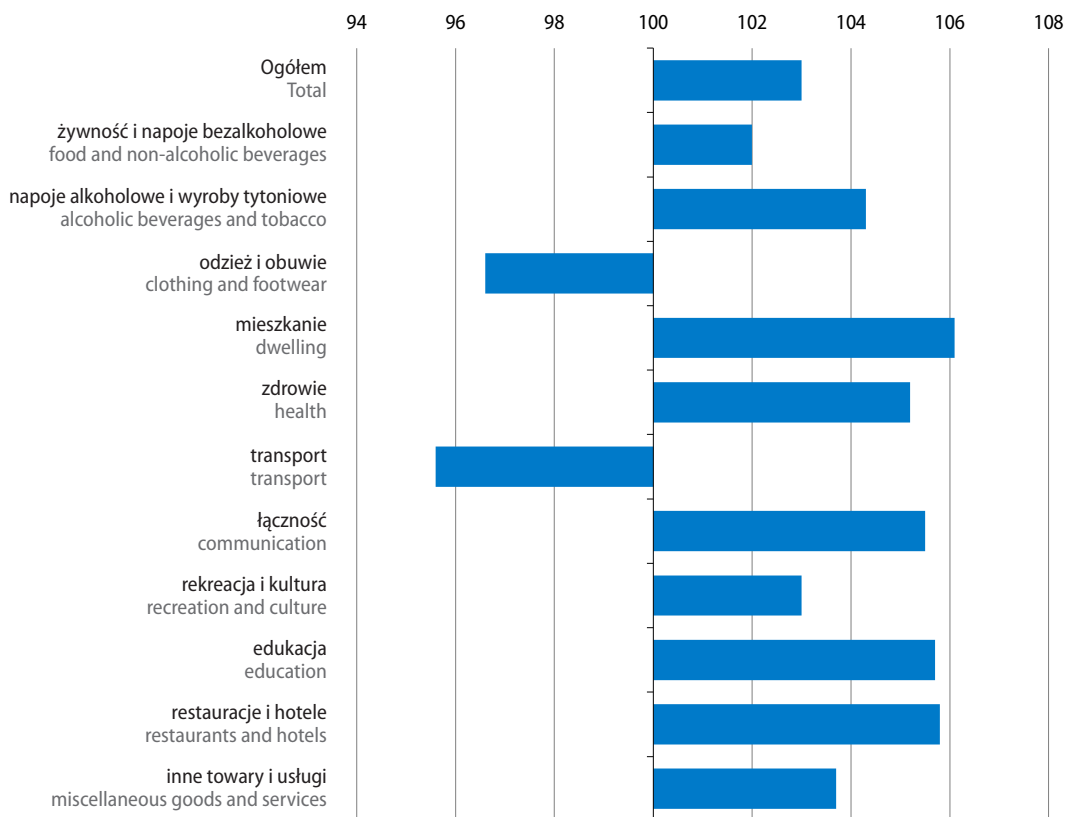

Tempo wzrostu cen żywności w skali roku w listopadzie br. uległo dalszemu osłabieniu – do 2,0%; nieznacznie umocnił się natomiast wzrost cen napojów bezalkoholowych – do 1,3%. Wyższe niż w listopadzie ub. roku były ceny pieczywa oraz kasz i ziaren zbóż (po 7,0%), ryżu (o 6,8%) oraz owoców (o 6,2%). Podrożała także mąka (o 3,8%), ryby i owoce morza (o 3,6%), artykuły z grupy „mleko, sery i jaja” – przeciętnie o 3,2% (w tym mleko było droższe o 6,4%, śmietana – o 3,7%, sery i twarogi – o 3,0%, jogurty – o 2,7% oraz jaja – o 1,0%). Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili również za makarony i produkty makaronowe (o 2,5%), a także cukier (o 2,4%) oraz oleje i tłuszcze (o 0,6%, przy spadku cen masła – o 0,3%). Mięso było droższe niż przed rokiem przeciętnie o 1,3% (spośród artykułów w tej grupie podrożały wędliny – o 5,1% oraz mięso wołowe – o 1,2%; potaniało natomiast mięso drobiowe – o 6,5% oraz wieprzowe – o 3,3%). Ceny warzyw były o 2,0% niższe niż przed rokiem.

Utrzymał się spadek cen odzieży (wyniósł 3,9%) oraz cen obuwia (2,6%).

Wykres 11. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2020 r. analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 11. Price indices of consumer goods and services in November 2020 corresponding period of previous year=100

Ceny towarów i usług w zakresie mieszkania wzrosły w skali roku o 6,1% (w październiku br. obserwowano wzrost o 6,0%). Dużo wyższe niż przed rokiem były opłaty za wywóz śmieci (o 53,5%). Podrożały także usługi kanalizacyjne (o 4,5%) oraz wzrosły opłaty za zaopatrywanie w wodę (o 4,1%). Ceny nośników energii były wyższe przeciętnie o 4,7% (w tym konsumenci więcej płacili za energię elektryczną – o 11,7%, jak również za opał – o 2,5% oraz za energię ciepłą – o 2,3%, przy utrzymującym się spadku cen gazu – 4,3%). Towary i usługi w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego podrożały o 1,8%.

Ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem były o 5,2% wyższe niż w listopadzie ub. roku (miesiąc wcześniej ich wzrost wyniósł 5,1%). Utrzymał się znaczny wzrost cen usług stomatologicznych (wyniósł 13,3%), sanatoryjnych³ (9,7%), lekarskich (8,9%) i szpitalnych (6,5%). Ceny wyrobów farmaceutycznych wzrosły o 3,1%, a urządzeń i sprzętu terapeutycznego o 2,5%.

Towary i usługi związane z transportem były o 4,4% niższe niż przed rokiem (wobec spadku o 4,6% w październiku br.). Utrzymał się spadek cen paliw do prywatnych środków transportu (9,2%), w tym olej napędowy był tańszy o 11,7%, benzyna – o 9,4%; podrożał natomiast gaz ciekły – o 2,8%. Wyższe niż przed rokiem były także ceny usług transportowych – o 2,0%. Tańsze były natomiast samochody osobowe – o 0,1%.

3 Dane szacunkowe (w całości lub części agregatu), z uwagi na wyższy niż 50% udział brakujących obserwacji.

Ceny towarów i usług w zakresie łączności były o 5,5% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,6% w październiku br.). Wzrosły opłaty za usługi telekomunikacyjne (przeciętnie o 6,4%), w tym głównie ceny usług telekomunikacyjnych w pakiecie (o 12,0%); więcej niż w listopadzie ub. roku płacono za usługi telefonii komórkowej (o 4,5%). Podrożały także usługi pocztowe – o 0,9%. Mniej niż przed rokiem natomiast konsumenci płacili za usługi internetowe (o 2,2%) wobec wzrostu ich cen w poprzednich miesiącach. Nadal niższe niż przed rokiem były ceny sprzętu telekomunikacyjnego (o 15,2%).

Ceny związane z rekreacją i kulturą wzrosły w skali roku o 3,0%, tj. w nieco mniejszym stopniu niż przed miesiącem. Wyższe niż w październiku ub. roku były ceny usług związanych z kulturą³ – o 8,4%, w tym wzrosły opłaty radiowo-telewizyjne – o 11,6% oraz ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 1,3%. Usługi związane z rekreacją i sportem³ podrożały o 6,8%. Wyższe były również ceny gazet i czasopism – o 5,8%. Pogłębił się spadek cen książek – do 4,4%. Utrzymał się spadek cen sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego – wyniósł 1,4% (w tym sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku oraz dźwięku i obrazu potaniał o 4,0%; podrożały natomiast komputery osobiste – o 1,1%, podczas gdy w poprzednich miesiącach ich ceny były niższe niż przed rokiem).

Wzrost cen w zakresie restauracji i hoteli w skali roku wyniósł 5,8% (wobec 5,1% w październiku br.), w tym w gastronomii ceny były wyższe niż w listopadzie ub. roku (o 6,5%), a w zakwaterowaniu³ – niższe (o 1,6%).

Ceny w grupie inne towary i usługi wzrosły o 3,7% (przed miesiącem wzrost cen wyniósł 3,2%). Podrożały m.in. usługi finansowe świadczone przez banki – o 43,9%, usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pielęgnacyjne – o 13,0% oraz artykuły do higieny osobistej i kosmetyki – o 1,4%. Wzrosły również m.in. ceny związane z opieką społeczną – o 12,8% oraz w zakresie ubezpieczeń – o 2,7%.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony **metodą średniej ruchomej** w okresie grudzień 2019 r. – listopad 2020 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 3,5% (wobec wzrostu o 3,4% w okresie listopad 2019 r. – październik 2020 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁴ wzrosły w tym okresie o 3,6%.

³ Dane szacunkowe (w całości lub części agregatu), z uwagi na wyższy niż 50% udział brakujących obserwacji.

⁴ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia w sektorze gospodarstw domowych (w 2020 r. – struktura spożycia z 2018 r. w cenach grudnia 2019 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

Rolnictwo Agriculture

Średnia temperatura powietrza w Polsce w listopadzie br. wyniosła 5,5°C i była o 2,2°C wyższa od średniej normy z lat 1981–2010. Średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie ok. 18 mm i była o ok. 57% niższa od średniej z wielolecia.

Utrzymująca się w listopadzie relatywnie wysoka temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Umożliwiła także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych krzewiły się, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin.

Na początku miesiąca dobiegał końca zbiór buraków cukrowych. Kończono także zbiór poplonów ścierniskowych oraz wykonywanie orek przedzimowych i innych jesiennych prac polowych. W ciągu miesiąca nadal prowadzono zbiór kukurydzy uprawianej na ziarno. Sprzyjające warunki termiczne w wielu rejonach kraju wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Szacuje się, że tegoroczne zbiory zbóż ogółem były o ok. 16% wyższe niż przed rokiem i wyniosły 33,5 mln ton (w tym zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 29,0 mln ton, tj. o ok. 16% więcej niż rok wcześniej). Zbiory ziemniaków (łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych) były o ok. 40% większe niż rok wcześniej (wyniosły ok. 9 mln ton), a rzepaku i rzepiku były o ok. 23% wyższe (2,9 mln ton). Wyższe niż przed rokiem były również zbiory warzyw gruntowych – o ok. 4% (4,0 mln ton) i buraków cukrowych – o ok. 5% (14,5 mln ton). Zbiory owoców z drzew szacowane są na 3,8 mln ton, tj. o ok. 9% więcej od ubiegłorocznych, a zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych na 0,5 mln ton, tj. o ok. 10% więcej.

Na rynku rolnym w listopadzie br. wyższe niż przed rokiem były przeciętne ceny skupu zbóż podstawowych, mleka oraz żywca wołowego. Spadły natomiast ceny ziemniaków oraz żywca wieprzowego i drobiowego.

Tablica 10. Skup zbóż^a
Table 10. Procurement of cereals^a

Wyszczególnienie Specification	XI 2020			VII–XI 2020	
	w tys. ton in thousand tonnes	X 2020=100	XI 2019=100	w tys. ton in thousand tonnes	VII–XI 2019=100
Ziarno zbóż^b Cereal grains^b	588,1	80,7	111,5	4950,6	119,8
w tym: of which:					
Pszenica Wheat	426,8	88,9	104,9	2969,4	110,6
Pszennyto Triticale	60,9	74,2	125,6	729,6	138,3
Żyto Rye	59,4	56,2	151,2	606,7	148,6

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

a Without the procurement realised by natural persons. b Basic cereals including cereal mixed and excluding cereals intended for sowing.

Skup zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) z tegorocznych zbiorów, tj. zrealizowany w okresie lipiec–listopad br., był o 19,8% większy niż przed rokiem. W listopadzie br. skupiono o 11,5% więcej ziarna niż rok wcześniej.

Tablica 11. Skup podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego^a
Table 11. Procurement of major animal products^a

Wyszczególnienie Specification	XI 2020			I–XI 2020	
	w tys. ton in thousand tonnes	X 2020=100	XI 2019=100	w tys. ton in thousand tonnes	I–XI 2019=100
Żywiec rzeźny ^b Animal for slaughter ^b	352,8	103,0	112,6	3878,8	103,2
w tym: of which:					
wołowy (z cielęcym) cattle (including calves)	18,2	94,3	95,3	286,2	94,8
wieprzowy pigs	138,1	107,1	129,6	1425,2	107,2
drobiowy poultry	196,5	101,2	104,7	2163,9	102,0
Mleko Milk	930,8 ^c	96,0	101,4	11107,1 ^c	102,3

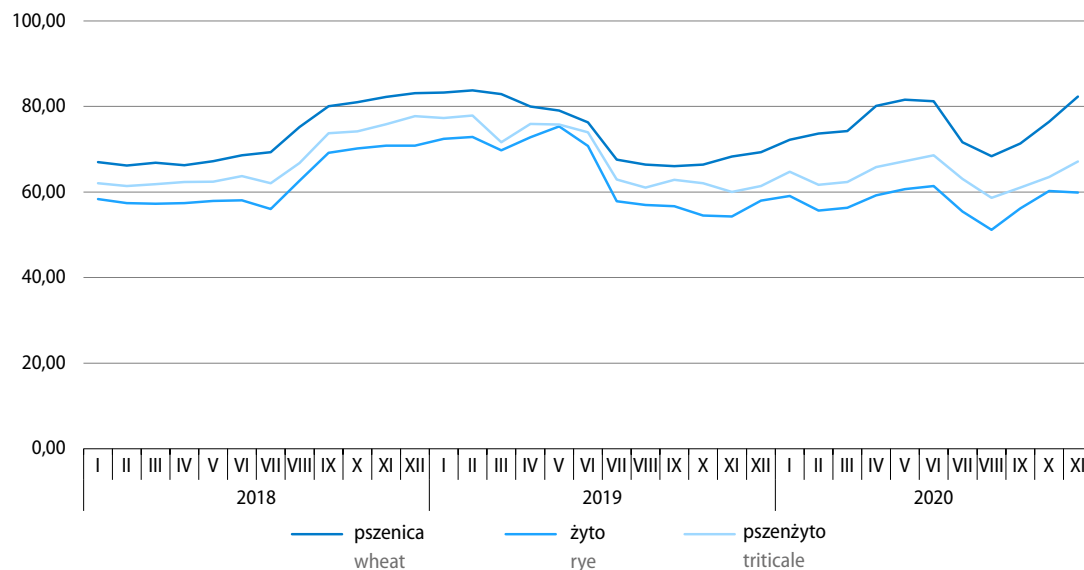
a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

a Without the procurement realised by natural persons. b Includes cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry; in terms of meat including fats in warm post-slaughter weight. c In million litres.

W listopadzie br. w wyniku wyższych dostaw żywca wieprzowego oraz drobiowego skup **żywca rzeźnego** ogółem był o 12,6% większy niż przed rokiem.

Wykres 12. Przeciętne ceny skupu zbóż
Chart 12. Average procurement prices of cereal grain

zł za 1 dt
 PLN per 1 dt

Tablica 12. Ceny podstawowych produktów rolnych
Table 12. Average prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie ^a Procurement prices ^a				
	XI 2020			I–XI 2020	
	w zł in PLN	X 2020=100	XI 2019=100	w zł in PLN	I–XI 2019=100
Pszonica ^b za 1 dt Wheat ^b – per dt	82,30	107,7	120,5	74,39	102,0
Pszonżyto za 1 dt Triticale – per dt	67,14	105,7	111,8	62,58	94,7
Żyto ^b za 1 dt Rye ^b – per dt	59,88	99,4	110,2	56,35	91,1
Ziemniaki za 1 dt Potatoes – per dt	30,67	98,9	77,2	45,95	81,3
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej: Animals for slaughter (in liveweight) – per kg:					
w tym: of which:					
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	6,40	99,3	101,0	6,37	100,3
w tym młode bydło of which young cattle	6,60	99,8	101,6	6,50	100,4
trzoda chlewna pigs	4,18	92,7	71,2	5,34	101,2
drób poultry	3,36	96,7	88,8	3,53	90,9
Mleko za 1 hl Milk per hl	149,98	103,7	108,5	136,36	101,5

a Badanie cen targowiskowych zawieszono od kwietnia do czerwca i w listopadzie br. ze względu na decyzję o zamknięciu targowisk z powodu zagrożenia chorobą COVID-19. b W skupie bez ziarna siewnego.

a The marketplace prices survey was suspended from April to June and in November 2020 due to the decision to close marketplaces because of the threat of the COVID-19 disease. b In procurement excluding cereals intended for sowing.

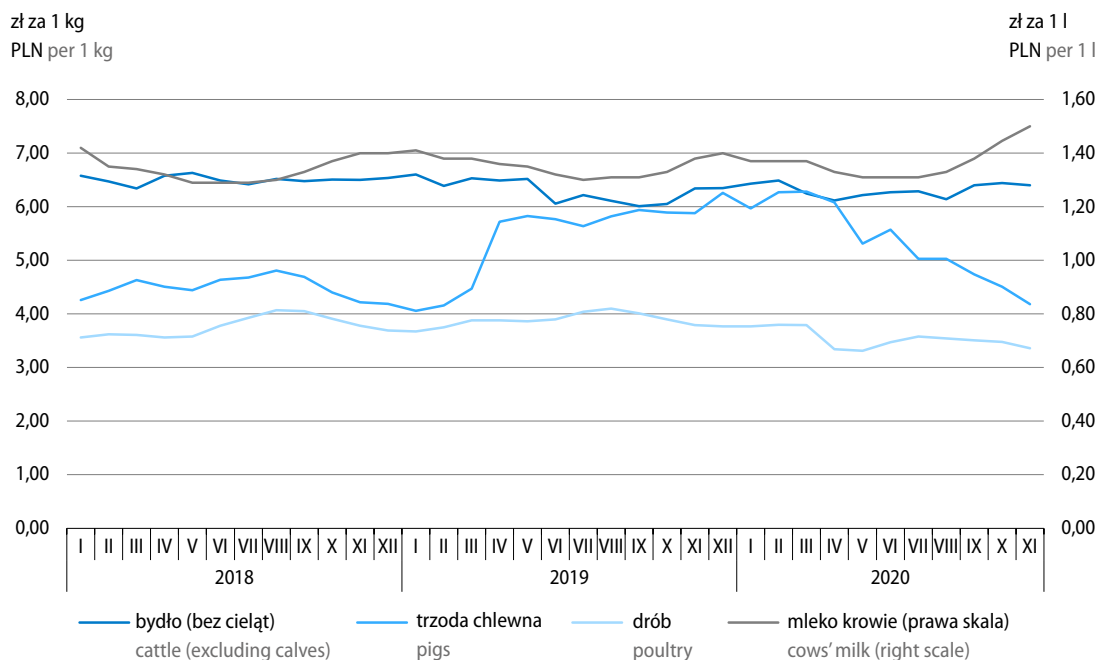
Przy dostawach do skupu po żniwach z miesiąca na miesiąc coraz mniejszych, utrzymał się notowany od września br. sezonowy wzrost przeciętnych cen skupu **zbóż** podstawowych (z wyjątkiem cen żyta). W listopadzie br. ceny ziarna były wyższe niż przed rokiem, w tym umocnił się wzrost cen pszenicy (do 20,5%) oraz pszenżyta (do 11,8%); ceny żyta wzrosły w tempie zbliżonym do notowanego przed miesiącem (10,2%).

Wobec większej niż w listopadzie ub. roku podaży **ziemniaków** (wzrost o 50,5% do 340,4 tys. ton), średnia cena ich skupu nadal była niższa niż przed rokiem (o 22,8%).

Ceny skupu **żywca wieprzowego**, przy wzroście podaży tego surowca, były o 28,8% niższe niż w listopadzie ub. roku. Relacja tych cen do cen żyta w skupie¹ pogorszyła się do 7,0 (z 7,5 w październiku br. oraz z 10,8 przed rokiem).

¹ Wobec braku badania cen produktów rolnych na targowiskach nie było możliwe obliczenie relacji cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach.

Wykres 13. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka
 Chart 13. Average procurement prices of animals for slaughter and of milk

Podaż **żywca drobiowego** do skupu nadal była większa niż przed rokiem, a spadek cen tego surowca w skali roku pogłębił się do 11,2%.

Na rynku wołowiny, przy spadku dostaw żywca do skupu, w porównaniu z listopadem ub. roku notowano wzrost przeciętnych cen skupu **żywca wołowego** (o 1,0%) i **młodego bydła rzeźnego** (o 1,6%).

Nadal powyżej poziomu sprzed roku kształtowała się podaż **mleka** (o 1,4%) oraz ceny jego skupu (o 8,5%).

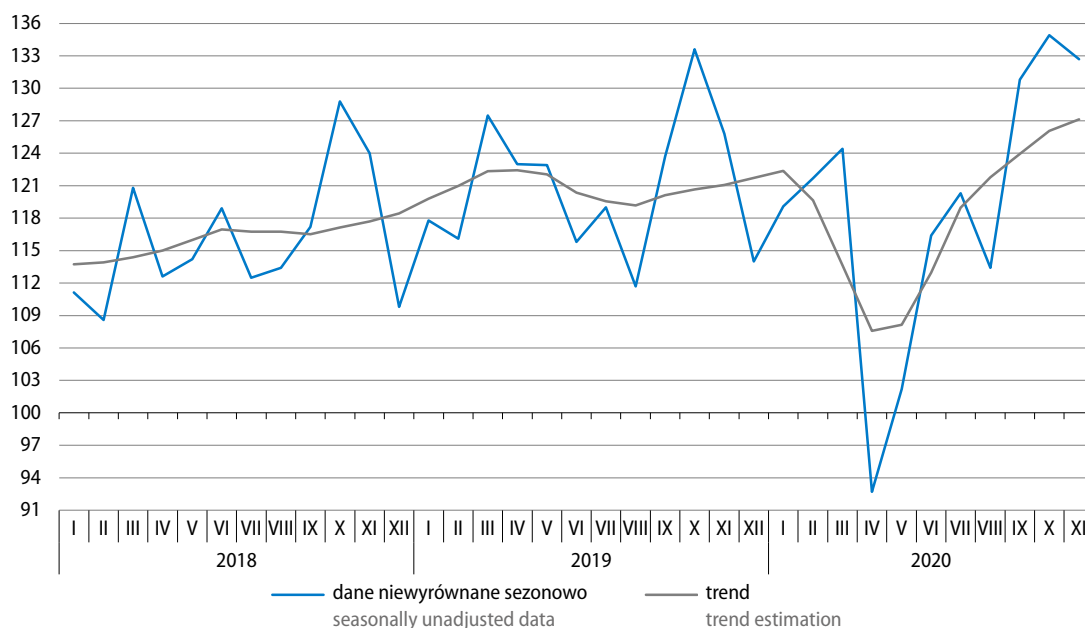

Przemysł Industy

W listopadzie br. **produkcja sprzedana przemysłu**¹ była o 5,4% wyższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku (wobec wzrostu o 1,0% w październiku br. oraz o 1,4% przed rokiem). Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych produkcja sprzedana zwiększyła się w skali roku o 3,5%, a w stosunku do poprzedniego miesiąca wzrosła o 1,2%.

Wykres 14. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 14. Sold production of industry (constant prices) monthly average of 2015=100

Większa niż przed rokiem była produkcja sprzedana w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji oraz w przetwórstwie przemysłowym (w tych sekcjach wzrost umocnił się – odpowiednio do 7,4% i 7,2%). Niższa niż rok wcześniej była natomiast sprzedaż w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (gdzie spadek pogłębił się do 10,5%) oraz w górnictwie i wydobywaniu (tu spadek był mniejszy niż w poprzednich miesiącach i wyniósł 3,4%).

Wśród **głównych grupowań przemysłowych** w listopadzie br. największy wzrost sprzedaży w skali roku, wyższy niż w poprzednich trzech miesiącach, notowano w produkcji dóbr zaopatrzeniowych (9,4%). Wzrost utrzymał się również w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych (7,7%). Po niewielkich spadkach przed miesiącem, poziom sprzed roku przekroczyła także produkcja sprzedana dóbr inwestycyjnych (o 7,3%) i konsumpcyjnych nietrwałych (o 1,7%). Jedynie w produkcji dóbr związanych z energią sprzedaż nadal była niższa niż rok wcześniej (spadek pogłębił się do 8,0%).

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 13. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)
 Table 13. Sold production of industry (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	Niewyrównana sezonowo Seasonally unadjusted		Wyrównana sezonowo Seasonally adjusted		
	I–XI 2020	XI 2020			
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100	okres poprzedni=100 previous period=100		analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year =100	
Ogółem Total	97,9	105,4	98,4	101,2	103,5
Według sekcji By sections					
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	91,5	96,6	102,6	104,4	94,7
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	97,9	107,2	97,5	101,4	105,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	97,5	89,5	109,0	100,7	89,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	106,2	107,4	97,4	99,8	105,8
Według głównych grupowań przemysłowych By main industrial groupings					
Dobra zaopatrzeniowe Intermediate goods	99,9	109,4	96,4	102,3	106,7
Dobra inwestycyjne Capital goods	90,6	107,3	103,7	104,3	105,6
Dobra konsumpcyjne trwałe Durable consumer goods	101,0	107,7	94,5	99,9	112,5
Dobra konsumpcyjne nietrwałe Non-durable consumer goods	99,4	101,7	95,6	99,7	101,3
Dobra związane z energią Energy	94,1	92,0	103,0	100,9	90,4

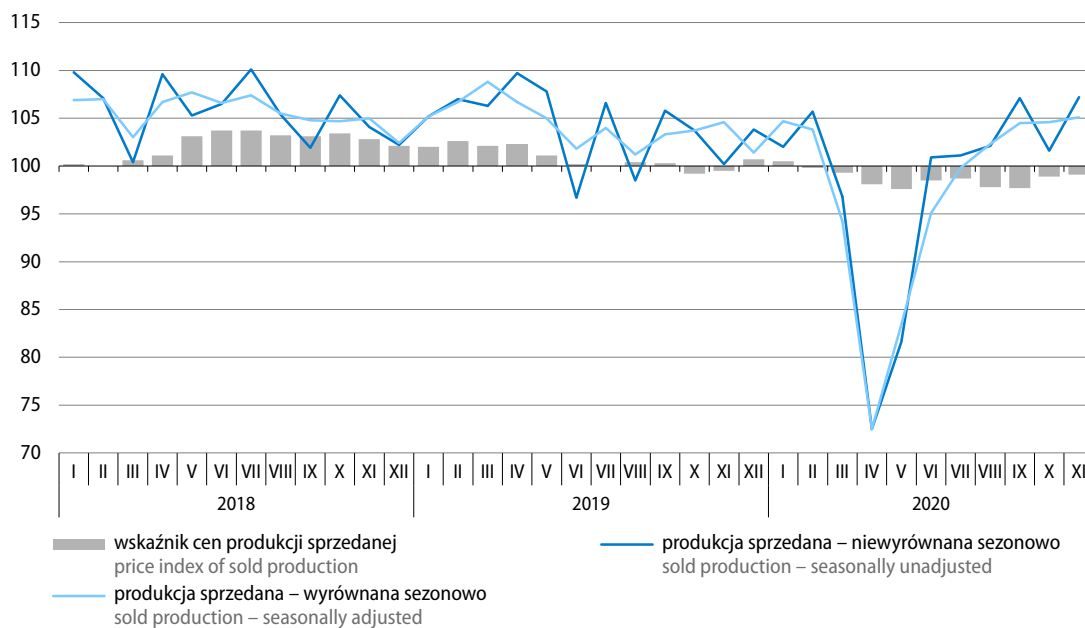
W okresie styczeń–listopad br. produkcja sprzedana przemysłu była o 2,1% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku (gdy notowano wzrost o 4,0%). Spadek zaobserwowano w większości sekcji (poza dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją), w tym najgłębszy w górnictwie i wydobywaniu (o 8,5%). W przetwórstwie przemysłowym, podobnie jak w przemyśle ogółem, spadek wyniósł 2,1%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 2,5%.

Spośród głównych grupowań przemysłowych sprzedaż wyższą niż w okresie styczeń–listopad ub. roku notowano jedynie w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych (o 1,0%), przy niższej w pozostałych grupowaniach. Najgłębszy spadek zaobserwowano w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 9,4%); wyraźnie zmniejszyła się także sprzedaż w produkcji dóbr związanych z energią (o 5,9%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–listopad br. obniżyła się w skali roku o 0,2%, przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 1,9% oraz wzroście przeciętnego miesięcznego nominalnego wynagrodzenia brutto o 4,1%.

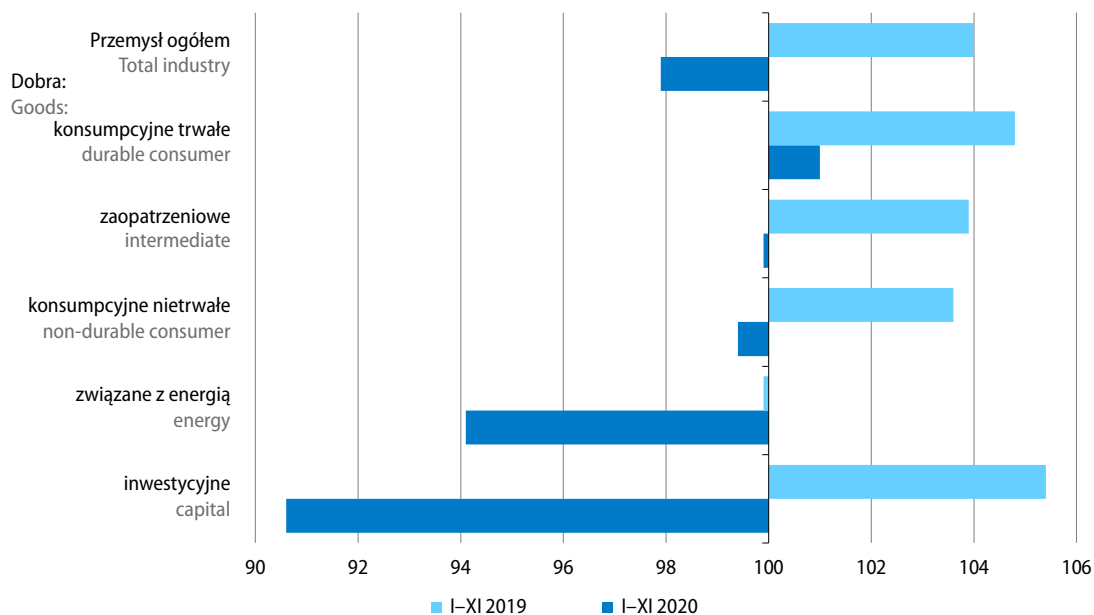
Wykres 15. Produkcja sprzedana (ceny stałe) i wskaźnik cen w przetwórstwie przemysłowym analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 15. Sold production (constant prices) and price index in manufacturing corresponding period of previous year=100

Wykres 16. Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 16. Sold production of industry by main industrial groupings (constant prices) corresponding period of previous year=100

W listopadzie br. wzrost produkcji sprzedanej w skali roku obserwowano w 24 (spośród 34) działach przemysłu, w tym m.in. w produkcji:

- urządzeń elektrycznych – o 24,5%;
- wyrobów tekstylnych – o 20,4% (w tym tkanin – o 30,8% i pozostałych wyrobów tekstylnych – o 22,0%);
- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 15,5% (m.in. sprzętu (tele)komunikacyjnego – o 21,5%);
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 14,5% (w tym pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli – o 16,0%);
- wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 13,2% (m.in. wyrobów tartacznych – o 14,2%);
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 12,0% (w tym wyrobów z tworzyw sztucznych – o 13,0%);
- wyrobów tytoniowych – o 11,5%;
- pozostałego sprzętu transportowego – o 10,7% (w tym lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego – o 21,7%);
- chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 9,7% (m.in. pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych – o 58,7% oraz pozostałych wyrobów chemicznych – o 10,3%);
- papieru i wyrobów z papieru – o 8,9%.

Znaczny wzrost notowano również m.in. w gospodarce odpadami; odzysku surowców – o 11,7%.

Mniejsza niż w listopadzie ub. roku była natomiast sprzedaż w 10 działach przemysłu, m.in. w produkcji:

- maszyn i urządzeń – o 10,4% (w tym pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia – o 27,4% i pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia – o 26,9%);
- metali – o 5,2% (m.in. surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – o 16,4%);
- koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 5,0% (w tym w wytwarzaniu i przetwarzaniu produktów rafinacji ropy naftowej – o 6,5%).

Sprzedaż w produkcji artykułów spożywczych (stanowiąca 15,4% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) w listopadzie br. wzrosła w skali roku o 1,1% (wobec wzrostu o 0,6% przed miesiącem i spadku o 0,9% przed rokiem). Najbardziej zwiększyła się sprzedaż w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 30,3%. Wzrost notowano także w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 16,0% oraz w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 5,9%. Mniejsza niż rok wcześniej była natomiast sprzedaż w produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 7,4%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 5,6%, przetwarzaniu konserwowania owoców i warzyw – o 3,0%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 2,6%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 1,7% oraz w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 1,0%.

Tablica 14. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu
 Table 14. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry

Wyszczególnienie Specification	2019		2020			2019	
	XI	I-XI	XI		I-XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year=100	okres poprzedni= =100 previous period= =100	analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year=100	struktura w % structure in %			
Przemysł Industry	101,4	104,0	98,4	105,4	97,9	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	103,4	101,6	102,6	96,6	91,5	3,2	3,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	100,2	104,3	97,5	107,2	97,9	87,0	87,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	114,3	100,5	109,0	89,5	97,5	7,0	6,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities	105,2	109,3	97,4	107,4	106,2	2,8	2,4
Z przemysłu ogółem – działy: From total industry – divisions:							
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego mining of coal and lignite	95,8	94,5	97,9	96,4	82,2	1,2	1,5
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	99,1	102,9	95,8	101,1	100,8	16,8	15,9
produkcja napojów manufacture of beverages	100,6	105,9	106,4	104,9	99,0	1,5	1,4
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	95,6	97,8	92,6	96,8	92,9	0,5	0,5
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	101,9	101,5	93,8	113,2	103,7	2,7	2,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	97,1	102,0	97,2	108,9	101,9	3,2	3,1
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej manufacture of coke and refined petro- leum products	93,9	100,3	94,8	95,0	91,1	4,3	5,7
produkcja chemikaliów i wyrobów chem- icznych manufacture of chemicals and chemical products	99,2	104,6	95,4	109,7	102,2	4,5	4,4
produkcja wyrobów farmaceutycznych manufacture of pharmaceutical products	101,9	100,3	96,1	107,3	106,4	0,8	0,7
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic pro- ducts	101,9	107,0	96,0	112,0	99,8	6,7	6,6

Tablica 14. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu (dok.)
 Table 14. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2019		2020			2019	
	XI	I–XI	XI		I–XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year=100	okres poprzedni= =100 previous period= =100	analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year=100	struktura w % structure in %			
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	100,4	103,1	97,0	105,7	98,7	4,3	4,2
produkcja metali manufacture of basic metals	95,8	98,1	92,6	94,8	88,0	3,3	3,9
produkcja wyrobów z metali manufacture of metal products	105,1	105,7	96,2	107,3	100,8	7,6	7,3
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	106,9	108,6	101,0	115,5	104,6	2,9	2,7
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	105,4	112,5	95,2	124,5	110,5	5,5	4,7
produkcja maszyn i urządzeń manufacture of machinery and equipment n.e.c.	101,8	103,1	99,3	89,6	87,2	2,9	3,2
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers	95,6	103,4	105,1	114,5	84,6	9,5	10,6
produkcja pozostałego sprzętu transportowego manufacture of other transport equipment	114,3	122,0	122,8	110,7	96,4	1,7	1,7
produkcja mebli manufacture of furniture	102,6	103,9	93,8	106,3	99,4	3,1	3,1

Spośród 299 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** objętych badaniem produkcji² możliwa jest prezentacja danych dla 298³. W listopadzie br. produkcja 165 z nich była większa niż przed rokiem, w tym znacznie wzrosła m.in. produkcja: pestycydów, mydła, etylenu, silników spalinowych do pojazdów mechanicznych, farb i lakierów, zmywarek do naczyń, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, chłodziarek i zamrażarek, papierosów, win owocowych, pralek automatycznych, opon, okien z tworzyw sztucznych, mleka, rur stalowych oraz tarcicy iglastej.

Mniejsza niż w listopadzie ub. roku była natomiast produkcja 133 wyrobów i grup wyrobów przemysłowych. Znaczny spadek notowano m.in. w produkcji: komputerów, ciągników rolniczych, benzyny silnikowej, obuwia, przerobu ropy naftowej, piwa, olejów napędowych, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), serów podpuszczkowych dojrzewających, cukru, samochodów osobowych, kuchni gazowych z piekarnikiem, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych, odkurzaczy oraz wódki czystej.

2 W ujęciu ilościowym; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

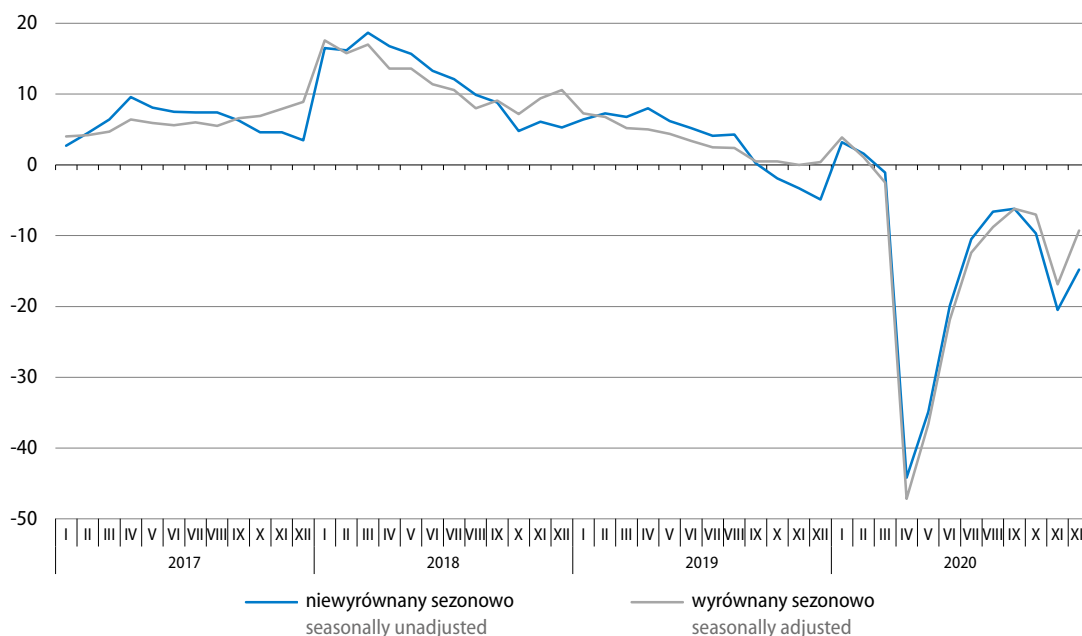
3 W związku z brakiem danych od części podmiotów.

W listopadzie br. notowany od lipca br. wzrost w skali roku **obrotu eksportowego**⁴ przedsiębiorstw przemysłowych był wyższy niż w poprzednich miesiącach i wyniósł 12,0% (w tym dla obrotu do strefy euro 16,1%). Nadal znacznie większy niż przed rokiem był obrót eksportowy m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych, wyrobów z drewna, korka słomy i wikliny, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz wyrobów z metali. Wyraźnie przyspieszyło tempo wzrostu tego obrotu m.in. w produkcji pojazdów samochodowych przyczep i naczep, chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, a nieco osłabło – m.in. w produkcji mebli. Wyższy niż przed rokiem, po spadku przed miesiącem, był też obrót eksportowy m.in. w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych oraz pozostałego sprzętu transportowego. Nadal niższy niż rok wcześniej był natomiast obrót eksportowy m.in. w produkcji maszyn i urządzeń.

Wartość **nowych zamówień**⁵ otrzymanych przez badane przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego w listopadzie br. zwiększyła się w skali roku w większym stopniu niż w poprzednich dwóch miesiącach – wzrost wyniósł 15,1% (w tym dla nowych zamówień na eksport 20,7%). Dużo wyższa niż rok wcześniej, podobnie jak w poprzednim miesiącu, była wartość nowych zamówień w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (wzrost ponad dwukrotny, także dla zamówień na eksport) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (wzrost o 74,8%, w tym na eksport o 74,2%). Znacznie zwiększyły się nowe zamówienia również m.in. w produkcji wyrobów z metali (o 18,8%, w tym na eksport o 27,8%), a także (po spadku przed miesiącem) w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 18,7%, w tym na eksport o 16,6%). Nadal niższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku była natomiast wartość nowych zamówień m.in. w produkcji odzieży (o 22,1%, w tym na eksport o 14,5%) i wyrobów farmaceutycznych (o 17,9%, w tym na eksport o 18,3%).

Wykres 17. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym

Chart 17. General business climate indicators in manufacturing

4 W cenach bieżących; dotyczy sprzedaży do krajów zarówno z wewnątrz, jak i spoza Unii Europejskiej; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

5 W cenach bieżących; dane dotyczą wybranych działów przemysłowego przetwórstwa przemysłowego (podmioty gospodarcze o liczbie pracujących 50 i więcej osób oraz ok. 10% próba podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób).

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym postrzegany jest mniej niekorzystnie niż przed miesiącem. Bieżące oceny dotyczące portfela zamówień i produkcji są bardziej negatywne od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu; niekorzystne pozostają diagnozy sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Mniej pesymistyczne niż w listopadzie br. są natomiast przewidywania na najbliższe miesiące w większości obszarów, w tym najbardziej poprawiły się prognozy w zakresie portfela zamówień zagranicznych. Firmy nadal planują redukcje zatrudnienia; spodziewają się również wzrostu cen sprzedaży swoich produktów (przed miesiącem oczekiwano ich spadku).

Jako najpoważniejsze bariery utrudniające prowadzenie działalności przedsiębiorcy nadal wskazują koszty zatrudnienia oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. Bardziej niż przed miesiącem uciążliwe są m.in. niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne. W porównaniu ze wskazaniami sprzed roku najbardziej wzrosła dotkliwość utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej i niedostatecznym popytem na rynku krajowym, a spadło znaczenie barier związanych z niedoborem pracowników, niedoborem wykwalifikowanych pracowników i kosztami zatrudnienia.

Stan zapasów wyrobów gotowych w przetwórstwie przemysłowym ogółem, podobnie jak przed miesiącem, jest uznawany przez przedsiębiorców za wystarczający. Nadmierne zapasy utrzymują się m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, odzieży oraz maszyn i urządzeń. Niedobór zapasów wyrobów jest natomiast nadal zgłaszany m.in. w produkcji mebli i pozostałej produkcji wyrobów. Niedobór, wobec nadmiaru w poprzednich dwóch miesiącach, sygnalizują też m.in. producenci wyrobów farmaceutycznych.

Przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego w grudniu br. mniej niż przed miesiącem obawiają się niekorzystnego wpływu **pandemii COVID-19** na swoją działalność. Mniej firm spodziewa się poważnych negatywnych skutków epidemii (ok. 27% wobec ok. 35% w listopadzie br.) lub skutków zagrażających ich stabilności (ok. 4% wobec ok. 6%). Przedsiębiorcy szacują, że spadek zamówień składanych w ich firmach przez klientów wyniesie w bieżącym miesiącu średnio ok. 6% (w poprzednim miesiącu spadek był szacowany na ok. 7%). Perspektywy przetrwania w przypadku utrzymania aktualnych ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii nieznacznie się poprawiły w porównaniu z listopadem br. Możliwość funkcjonowania w takich warunkach powyżej pół roku deklaruje ok. 52% firm (wobec 45% przed miesiącem), a od 4 do 6 miesięcy – ok. 23% (wobec ok. 28%). Podobny jak w listopadzie br. odsetek firm twierdzi, że byłby w stanie przetrwać od 2 do 3 miesięcy (ok. 20% wobec ok. 19%) lub najwyżej miesiąc (ok. 6% wobec ok. 7%). Przedsiębiorcy zapowiadają utrzymanie zatrudnienia w grudniu br. na poziomie zbliżonym do poprzedniego miesiąca.

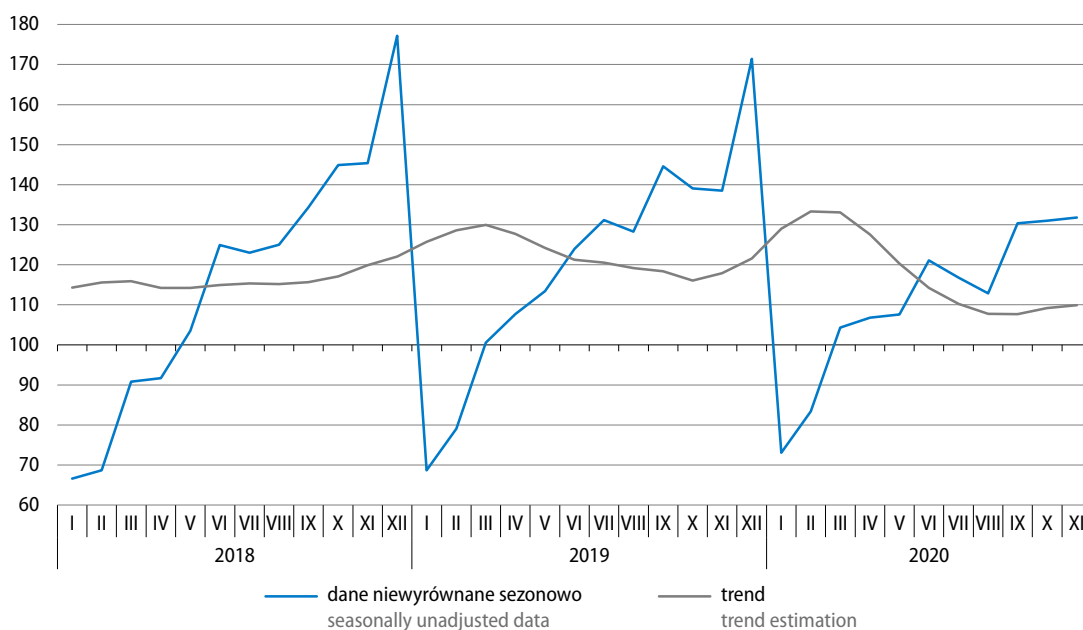

Budownictwo Construction

W listopadzie br. **produkcja budowlano-montażowa**¹ zrealizowana na terenie kraju była o 4,9% niższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku (wobec spadku o 4,7% przed rokiem). Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych produkcja obniżyła się w skali roku o 7,1%, była także nieznacznie mniejsza niż w październiku br. – o 0,7%.

Wykres 18. Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 18. Construction and assembly production (constant prices) monthly average of 2015=100

Spośród działów budownictwa utrzymał się spadek w skali roku produkcji budowlano-montażowej w podmiotach specjalizujących się w budowie budynków (wyniósł 12,0%) oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej (4,5%). Wzrost, wobec spadku w poprzednich czterech miesiącach, odnotowano natomiast w przedsiębiorstwach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 4,7%). Niższa niż w listopadzie ub. roku była sprzedaż zarówno robót remontowych (o 5,4%), jak i robót o charakterze inwestycyjnym (o 4,6%).

W okresie styczeń–listopad br. produkcja budowlano-montażowa była o 2,8% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy notowano wzrost o 2,8%). Spadek sprzedaży robót notowano we wszystkich działach budownictwa, w tym najgłębszy w jednostkach zajmujących się głównie budową budynków – o 5,7%. W przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej spadek wyniósł 1,9%, a w robotach budowlanych specjalistycznych – 0,6%. W większym stopniu obniżyła się sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 4,1%) niż robót inwestycyjnych (o 2,1%).

¹ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 15. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej
 Table 15. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of construction and assembly production

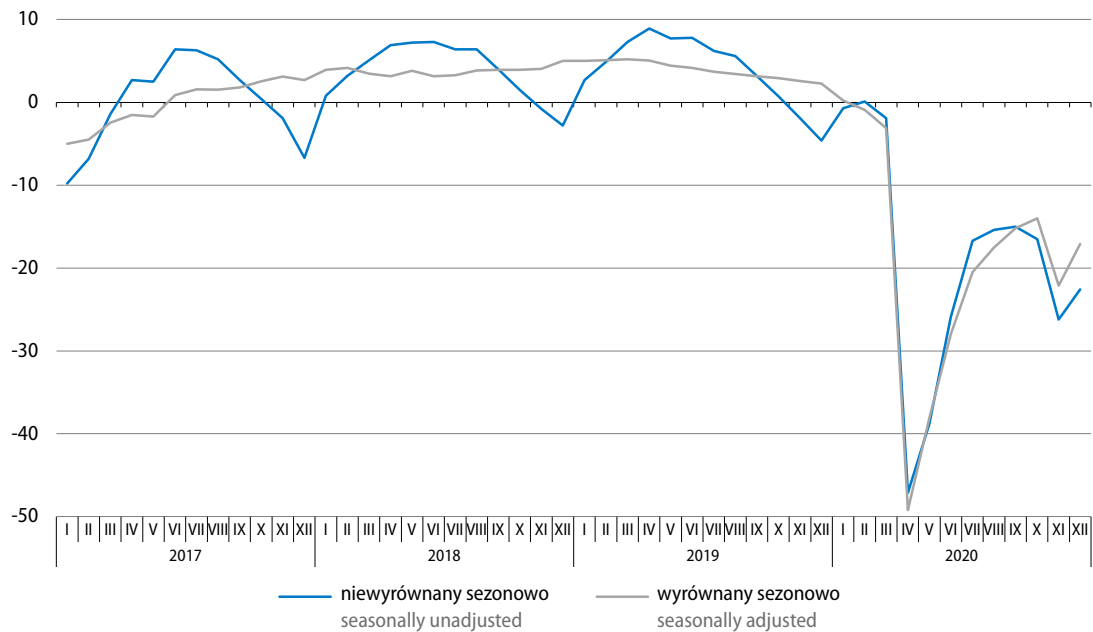
Wyszczególnienie Specification	2019		2020				2019
	XI	I-XI	XI		I-XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year=100	okres poprzedni= =100 previous period=100	analogiczny okres roku poprzedniego= =100 corresponding period of previous year=100	struktura w % structure in %			
Ogółem Total	95,3	102,8	100,6	95,1	97,2	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze: construction work with:							
inwestycyjnym investment character	98,6	103,5	102,1	95,4	97,9	62,8	62,3
remontowym restoration character	90,3	101,7	98,3	94,6	95,9	37,2	37,7
Budowa budynków Construction of buildings	105,8	102,8	97,7	88,0	94,3	32,7	33,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering	93,0	102,4	102,2	95,5	98,1	41,8	41,5
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	87,2	103,6	101,2	104,7	99,4	25,5	25,0

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie oceniany jest mniej negatywnie niż w ubiegłym miesiącu. Oceny bieżące dotyczące produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw są nieco mniej niekorzystne od zgłaszanych w listopadzie br., przy utrzymujących się negatywnych diagnozach portfela zamówień. Odpowiednie przewidywania są mniej pesymistyczne od formułowanych przed miesiącem. Poprawiły się także (choć pozostają niekorzystne) prognozy portfela zamówień na roboty na rynkach zagranicznych. W najbliższych trzech miesiącach firmy nadal przewidują ograniczenie zatrudnienia oraz spodziewają się spadku cen robót budowlano-montażowych.

Podobnie jak w poprzednich miesiącach, do głównych barier działalności w budownictwie zaliczane są niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej, koszty zatrudnienia i wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W porównaniu z sytuacją sprzed miesiąca uciążliwość barier nie uległa istotnym zmianom. W skali roku najbardziej zwiększyły się utrudnienia związane z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niedostatecznym popytem, natomiast najbardziej zmniejszyła się uciążliwość niedoboru wykwalifikowanych pracowników.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w budownictwie oceniane jest przez badane firmy na ok. 79%, tj. podobnie jak w listopadzie br. oraz o ok. 6 p.proc. mniej niż wskazywano przed rokiem.

Wykres 19. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie
 Chart 19. General business climate indicators in construction

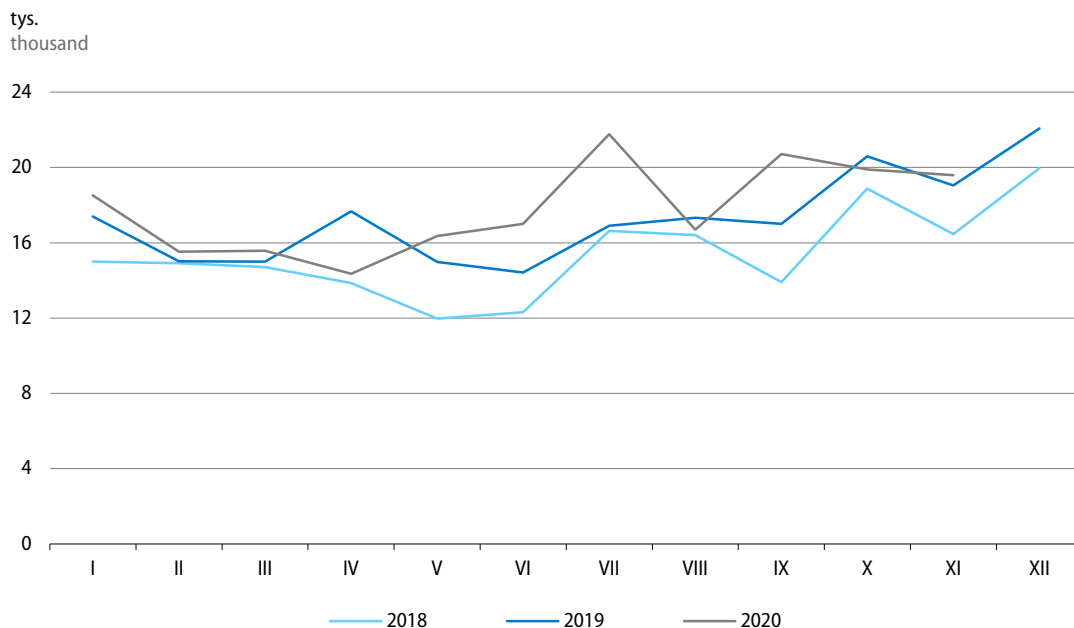
Obawy podmiotów budowlanych przed niekorzystnym wpływem **pandemii COVID-19** na prowadzoną działalność są w grudniu br. nieco mniejsze niż przed miesiącem. Poważnych skutków epidemii obawia się ok. 26% firm (wobec ok. 29% w listopadzie br.), a skutków zagrażających ich stabilności – ok. 10%, podobnie jak miesiąc wcześniej. Przedsiębiorstwa przewidują, że spadek zamówień składanych przez klientów wyniesie w bieżącym miesiącu średnio ok. 16% (podobne były ich szacunki przed miesiącem). Przy utrzymaniu aktualnych ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii blisko 29% podmiotów zakłada możliwość przetrwania powyżej pół roku (wobec ok. 28% miesiąc wcześniej), a ok. 27% – od 4 do 6 miesięcy (wobec 25%). Mniej przedsiębiorstw wskazuje, że byłoby w stanie przetrwać od 2 do 3 miesięcy (ok. 26% wobec ok. 33%), natomiast więcej – najwyżej miesiąc (ok. 18% wobec ok. 14%). Zatrudnienie w firmach budowlanych w grudniu br. może obniżyć się w skali miesiąca o ok. 4%.

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W listopadzie br. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem, po spadku w poprzednim miesiącu. Zwiększyła się także liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Wykres 20. Mieszkania oddane do użytkowania
Chart 20. Dwellings completed

Według wstępnych danych¹ w listopadzie br. **oddano do użytkowania** 19,6 tys. mieszkań, tj. o 2,9% więcej niż rok wcześniej (kiedy wzrost wyniósł 15,6%). Z głównych form budownictwa liczba mieszkań zrealizowanych w kolejnym miesiącu z rzędu wzrosła w skali roku w budownictwie indywidualnym (o 11,4% do 6,4 tys.), natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem utrzymała się na poziomie zbliżonym do notowanego w listopadzie ub. roku (12,8 tys.). Więcej mieszkań niż przed rokiem przekazano do użytkowania w budownictwie spółdzielczym i społecznym czynszowym.

W okresie styczeń–listopad br. oddano do użytkowania ogółem 196,4 tys. mieszkań, tj. o 6,0% więcej niż rok wcześniej (kiedy notowano wzrost o 12,3%). Zwiększyła się liczba mieszkań oddanych w budownictwie indywidualnym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, a zmniejszyła – w pozostałych formach budownictwa.

Tablica 16. Mieszkania oddane do użytkowania
 Table 16. Dwellings completed

Formy budownictwa Forms of construction	2020					2019	
	XI			I–XI			
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	X 2020= =100	XI 2019= =100	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	I–XI 2019= =100	struktura w % structure in %	
Ogółem Total	19586	98,4	102,9	196441	106,0	100,0	100,0
Indywidualne Private	6404	95,1	111,4	65782	106,1	33,5	33,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	12814	100,3	100,0	127302	108,6	64,8	63,2
w tym na wynajem of which for rent	59	80,8	77,6	1258	62,9	0,6	1,1
Spółdzielcze Cooperative	161	166,0	111,8	1253	61,5	0,6	1,1
Spółeczne czynszowe Public building society	197	79,8	127,1	1317	59,6	0,7	1,2
Komunalne ^b Municipal ^b	8	17,8	.	761	47,9	0,4	0,9
Zakładowe ^b Company ^b	2	200,0	.	26	.	0,0	0,2

a łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b W listopadzie ub. roku oddano do użytkowania 149 mieszkań komunalnych i 26 zakładowych, a w okresie styczeń–listopad ub. roku – 292 mieszkania zakładowe.

a Including construction realised by natural persons intended for sale or rent in order to achieve a profit. b 149 municipal and 26 company dwellings were completed in November 2019, while 292 municipal dwellings in the period of January–November 2019.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–listopad br. wyniosła 88,7 m², tj. podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku.

W listopadzie br., po raz pierwszy od lipca br., wzrosła w skali roku liczba **mieszkań**, na budowę których **wydano pozwolenia** lub **dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** – o 14,0% do 22,2 tys. **Rozpoczęto budowę** 19,8 tys. **mieszkań**, tj. o 4,8% więcej niż przed rokiem. W okresie styczeń–listopad br. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym dla 241,3 tys. mieszkań (spadek o 2,8% w skali roku) i rozpoczęto budowę 206,7 tys. mieszkań (tj. o 6,6% mniej niż rok wcześniej).

Szacuje się, że na koniec listopada br. **w budowie** pozostawało 835,8 tys. mieszkań, tj. o 0,5% więcej niż w końcu listopada ub. roku.

Tablica 17. Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i których budowę rozpoczęto

Table 17. Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project and dwellings in which construction has begun

Formy budownictwa Forms of construction	2020						2019
	XI			I-XI			
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	X 2020= =100	XI 2019= =100	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	I-XI 2019= =100	struktura w % structure in %	
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project							
Ogółem Total	22163	82,8	114,0	241349	97,2	100,0	100,0
w tym: of which:							
Indywidualne Private	8105	88,3	120,1	92375	102,4	38,3	36,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	13960	80,6	113,0	146332	94,8	60,6	62,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto Dwellings in which construction has begun							
Ogółem Total	19785	100,9	104,8	206733	93,4	100,0	100,0
w tym: of which:							
Indywidualne Private	6506	82,7	116,8	85178	98,6	41,2	39,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	13062	113,5	100,8	118388	90,8	57,3	58,9

a łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku.

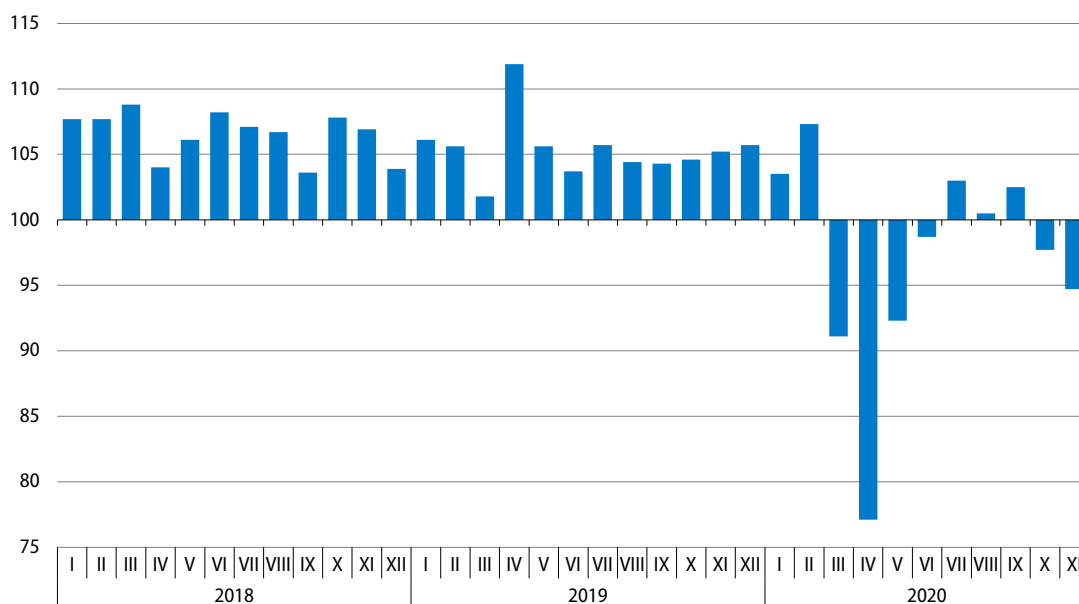
a Including construction realised by natural persons intended for sale or rent in order to achieve a profit.

Rynek wewnętrzny Domestic market

Wprowadzone na początku listopada br. ograniczenia w handlu detalicznym w niektórych obiektach handlowych związane z epidemią COVID-19 wpłynęły na wyniki sprzedaży. W listopadzie br. **sprzedaż detaliczna**¹ była o 5,3% niższa niż przed rokiem (wobec spadku o 2,3% w październiku br. oraz wzrostu o 5,2% w listopadzie ub. roku). W okresie styczeń–listopad br. sprzedaż detaliczna zmniejszyła się o 3,1% w skali roku.

Wykres 21. Sprzedaż detaliczna towarów (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 21. Retail sales of goods (constant prices) corresponding period of previous year=100

W większości grup sprzedaż była mniejsza niż w listopadzie ub. roku. Spośród tych o istotnym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem najgłębszy spadek sprzedaży utrzymał się w grupach: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 14,7%) oraz pozostałe (o 12,4%), a jego skala była większa niż w październiku br. Nadal niższa niż rok wcześniej była także sprzedaż w jednostkach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 9,6% wobec spadku o 8,0% przed miesiącem) oraz w grupie żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 2,9% wobec spadku odpowiednio o 2,0%). Po raz pierwszy od kwietnia br. spadek sprzedaży odnotowano również w grupie meble, rtv, agd (o 0,6%). Wśród grup o mniejszym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem sprzedaż obniżyła się w skali roku, bardziej niż w październiku br., w podmiotach handlujących tekstyliami, odzieżą, obuwiem (o 21,9%) oraz w grupie prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 7,5%). Po wzrostach w poprzednich miesiącach spadek sprzedaży odnotowano również w grupie farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 4,8%).

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 18. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej
 Table 18. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of retail sales

Wyszczególnienie Specification	2019		2020				2019
	XI	I-XI	XI		I-XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100	okres po- przedni=100 previous period=100	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100			struktura w % structure in %	
Ogółem^a Total^a	105,2	105,5	94,7	94,7	96,9	100,0	100,0
w tym: of which:							
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	105,1	108,6	99,3	90,4	86,7	8,2	9,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	103,0	102,8	90,0	85,3	90,5	13,6	15,9
Żywność, napoje i wyroby tytonio- we Food, beverages and tobacco pro- ducts	99,9	100,8	94,2	97,1	98,0	26,6	25,1
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych skle- pach Other retail sale in non-specialised stores	113,6	109,3	.	.	.	.	11,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, ortho- paedic equipment	107,9	107,0	94,5	95,2	98,2	7,0	6,8
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	104,8	109,5	86,9	78,1	86,3	5,7	6,5
Meble, rtv, agd Furniture, radio, TV and house- hold appliances	111,9	114,6	97,6	99,4	105,0	9,6	8,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	107,6	104,3	96,3	92,5	95,6	4,9	4,9
Pozostałe Others	99,6	100,8	89,7	87,6	90,7	9,0	9,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the volume of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

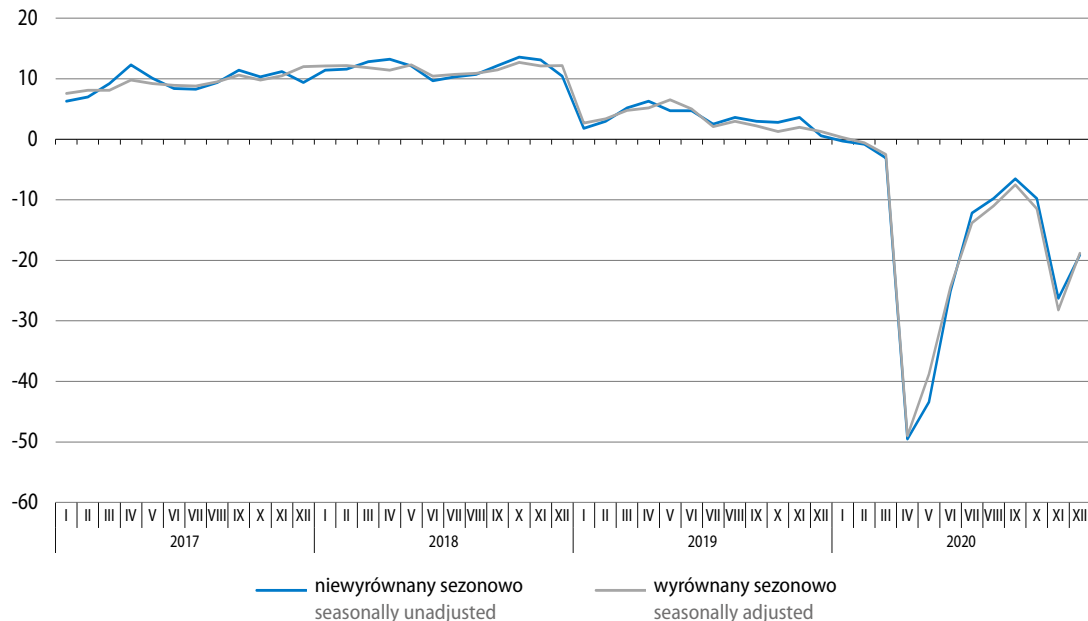

W wyniku wprowadzenia od listopada br. ograniczeń w handlu w tradycyjnych sklepach znacznie wyższa niż przed miesiącem była **sprzedaż detaliczna przez Internet**² (w cenach bieżących). W rezultacie udział tej formy handlu w sprzedaży detalicznej ogółem wzrósł z 7,3% w październiku br. do 11,4%. Wysoki wzrost udziału sprzedaży przez Internet notowano w grupach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (do 38,1% z 25,2% miesiąc wcześniej) oraz tekstylia, odzież, obuwiu (do 35,4% z 19,4%).

Sprzedaż hurtowa³ w przedsiębiorstwach handlowych w listopadzie br. była o 3,7% większa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,7% w październiku br. i o 2,6% rok wcześniej), w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 2,8% (po spadku o 0,4% przed miesiącem i wzroście o 1,8% w listopadzie ub. roku). Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży hurtowej ogółem w największym stopniu wzrosła (nieco bardziej niż w październiku br.) sprzedaż w grupach: kosmetyki i wyroby farmaceutyczne (o 11,1%) oraz narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyny, urządzenia i dodatki wyposażenie (o 10,7%). W okresie styczeń–listopad br. sprzedaż hurtowa przedsiębiorstw handlowych była o 1,6% niższa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych spadła o 0,4%.

Wykres 22. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym

Chart 22. General business climate indicators in retail trade

² Podmioty, dla których sprzedaż internetowa jest przeważającą formą sprzedaży są ujęte w grupie „Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet”. Natomiast sprzedaż przez Internet może być realizowana również przez podmioty w innych grupach, dla których podstawową formą jest sprzedaż stacjonarna.

³ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W grudniu br., po częściowym zniesieniu ograniczeń wynikających z epidemii COVID-19, **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest mniej negatywnie niż przed miesiącem. Poprawiły się pesymistyczne nastroje w przedsiębiorstwach wszystkich klas wielkości. Najbardziej niekorzystne pozostają oceny jednostek mikro. Lepiej niż w listopadzie br. koniunktura jest oceniana przez przedsiębiorstwa w większości branż, z wyjątkiem branży żywność, w której wskazania są zbliżone do tych sprzed miesiąca. Najbardziej niekorzystne są nadal nastroje jednostek z branży tekstylia, odzież, obuwie; najmniej pesymistyczne pozostają oceny podmiotów z branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem. Utrzymują się negatywne oceny bieżącej sprzedaży formułowane przez ogół przedsiębiorstw, przy mniej pesymistycznych prognozach w tym zakresie. Poprawiły się niekorzystne oceny bieżącej sytuacji finansowej oraz przewidywania w tym obszarze. Jednostki sygnalizują możliwość ograniczenia zatrudnienia oraz dalszego wzrostu cen towarów.

Wśród barier w prowadzeniu działalności firm handlowych w grudniu br. przedsiębiorstwa nadal wskazują, że najbardziej uciążliwa jest niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej oraz koszty zatrudnienia. Do istotnych utrudnień należą także niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. Bardziej dotkliwa niż przed rokiem jest niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej, a mniej – zbyt duża konkurencja na rynku oraz niedobór pracowników.

Przedsiębiorstwa handlu detalicznego spodziewają się, że w grudniu br. negatywny wpływ **pandemii COVID-19** na ich działalność będzie mniejszy niż w listopadzie br.: ok. 33% jednostek przewiduje, że skutki pandemii będą poważne (wobec 44% przed miesiącem), a ok. 17% – że będą zagrażać stabilności firmy (wobec ponad 15%). Przedsiębiorstwa szacują, że spadek zamówień na towary składanych przez klientów w grudniu br. wyniesie ponad 11%, tj. będzie nieco mniejszy niż miesiąc wcześniej (ok. 14%). Ponad 46% przedsiębiorstw deklaruje, że w przypadku utrzymania obowiązujących ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii może przetrwać powyżej 6 miesięcy (wobec około 40% przed miesiącem), 23% – od 4 do 6 miesięcy (wobec ponad 24%), ponad 20% – od 2 do 3 miesięcy (wobec blisko 25%), a ok. 11% – najwyżej miesiąc (podobnie jak w listopadzie br.). Przedsiębiorstwa spodziewają się, że w grudniu br. zatrudnienie zostanie zredukowane o ok. 1%.

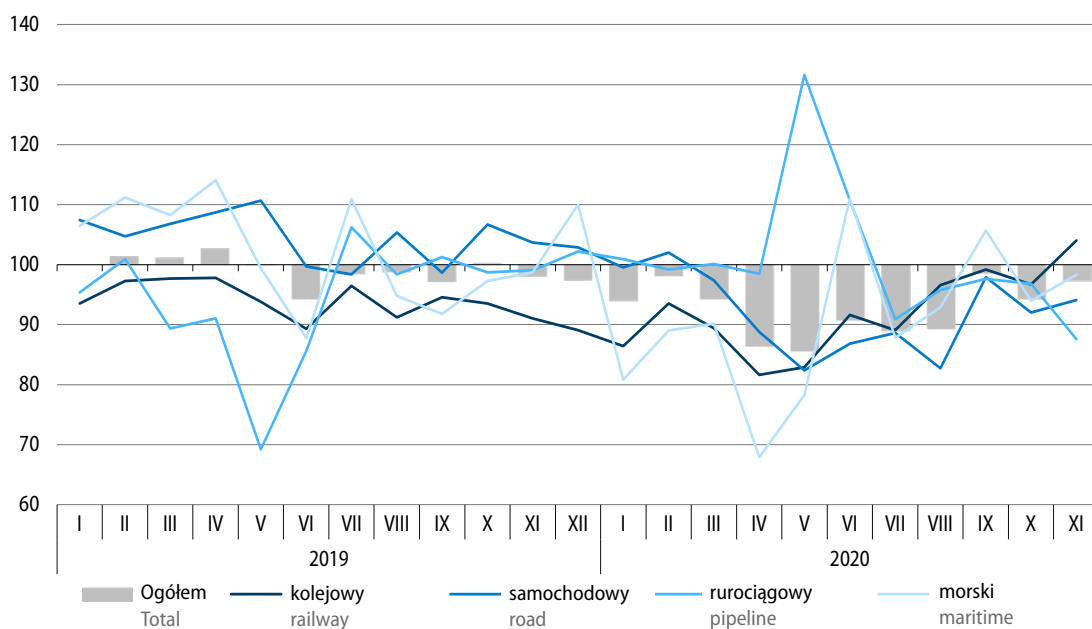
Transport Transport

W listopadzie br. spadek przewozów ładunków w skali roku był mniejszy niż w poprzednim miesiącu; pogłębił się natomiast spadek przewozów pasażerów.

Przewozy ładunków ogółem w listopadzie br. były o 2,7% mniejsze niż przed rokiem (wobec spadku o 5,7% w październiku br.). Zmniejszyła się skala spadku przewozów m.in. transportem samochodowym (do 5,9% z 8,0%). Po raz pierwszy od dwóch lat odnotowano wzrost przewozu ładunków transportem kolejowym (o 4,0% wobec spadku o 3,3% przed miesiącem).

Wykres 23. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 23. Transport of goods by selected types of transport corresponding period of previous year=100

W okresie styczeń–listopad br. przetransportowano o 7,6% mniej ładunków niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 0,8%). Obniżyły się przewozy we wszystkich rodzajach transportu, w tym w transporcie kolejowym o 8,1%, a w samochodowym o 8,3%.

Tablica 19. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu
 Table 19. Transport of goods by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	XI 2020			I–XI 2020	
	w tys. ton in thousand tonnes	X 2020=100	XI 2019=100	w tys. ton in thousand tonnes	I–XI 2019=100
Ogółem Total	49951	98,5	97,3	509707	92,4
w tym: of which:					
Kolejowy Railway	20270	99,6	104,0	199062	91,9
Samochodowy Road	24904	99,3	94,1	255377	91,7
Rurociągowy Pipeline	3989	89,9	87,6	47517	99,8
Morski Maritime	683	96,5	98,3	6922	90,3

Obroty ładunkowe **w portach morskich** w listopadzie br. wyniosły 7,5 mln ton, tj. o 3,4% mniej niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 5,0% w październiku br.). Po raz pierwszy od lutego br. wzrosły przeładunki kontenerów (o 3,5%). Nieznacznie zwiększyły się także obroty ładunków masowych suchych (o 0,5%, przy spadku przeładunków węgla i koksu o 19,7%). Po wzroście w poprzednim miesiącu odnotowano natomiast spadek przeładunków ładunków masowych ciekłych (o 15,0%, w tym ropy naftowej łącznie z przetworami naftowymi o 22,0%), ładunków drobnicowych (o 11,6%) oraz ładunków tocznych (o 0,3%).

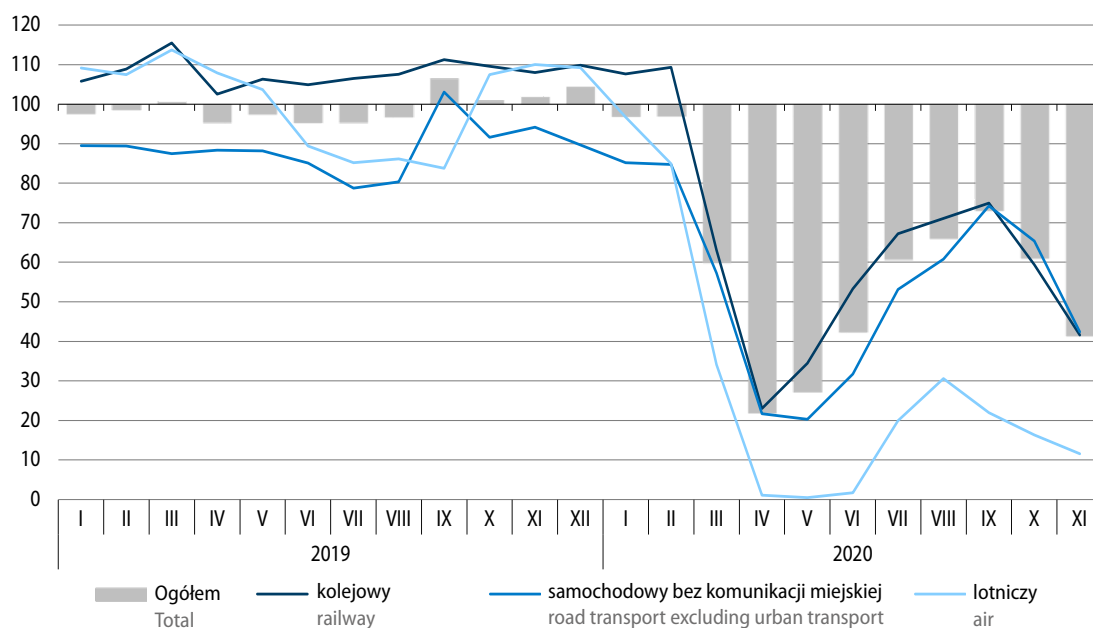
W okresie styczeń–listopad br. w portach morskich przeładowano 81,1 mln ton ładunków, tj. o 6,4% mniej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,8%). Spadek obserwowano w większości rodzajów ładunków (oprócz masowych suchych), w tym najgłębszy w przypadku ładunków masowych ciekłych (o 15,9%, w tym ropy naftowej łącznie z przetworami naftowymi o 21,6%).

Środkami komunikacji publicznej w listopadzie br. przewieziono ogółem o 58,7% mniej **pasażerów** niż rok wcześniej (wobec spadku o 39,0% w październiku br.). We wszystkich środkach transportu spadek przewozów pasażerskich pogłębił się: w transporcie kolejowym do 58,4% (z 40,6% przed miesiącem), w samochodowym do 57,6% (z 34,6%), a w lotniczym do 88,4% (z 83,7%).

W okresie styczeń–listopad br. przewieziono ogółem o 41,5% mniej pasażerów niż przed rokiem (wobec spadku o 1,2% w analogicznym okresie ub. roku). Spadek notowano we wszystkich rodzajach transportu, w tym w transporcie samochodowym o 45,7%, a w kolejowym o 36,5%.

Wykres 24. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 24. Transport of passengers by selected types of transport
corresponding period of previous year=100

Tablica 20. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu

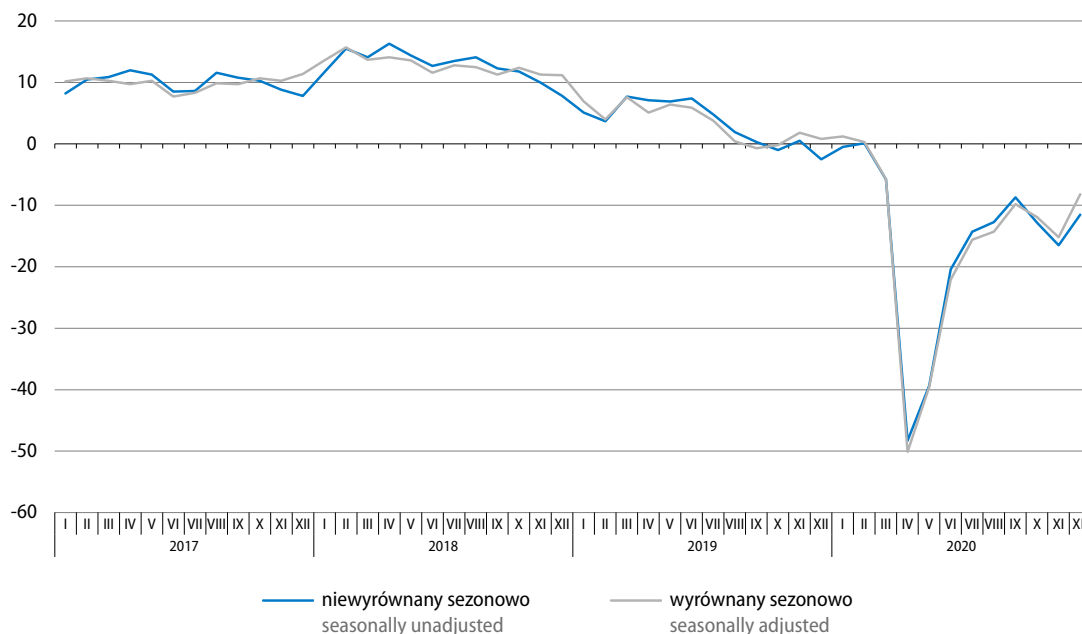
Table 20. Transport of passengers by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	XI 2020			I-X 2020	
	w tys. pasażerów in thousand passengers	X 2020=100	XI 2019=100	w tys. pasażerów in thousand passengers	I-X 2019=100
Ogółem^a Total^a	22310	63,1	41,3	332889	58,5
w tym: of which:					
Kolejowy Railway	12217	66,0	41,6	195336	63,5
Samochodowy Road	9930	60,0	42,4	132794	54,3
Lotniczy ^b Air ^b	136	56,9	11,6	3922	25,2

a Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej. b łącznie z przewozami obcych przewoźników lotniczych, mających agendy w Polsce.

a Excluding transports by urban road transport fleet. b Including carriage realised by foreign air transport carriers with branch offices in Poland.

Wykres 25. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w transporcie i gospodarce magazynowej
 Chart 25. General business climate indicators in transportation and storage

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany mniej pesymistycznie niż w poprzednim miesiącu. Poprawiły się wskazania we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw, w największym stopniu w podmiotach o liczbie pracujących 10–49 oraz 50–249 osób. Najbardziej negatywne pozostają opinie podmiotów mikro (do 9 pracujących), a najmniej – jednostek o liczbie pracujących 50–249 osób. Wśród ogółu przedsiębiorstw utrzymują się niekorzystne oceny bieżącego popytu i sprzedaży; diagnozy sytuacji finansowej są natomiast mniej pesymistyczne niż przed miesiącem. Prognozy w tym zakresie są mniej negatywne od formułowanych w listopadzie br. Dyrektorzy jednostek planują ograniczenie zatrudnienia oraz przewidują spadek cen.

Wśród utrudnień w prowadzeniu działalności nadal najbardziej odczuwalna (choć mniej niż przed miesiącem) jest niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. Istotną barierę stanowią koszty zatrudnienia, wskazywane równie często jak przed miesiącem. W skali miesiąca nieco wzrosła uciążliwość niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych, wysokich obciążeń na rzecz budżetu oraz niedostatecznego popytu. W porównaniu do wskazań sprzed roku wyraźnie zwiększyła się dotkliwość niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niedostatecznego popytu, a zmalało znaczenie niedoboru wykwalifikowanych pracowników oraz kosztów zatrudnienia.

Przedsiębiorstwa w sekcji transport i gospodarka magazynowa przewidują, że negatywne skutki pandemii COVID-19 w grudniu br. będą nadal dotkliwe. Poważnych konsekwencji spodziewa się ok. 34% jednostek (wobec 24% przed miesiącem), a ok. 10% przedsiębiorstw skutków zagrażających stabilności firmy (wobec ok. 20%). Przedsiębiorstwa szacują, że spadek otrzymanych przez nie zamówień na usługi w grudniu br. wyniesie ok. 19%, tj. będzie zbliżony do obserwowanego w listopadzie br. (ok. 18%). Nieco lepsze niż przed miesiącem są perspektywy przetrwania przedsiębiorstw w przypadku utrzymania aktualnych obostrzeń związanych z pandemią. Możliwość przetrwania powyżej 6 miesięcy deklaruje ok. 51% podmiotów (wobec ok. 46% w listopadzie br.), od 4 do 6 miesięcy ok. 14% (wobec blisko 15%), od 2 do 3 miesięcy ok. 25% (wobec blisko 28%), a nie dłużej niż miesiąc – ok. 9% (wobec 12%). Przedsiębiorcy zapowiadają ograniczenie zatrudnienia w stosunku do listopada br. o ponad 1%.

Handel zagraniczny Foreign trade

U w a g a. Dane na temat obrotów z krajami Unii Europejskiej ogółem (zarówno dla bieżącego, jak i ubiegłego roku) dotyczą 27 krajów członkowskich (bez Wielkiej Brytanii). Wymiana z Wielką Brytanią jest ujęta w obrotach z krajami rozwiniętymi.

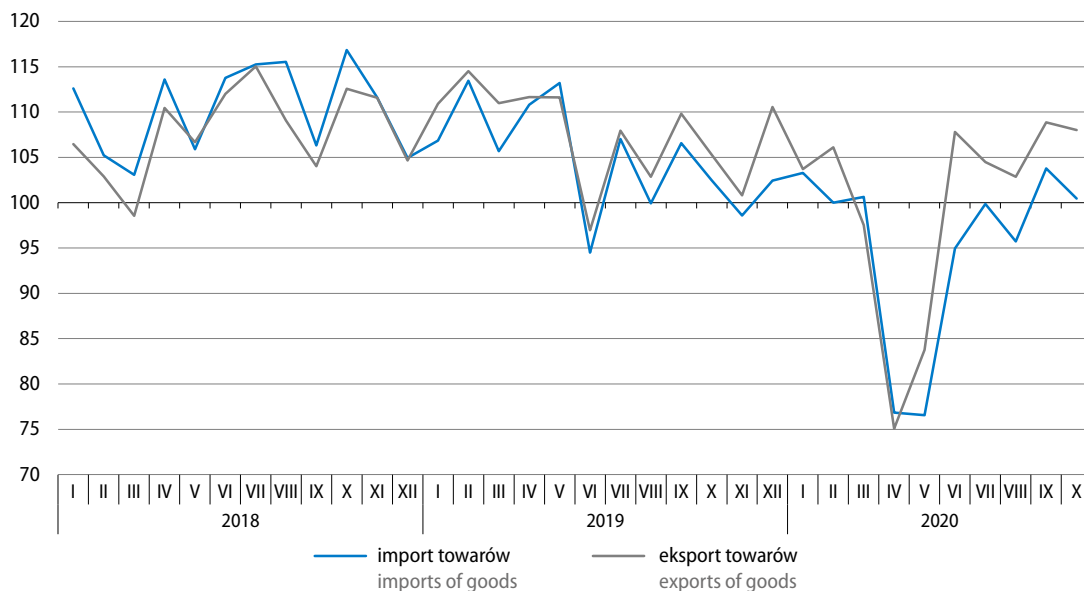
W okresie styczeń–październik br. obroty towarowe handlu zagranicznego obniżyły się w skali roku w mniejszym stopniu po stronie eksportu niż importu. Ograniczeniu uległa wymiana z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) oraz import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, wzrosły natomiast obroty z krajami rozwijającymi się. Dodatkowo saldo wymiany ogółem było znacznie wyższe niż przed rokiem. Wzrosły obroty produktami rolno-spożywczymi, w większym stopniu po stronie eksportu niż importu. W okresie styczeń–wrzesień br. obroty ogółem w cenach stałych były niższe niż w analogicznym okresie ub. roku; wskaźnik terms of trade kształtował się korzystniej niż rok wcześniej.

Eksport liczony w złotych (**w cenach bieżących**) w okresie dziesięciu miesięcy br. nieznacznie obniżył się w skali roku – o 0,2% do 854,5 mld zł, a import spadł o 4,8% do 811,9 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 42,6 mld zł (wobec 3,3 mld zł przed rokiem).

Eksport **w cenach stałych** w okresie trzech kwartałów br. zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 3,1%, a import spadł o 4,5%. Niższy niż przed rokiem był wolumen eksportu do krajów rozwiniętych (o 4,3%, w tym do krajów UE o 3,7%), wyższy natomiast do krajów rozwijających się (o 7,1%) oraz do krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 3,2%). Podobne tendencje obserwowano po stronie importu: obniżył się wolumen towarów sprowadzanych z krajów rozwiniętych (o 8,9%, w tym z krajów UE o 8,3%), a zwiększył się z krajów rozwijających się (o 4,1%) oraz z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 1,2%).

Wykres 26. Obroty handlu zagranicznego (ceny bieżące) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 26. Foreign trade turnover (current prices)
corresponding period of previous year=100

Tablica 21. Obroty towarowe handlu zagranicznego

Table 21. Foreign trade turnover of goods

Wyszczególnienie Specification	I-X 2020						I-X 2019	I-X 2020
	w mln zł in PLN millions	w mln EUR in EUR millions	w mln USD in USD millions	I-X 2019=100				
				zł PLN	EUR EUR	USD USD	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	854506,5	193944,5	218235,2	99,8	97,4	97,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	737005,6	167293,0	188252,3	99,0	96,6	96,7	87,0	86,3
w tym Unia Europejska of which European Union	630283,4	143068,0	161031,4	99,3	96,9	97,1	74,1	73,8
w tym strefa euro of which euro area	492770,9	111842,2	125900,8	99,9	97,5	97,7	57,6	57,7
Kraje rozwijające się Developing countries	65810,4	14927,4	16788,3	109,4	106,7	106,8	7,0	7,7
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern European countries	51690,5	11724,1	13194,6	100,8	98,3	98,6	6,0	6,0
Import^a Imports^a	811912,2	184397,3	207391,8	95,2	93,0	93,0	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	527194,3	119752,9	134652,8	93,6	91,4	91,5	66,0	64,9
w tym Unia Europejska of which European Union	448333,9	101842,0	114532,0	93,6	91,4	91,5	56,2	55,2
w tym strefa euro of which euro area	370838,3	84230,7	94721,5	93,7	91,6	91,6	46,4	45,7
Kraje rozwijające się Developing countries	233884,8	53069,8	59741,7	104,6	102,1	102,3	26,2	28,8
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern European countries	50833,1	11574,6	12997,3	76,9	75,3	75,3	7,8	6,3
Saldo Balance	42594,2	9547,2	10843,5	.	.	.	.	.
Kraje rozwinięte Developed countries	209811,2	47540,1	53599,5	.	.	.	.	.
w tym Unia Europejska of which European Union	181949,5	41226,0	46499,4	.	.	.	.	.
w tym strefa euro of which euro area	121932,6	27611,6	31179,3	.	.	.	.	.
Kraje rozwijające się Developing countries	-168074,4	-38142,4	-42953,3	.	.	.	.	.
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern European countries	857,4	149,5	197,3	.	.	.	.	.

a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są wg kraju pochodzenia. Dane dot. importu wg kraju wysyłki dostępne są w informacji sygnalnej o wynikach wstępnych „Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem i według krajów w okresie styczeń–październik 2020” na stronie internetowej GUS: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/99/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_w_okresie_i-....pdf

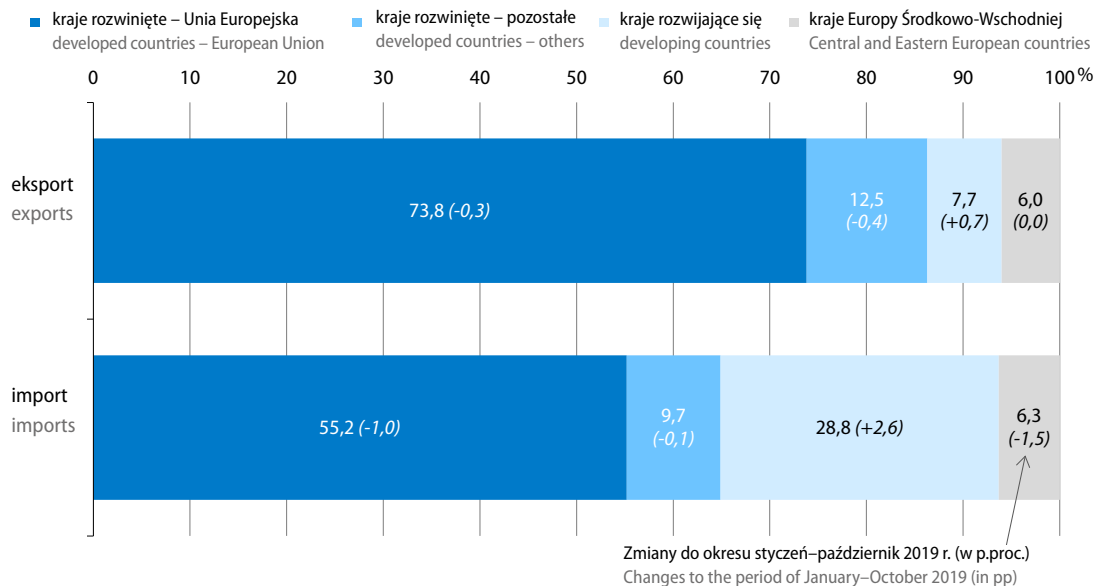
a Data on imports by groups of countries are presented by country of origin. Data on imports by country of consignment are available in news releases on preliminary results 'Foreign trade turnover of goods in total and by countries in in January–October 2020' at Statistics Poland's website: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/en/defaultaktualnosci/3285/1/102/1/foreign_trade_turnover_of_goods_in_total_and_by_coun-tries_in_january_....pdf

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) w okresie styczeń–wrzesień br. wzrosły w skali roku o 2,0%, a towarów importowanych spadły o 1,0%. Wskaźnik **terms of trade** w obrotach ogółem kształtował się na poziomie 103,0 (wobec 101,2 w analogicznym okresie ub. roku). Znacznie lepsze niż przed rokiem były uwarunkowania cenowe w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, gdzie wskaźnik terms of trade wyniósł 128,3 (wobec 101,8 rok wcześniej). Mniej korzystne niż przed rokiem były relacje cen w wymianie z krajami rozwijającymi się oraz z krajami rozwiniętymi (po 100,6 wobec odpowiednio 101,6 i 101,0 w okresie styczeń–wrzesień ub. roku), w tym z krajami UE (101,0 wobec 101,1).

Wykres 27. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według grup krajów w okresie styczeń–październik 2020 r.

Chart 27. Geographical structure of foreign trade turnover by the groups of countries in the period of January–October 2020

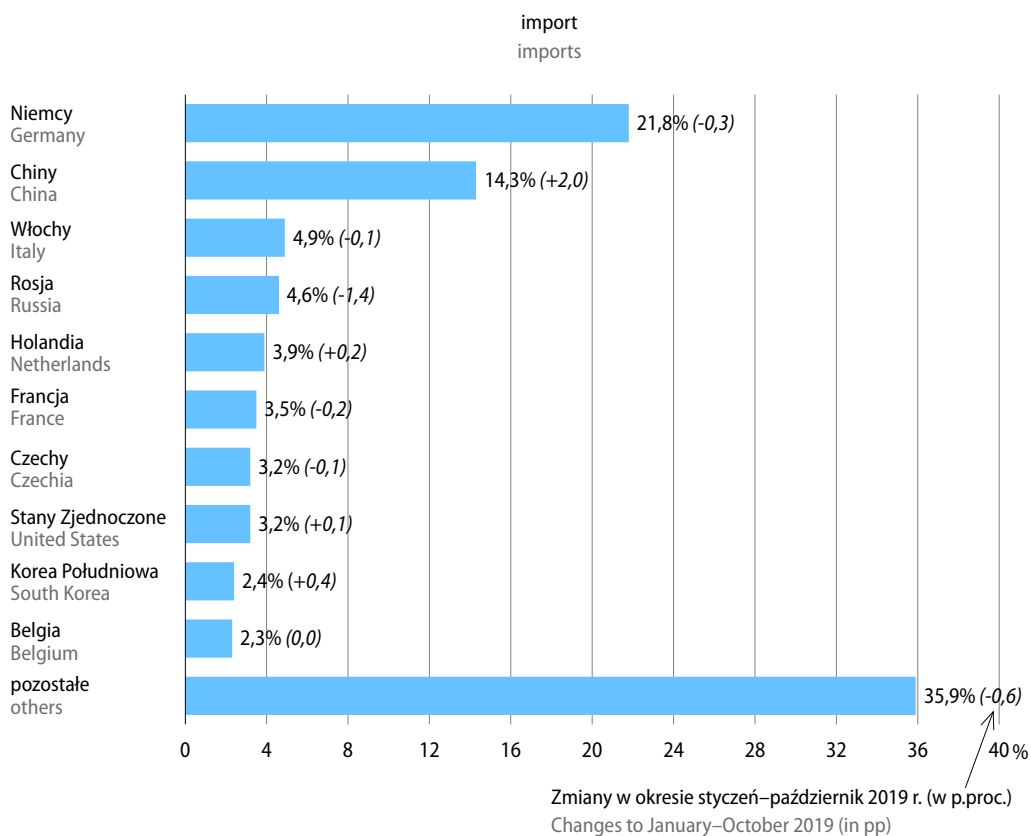
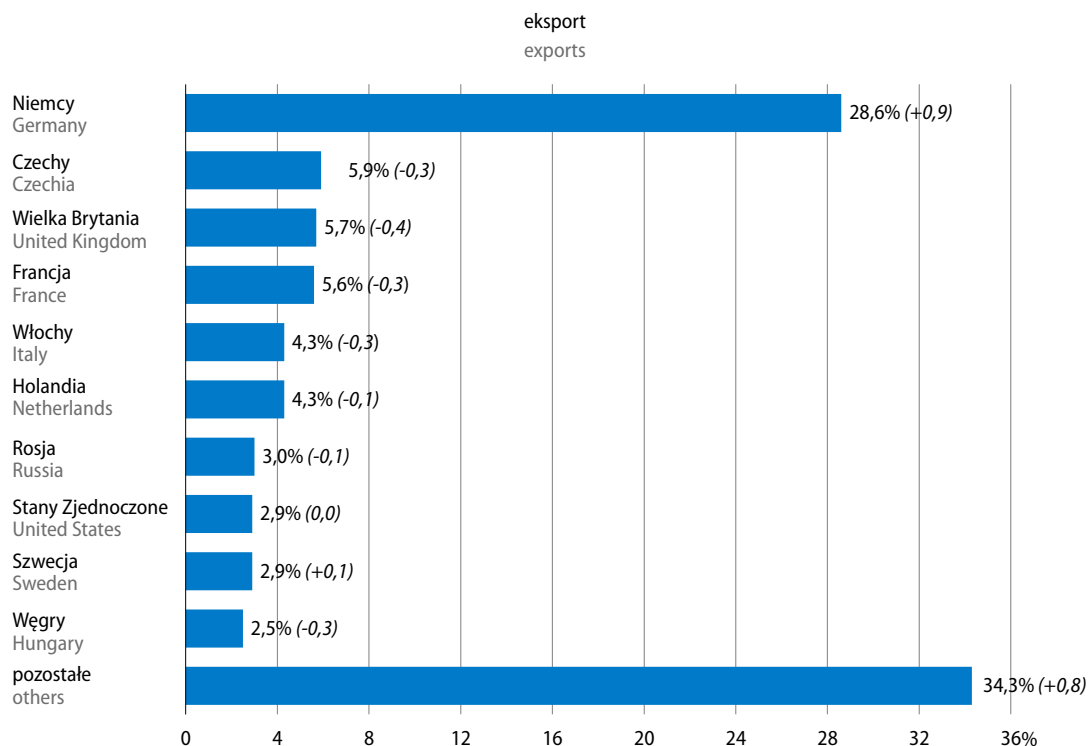
W **strukturze geograficznej obrotów** w okresie styczeń–październik br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, po obu stronach wymiany zmniejszył się udział krajów rozwiniętych (w tym UE), a zwiększył – krajów rozwijających się. Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej po stronie eksportu utrzymał się na poziomie sprzed roku, a obniżył się po stronie importu.

Obroty towarowe z **krajami rozwiniętymi** zmniejszyły się w skali roku, głównie w wyniku ograniczenia wymiany z krajami UE. Eksport do krajów rozwiniętych obniżył się o 1,0% do 737,0 mld zł, a import z tych krajów spadł o 6,4% do 527,2 mld zł. Dodatkowo saldo wyniosło 209,8 mld zł (wobec 181,5 mld zł przed rokiem). Udział krajów rozwiniętych w eksporcie ogółem obniżył się z 87,0% przed rokiem do 86,3%, a w imporcie ogółem zmniejszył się z 66,0% do 64,9%.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** był nieco niższy niż rok wcześniej – o 0,7% i wyniósł 630,3 mld zł, a import z tych krajów zmniejszył się o 6,4% do 448,3 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany ukształtowało się na wyższym poziomie niż przed rokiem (181,9 mld zł wobec 155,7 mld zł). Obroty z krajami UE stanowiły 73,8% wartości eksportu ogółem i 55,2% wartości importu ogółem, tj. odpowiednio o 0,3 p.proc. i o 1,0 p.proc. mniej niż rok wcześniej.

Wykres 28. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według krajów w okresie styczeń–październik 2020 r.

Chart 28. Geographical structure of foreign trade turnover by countries in the period of January–October 2020

Obroty z **Niemcami**, naszym głównym partnerem handlowym, w okresie styczeń–październik br. wzrosły w skali roku po stronie eksportu (o 3,3% do 244,7 mld zł), natomiast obniżyły się po stronie importu (o 6,3% do 176,8 mld zł). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 67,9 mld zł (wobec 48,2 mld zł przed rokiem). Udział Niemiec w eksporcie ogółem wzrósł w skali roku o 0,9 p.proc. do 28,6%, a w imporcie ogółem obniżył się o 0,3 p.proc. do 21,8%. W wymianie z Niemcami, według grup towarowych SITC, ponad dwukrotnie wyższy niż przed rokiem był eksport urządzeń i aparatów elektrycznych, gdzie indziej niewymienionych, ani niewłączonych. Zarówno po stronie eksportu, jak i importu obniżyła się natomiast wartość m.in. części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych oraz pojazdów samochodowych do przewozu osób.

Spośród pozostałych krajów UE odnotowano spadek obrotów z większością głównych partnerów handlowych Polski. Ograniczenie eksportu obserwowano m.in. w wymianie z Węgrami (o 8,9%), Włochami (o 5,9%), Czechami (o 4,8%), Francją (o 4,1%) oraz z Holandią (o 3,0%); jego wzrost notowano natomiast w wymianie ze Szwecją (o 3,5%). Po stronie importu obniżyła się wartość towarów sprowadzanych z Francji (o 10,5%), Czech (o 7,8%), Włoch (o 7,2%), Belgii (o 5,3%) oraz Holandii (o 0,9%).

Wśród pozostałych krajów rozwiniętych (spoza UE) w okresie dziesięciu miesięcy br. eksport spadł m.in. do Wielkiej Brytanii (o 5,9%), a wzrósł do Stanów Zjednoczonych (o 2,5%). Po stronie importu obniżyła się wartość towarów sprowadzanych m.in. ze Stanów Zjednoczonych (o 3,1%), a zwiększyła się z Korei Południowej (o 11,5%).

W obrotach towarowych z **krajami Europy Środkowo-Wschodniej** w okresie styczeń–październik br. eksport był o 0,8% większy niż przed rokiem i wyniósł 51,7 mld, natomiast znacznie obniżył się import – o 23,1% do 50,8 mld zł. Obroty z tą grupą krajów zamknęły się dodatnim saldem (w wysokości 0,9 mld zł wobec minus 14,8 mld zł przed rokiem). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 6,0%, a w imporcie ogółem zmniejszył się z 7,8% do 6,3%.

Niższe niż przed rokiem były obroty z **Rosją**, głównym partnerem handlowym Polski z tej grupy krajów. Eksport zmniejszył się w niewielkim stopniu – o 2,2% do 25,8 mld zł, natomiast znacznie spadł import – o 27,1% do 37,3 mld zł. Kwota ujemnego salda wymiany zmniejszyła się z minus 24,8 mld zł przed rokiem do minus 11,5 mld zł. Udział Rosji obniżył się po obu stronach wymiany – w eksporcie ogółem o 0,1 p.proc. do 3,0%, a w imporcie ogółem o 1,4 p.proc. do 4,6%. W wymianie z Rosją, według klasyfikacji SITC, obniżył się eksport m.in. leków oraz preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych lub toaletowych (z wyjątkiem mydeł) i części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, a wzrósł maszyn do automatycznego przetwarzania danych i części do nich. Po stronie importu m.in. znacznie zmniejszyła się wartość przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych, a także surowych olejów ropy naftowej, tj. grupy stanowiącej prawie połowę importu z Rosji.

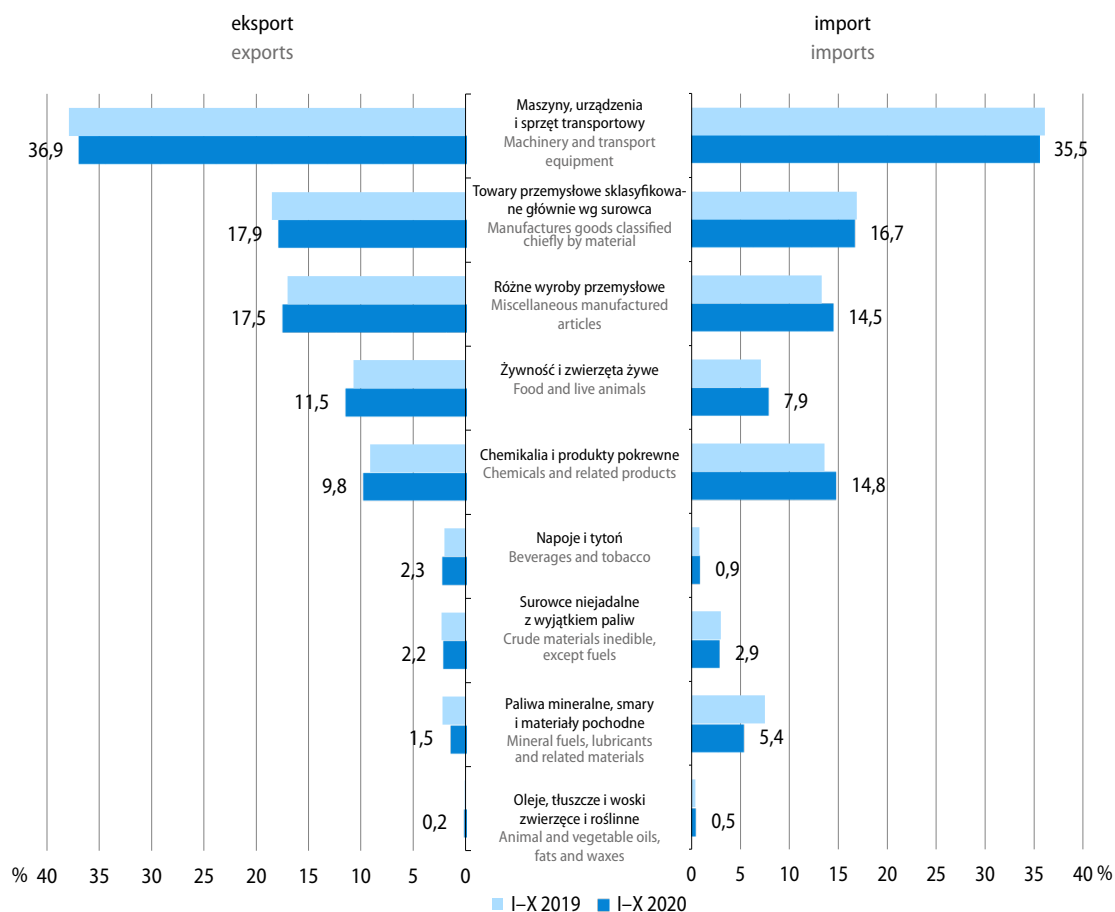
Obroty z **krajami rozwijającymi się** wzrosły w porównaniu z okresem dziesięciu miesięcy ub. roku w większym stopniu po stronie eksportu (o 9,4% do 65,8 mld zł) niż importu (o 4,6% do 233,9 mld zł). Ujemne saldo było nieco głębsze niż przed rokiem i wyniosło 168,1 mld zł (wobec minus 163,4 mld zł w okresie styczeń–październik ub. roku). Udział krajów rozwijających się zwiększył się w skali roku po obu stronach wymiany – w eksporcie ogółem o 0,7 p.proc. do 7,7%, a w imporcie ogółem o 2,6 p.proc. do 28,8%. Wśród partnerów handlowych Polski z tej grupy krajów, odnotowano m.in. wzrost obrotów z Chinami – po stronie eksportu o 19,3% do 10,9 mld zł, a po stronie importu o 11,0% do 115,9 mld zł. Spośród towarów według klasyfikacji SITC ponad czterokrotnie zwiększyła się wartość eksportu do Chin silników i siłowników, nonelektrycznych oraz części do nich, a także m.in. drewna surowego oraz mleka, śmietany i produktów mleczarskich innych niż masło lub ser, zmniejszyła się natomiast wartość eksportowanej miedzi. Spośród towarów sprowadzanych z tego kraju wzrosła m.in. wartość dóbr z grupy: maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych oraz pozostała aparatura i urządzenia elektryczne.

Tablica 22. Dynamika i struktura obrotów ogółem według sekcji SITC
 Table 22. Foreign trade indices and structure by SITC sections

Wyszczególnienie Specification	I-X 2020		I-X 2019	
	w mln zł in PLN millions	I-X 2019=100	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	854506,5	99,8	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	98227,0	107,6	11,5	10,7
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	19969,3	119,4	2,3	2,0
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	18617,4	96,0	2,2	2,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	12934,3	69,0	1,5	2,2
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	1478,8	125,8	0,2	0,1
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	83315,5	106,5	9,8	9,1
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	152795,7	96,6	17,9	18,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	315584,6	97,2	36,9	37,9
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	149866,3	103,1	17,5	17,0
Import Imports	811912,2	95,2	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	63809,7	106,1	7,9	7,1
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	7605,9	117,3	0,9	0,8
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	23123,3	92,0	2,9	3,0
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	43654,2	67,9	5,4	7,5
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	3856,7	124,6	0,5	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	120409,3	103,6	14,8	13,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	135943,7	94,4	16,7	16,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	288159,6	93,6	35,5	36,1
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	117737,4	104,2	14,5	13,3

Wykres 29. Udział wybranych sekcji towarowych (wg SITC) w obrotach towarowych handlu zagranicznego ogółem w okresie styczeń–październik 2020 r.

Chart 29. Share of selected SITC sections in total foreign trade turnover in the period of January–October 2020

W obrotach ogółem mniejsza niż w okresie styczeń–październik ub. roku była wartość eksportu i importu m.in. w największych sekcjach **nomenklatury SITC**, tj. maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy oraz towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca. Wzrosła natomiast (po obu stronach wymiany) wartość m.in. żywności i zwierząt żywych, chemikaliów i produktów pokrewnych oraz różnych wyrobów przemysłowych. W strukturze towarowej obrotów, po stronie eksportu najbardziej obniżył się udział sekcji maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy oraz paliwa mineralne, smary i materiały pochodne, a wzrósł udział sekcji żywność i zwierzęta żywe oraz chemikalia i produkty pokrewne. W imporcie natomiast najbardziej zmniejszył się udział sekcji paliwa mineralne, smary i materiały pochodne, a wzrósł udział sekcji chemikalia i produkty pokrewne oraz różne wyroby przemysłowe.

Eksport **produktów rolno-spożywczych** (według CN) w okresie styczeń–październik br. był wyższy niż przed rokiem o 9,6% i wyniósł 124,6 mld zł, a import zwiększył się o 7,5% do 81,5 mld zł. Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 43,1 mld zł (wobec 37,9 mld zł w analogicznym okresie ub. roku). Udział towarów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zwiększył się po stronie eksportu z 13,3% do 14,6%, a po stronie importu – z 8,9% do 10,0%. Po obu stronach wymiany odnotowano wzrost obrotów tymi towarami ze wszystkimi grupami krajów. Eksport do krajów rozwijających się był wyższy niż przed rokiem o 25,1%, do krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 14,0%, a do krajów rozwiniętych o 7,8% (w tym do krajów UE – o 7,2%). Wartość towarów rolno-spożywczych sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększyła się o 13,1%, z krajów rozwijających się o 11,0%, a z krajów rozwiniętych o 6,4% (w tym z UE o 6,6%).

Tablica 23. Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (według CN)
 Table 23. Foreign trade turnover of agri-food products (by CN)

Wyszczególnienie Specification	I-X 2020						I-X 2019	I-X 2020
	w mln zł in PLN millions	w mln EUR in EUR millions	w mln USD in USD millions	I-X 2019=100				
				zł PLN	EUR EUR	USD USD	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	124647,5	28271,3	31764,1	109,6	106,9	106,9	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	67151,9	15221,3	17110,7	112,2	109,4	109,4	52,7	53,9
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	34830,9	7902,8	8871,9	98,8	96,4	96,3	31,0	27,9
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	20604,4	4680,3	5257,1	121,6	118,8	118,8	14,9	16,5
Oleje i tłuszcze Fats and oils	2060,2	466,9	524,4	125,9	122,7	122,7	1,4	1,7
Import Imports	81505,0	18498,7	20762,5	107,5	104,9	104,7	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	35109,3	7960,9	8948,8	112,1	109,3	109,3	41,3	43,1
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	20943,6	4754,9	5334,1	98,5	96,1	96,0	28,1	25,7
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	21185,0	4814,5	5391,2	107,3	104,9	104,4	26,0	26,0
Oleje i tłuszcze Fats and oils	4267,0	968,3	1088,5	121,9	119,0	119,1	4,6	5,2
Saldo Balance	43142,5	9772,6	11001,5	.	.	.	.	.
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	32042,6	7260,3	8161,9	.	.	.	.	.
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	13887,3	3147,9	3537,8	.	.	.	.	.
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	-580,6	-134,2	-134,1	.	.	.	.	.
Oleje i tłuszcze Fats and oils	-2206,9	-501,4	-564,1	.	.	.	.	.

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem dziesięciu miesięcy ub. roku, zmniejszył się udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 58,4% do 56,7%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 15,6% do 15,4%), a wzrósł udział towarów konsumpcyjnych (z 26,0% do 27,9%). Było to efektem wyższego niż przed rokiem importu towarów konsumpcyjnych (o 1,9%), przy spadku importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (o 7,6%) oraz dóbr inwestycyjnych (o 5,7%).

Wyniki finansowe ubezpieczycieli

Financial results of insurance companies

Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń¹ ogółem w okresie trzech kwartałów br. były słabsze niż przed rokiem, na co wpłynęły m.in. niższe wyniki uzyskane przez zakłady ubezpieczeń majątkowych (dział II) z większościowym udziałem kapitału krajowego. Wyniki zakładów ubezpieczeń na życie (dział I) były wyższe niż rok wcześniej.

Tablica 24. Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń; wynik techniczny
Table 24. Income and costs of insurance companies; balance on technical account

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total			Dział I ^a Division I ^a			Dział II ^b Division II ^b		
	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2019= =100	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2019= =100	I-IX 2019	I-IX 2020	I-IX 2019= =100
	mln zł PLN millions	I-IX 2019= =100		mln zł PLN millions	I-IX 2019= =100		mln zł PLN millions	I-IX 2019= =100	
Przychody ogółem Total income	51013,8	51183,5	100,3	21375,0	21145,9	98,9	29638,8	30037,6	101,3
w tym: of which:									
Składki zarobione na udziale własnym Earned premiums	40740,6	41046,3	100,8	15620,1	15160,2	97,1	25120,5	25886,1	103,0
w tym składki przypisane brutto of which gross written premiums	46965,7	46507,0	99,0	15886,5	15394,6	96,9	31079,2	31112,4	100,1
Przychody z lokat Investment income	9 398,6	9245,0	98,4	5590,0	5833,2	104,3	3808,6	3411,8	89,6
Koszty ogółem Total costs	45021,6	45970,2	102,1	19313,8	18970,5	98,2	25707,8	26999,7	105,0
w tym: of which:									
Odszkodowania i świadczenia ^c Claims incurred ^c	29580,9	28323,0	95,7	13964,7	12655,5	90,6	15616,2	15667,5	100,3
w tym odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto of which gross claims paid	30672,8	29444,7	96,0	14188,8	12830,0	90,4	16484,0	16614,7	100,8
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Change in other technical provisions – net of reinsurance	-1478,2	-2841,5	.	-1509,8	-2880,3	.	31,6	38,8	122,9
Koszty działalności ubezpieczeniowej Net operating expenses	10935,5	11266,0	103,0	3711,9	3710,6	100,0	7223,6	7555,4	104,6
Koszty działalności lokacyjnej Investment charges	2 852,7	6035,0	211,6	2232,4	4554,8	204,0	620,3	1480,2	238,6
Wynik finansowy netto Net financial result	5992,2	5213,3	87,0	2061,2	2175,4	105,5	3931,0	3037,9	77,3
Wynik techniczny Balance on technical account	4660,9	5080,4	109,0	2541,6	2718,0	106,9	2119,3	2362,4	111,5

a Ubezpieczenia na życie. b Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe. c Na udziale własnym z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw.

a Life insurance. b Non-life insurance. c Including change in provisions – net of reinsurance.

¹ Opracowano na podstawie danych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego przekazanych w dniu 9 grudnia 2020 r.

Przychody ogółem zakładów ubezpieczeń w okresie styczeń–wrzesień br. były o 0,3% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, na co wpłynął wzrost **składek zarobionych brutto na udziale własnym** (o 0,8% do 41,0 mld zł) przy zmniejszeniu **przychodów z działalności lokacyjnej** (o 1,6% do 9,2 mld zł). **Koszty ogółem** wyniosły 46,0 mld zł i były o 2,1% wyższe niż przed rokiem (w dziale I spadek wyniósł 1,8%, a w dziale II odnotowano wzrost o 5,0%). Łączny **wynik finansowy netto** zakładów ubezpieczeń wyniósł 5,2 mld zł i był niższy o 13,0% niż rok wcześniej; w dziale I notowano wzrost o 5,5% do 2,2 mld zł, a w dziale II – spadek o 22,7% do 3,0 mld zł. Zakłady działu II z większościovym udziałem kapitału krajowego osiągnęły zysk w wysokości 1,6 mld zł wobec 2,6 mld zł w analogicznym okresie ub. roku. Zakłady działu II z większościovym udziałem kapitału zagranicznego wypracowały zysk w wysokości 1,5 mld zł (wobec 1,4 mld zł przed rokiem).

Wynik techniczny ukształtował się na poziomie 5,1 mld zł i był o 9,0% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku; wzrost odnotowano zarówno w dziale I (o 6,9%), jak i w dziale II (o 11,5%).

Tablica 25. Składki przypisane brutto oraz odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w działalności bezpośredniej

Table 25. Gross written premiums and gross claims paid in direct activities

Wyszczególnienie Specification	Składki przypisane brutto Gross written premiums			Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto Gross claims paid		
	I-IX 2019	I-IX 2020		I-IX 2019	I-IX 2020	
	mln zł PLN millions	I-IX 2019= =100		mln zł PLN millions	I-IX 2019= =100	
Dział I Division I						
Ogółem z działalności bezpośredniej Total from direct activities	15886,5	15394,6	96,9	14188,8	12830,0	90,4
w tym: of which:						
Ubezpieczenia na życie Life insurance	5865,9	5916,4	100,9	4381,7	4389,9	100,2
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Life insurance linked to capital insurance fund	5132,6	4331,9	84,4	7671,8	6462,9	84,2
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe Accident and sickness insurance	4701,5	4950,0	105,3	1986,3	1825,4	91,9
Dział II Division II						
Ogółem z działalności bezpośredniej Total from direct activities	29104,2	29049,9	99,8	15629,2	15546,1	99,5
w tym: of which:						
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe Accident and sickness insurance	2008,1	1870,5	93,1	501,3	441,5	88,1
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych Casco insurance of land vehicles	6414,4	6408,7	99,9	4117,2	4 061,1	98,6
Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami Insurance against fire and natural forces	2560,0	2814,3	109,9	1218,9	1261,2	103,5
Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych Insurance against other damage and loss of property	2419,8	2526,4	104,4	1076,6	1397,8	129,8
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania pojazdów lądowych Motor vehicle liability arising out of the possession of land vehicles	11246,1	10916,9	97,1	6997,6	6620,0	94,6
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej General third-party liability insurance	1730,2	1824,6	105,5	747,7	777,8	104,0

Składka przypisana brutto z działalności bezpośredniej w okresie trzech kwartałów br. wyniosła w ubezpieczeniach na życie 15,4 mld zł (spadek o 3,1% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku), a w ubezpieczeniach majątkowych 29,0 mld zł (spadek o 0,2%).

W strukturze składki przypisanej brutto z działalności bezpośredniej ogółem składka zakładów działu I stanowiła 34,6%, a zakładów działu II – 65,4%. Główne pozycje w dziale I, pod względem wartości zebranej składki brutto, stanowiły grupy „ubezpieczenia na życie” (38,4%) ze składką w wysokości 5,9 mld zł oraz „ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe” (32,2%) ze składką wynoszącą 4,9 mld zł. W dziale II największy udział (59,6% składek ogółem) miały składki brutto zebrane z tytułu polis komunikacyjnych, które wyniosły 17,3 mld zł. Udział ubezpieczeń casco pojazdów lądowych w składce przypisanej brutto działu II wyniósł ponad 22,0%, a ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania pojazdów lądowych 37,6%.

Wartość **odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto z działalności bezpośredniej** w ubezpieczeniach na życie zmniejszyła się w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku o 9,6% do 12,8 mld zł, a w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych spadła o 0,5% do 15,5 mld zł.

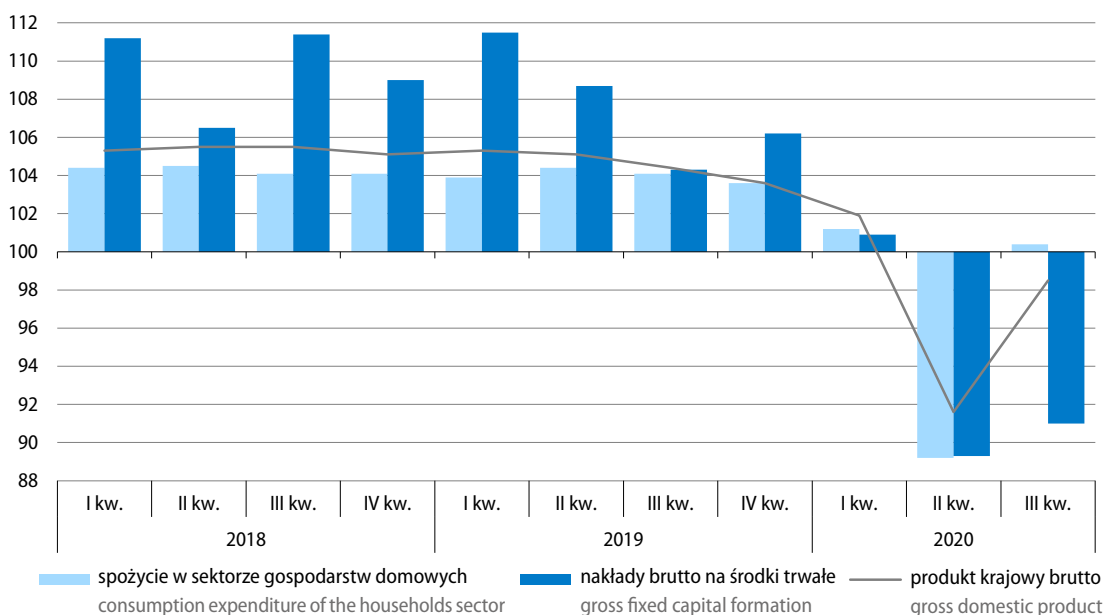
Produkt krajowy brutto

Gross domestic product

Według wstępnych szacunków w III kwartale br. **produkt krajowy brutto** (niewyrównany sezonowo) był realnie niższy niż przed rokiem o 1,5% (wobec spadku o 8,4% w II kwartale br. oraz wzrostu o 4,4% w III kwartale ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym PKB wzrósł w ujęciu realnym o 7,9% w stosunku do poprzedniego okresu, a w skali roku obniżył się o 1,8%.

Wykres 30. PKB, spożycie w sektorze gospodarstw domowych i nakłady brutto na środki trwałe analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 30. GDP, consumption expenditure of the households sector and gross fixed capital formation corresponding period of previous year=100

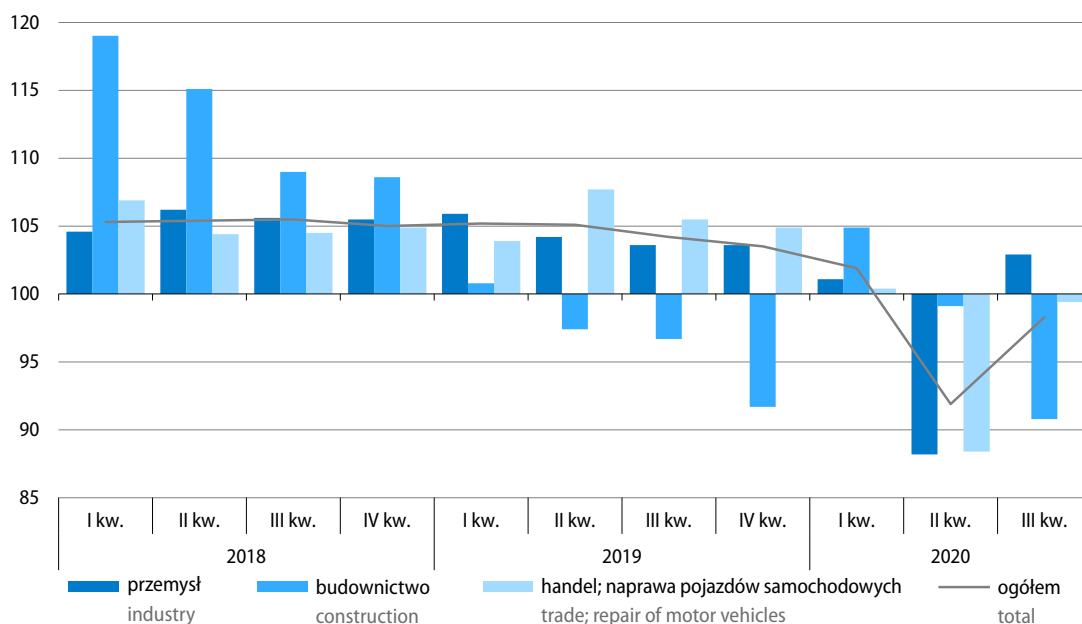
Na spadek produktu krajowego brutto w skali roku w III kwartale br. negatywnie oddziaływał popyt krajowy, przy czym jego wpływ zmniejszył się do minus 3,2 p.proc. (z minus 9,5 p.proc. w II kwartale br. oraz wobec 3,6 p.proc. w III kwartale ub. roku). Oddziaływanie spożycia ogółem na spadek PKB wyniosło 0,8 p.proc. (wobec minus 5,7 p.proc. w poprzednim kwartale i 3,6 p.proc. rok wcześniej), z tego 0,2 p.proc. stanowił wpływ spożycia w sektorze gospodarstw domowych, a 0,6 p.proc. – spożycia publicznego. Akumulacja brutto oddziaływała ujemnie (minus 4,0 p.proc. wobec minus 3,8 p.proc. w II kwartale br. oraz neutralnego wpływu w III kwartale ub. roku). Wynikało to z negatywnego wpływu popytu inwestycyjnego (minus 1,7 p.proc.) oraz przyrostu rzeczowych środków obrotowych (minus 2,3 p.proc.). Dodatnio oddziaływał popyt zagraniczny, a jego wpływ zwiększył się do 1,7 p.proc. (z 1,1 p.proc. w poprzednim okresie oraz 0,8 p.proc. przed rokiem).

Popyt krajowy w III kwartale br. był o 3,2% niższy niż przed rokiem (wobec spadku o 9,9% w poprzednim kwartale oraz wzrostu o 3,7% rok wcześniej). Spożycie ogółem zwiększyło się o 1,0% (po spadku o 7,5% w II kwartale br. i wzroście o 4,7% w III kwartale ub. roku). Spożycie w sektorze gospodarstw domowych wzrosło o 0,4% (po spadku o 10,8% w II kwartale br.), a spożycie publiczne – o 3,4% (tj. podobnie jak przed kwartałem). Akumulacja brutto była o 20,2% niższa niż przed rokiem (wobec spadku o 19,7% w poprzednim kwartale oraz o 0,2% rok wcześniej), w tym nakłady brutto na środki trwałe zmniejszyły się o 9,0%. **Stopa inwestycji** wyniosła 16,0% (wobec 15,9% w II kwartale br. i 17,5% w III kwartale ub. roku).

Eksport zwiększył się w skali roku o 2,0%, a **import** obniżył się o 1,0% (w II kwartale br. notowano spadek eksportu o 14,5% i importu o 18,0%; w III kwartale ub. roku eksport zwiększył się o 5,5%, a import o 4,3%).

Wykres 31. Wartość dodana brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 31. Gross value added corresponding period of previous year=100

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w III kwartale br. była o 1,7% niższa niż przed rokiem (wobec spadku o 8,1% w poprzednim kwartale i wzrostu o 4,2% rok wcześniej). W przemyśle zwiększyła się o 2,9%, natomiast w budownictwie notowano spadek o 9,2%. W handlu, naprawie pojazdów samochodowych wartość dodana brutto obniżyła się w skali roku o 0,6%, a w transporcie i gospodarce magazynowej – o 5,7%. Głęboki spadek notowano w zakwaterowaniu i gastronomii (o 29,7%). Spadki obserwowano również w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 6,2%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,5%). Większa niż przed rokiem była natomiast wartość dodana brutto w informacji i komunikacji (o 3,9%), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, edukacji, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej łącznie (o 2,7%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 1,0%).

Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach

Socio-economic situation in the European Union and in selected countries

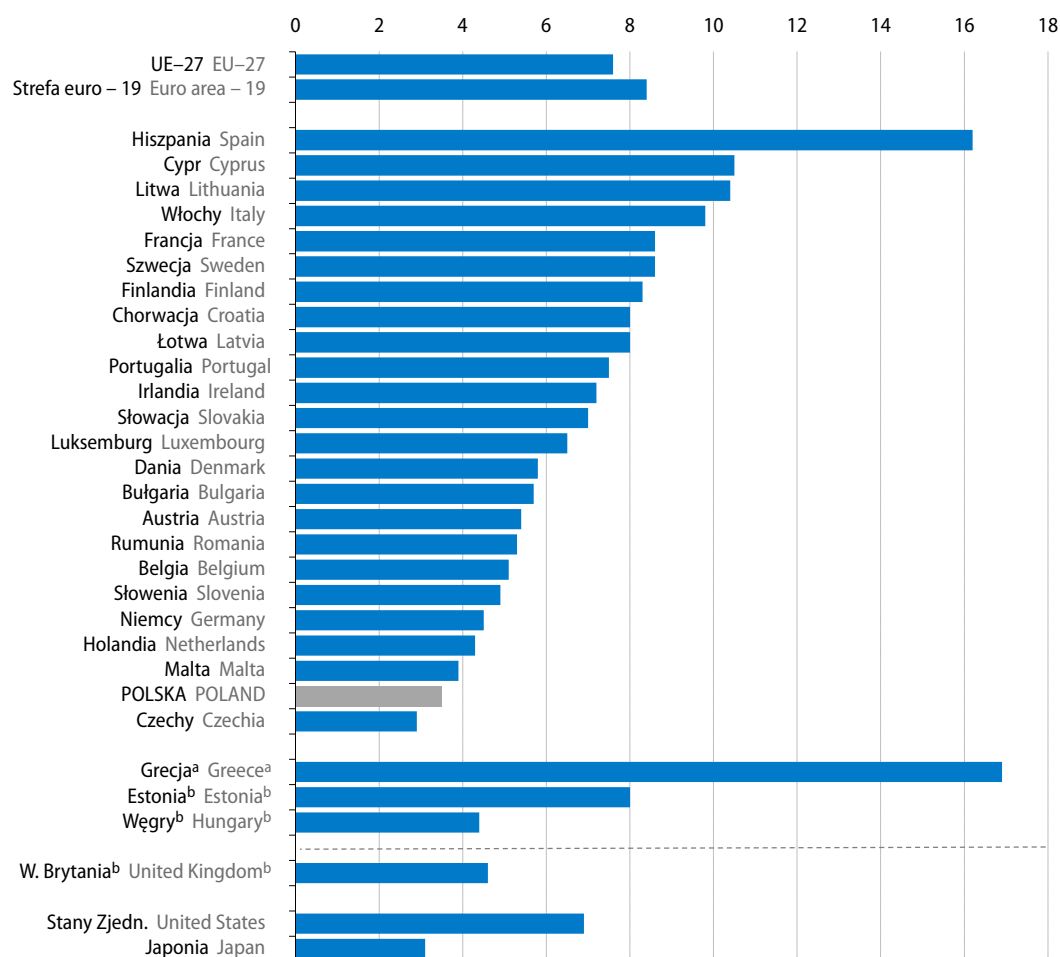
U w a g a. Wszystkie dane dla Unii Europejskiej ogółem dotyczą 27 krajów członkowskich (bez Wielkiej Brytanii).

W październiku br. **zharmonizowana stopa bezrobocia**¹ w Unii Europejskiej ogółem wyniosła 7,6%, tj. utrzymała się na poziomie sprzed miesiąca, a w skali roku wzrosła o 1,0 p.proc. Nadal najwyższą stopę bezrobocia notowano w Hiszpanii (16,2%) oraz Grecji (16,1%²). Relatywnie wysoki wskaźnik bezrobocia, wyższy niż przeciętnie w UE, obserwowano ponadto na Cyprze (10,5%), Litwie (10,4%), we Włoszech (9,8%), Francji i w Szwecji (po 8,6%), a także w Finlandii, Chorwacji i na Łotwie (w granicach 8,3%–8,0%). Najniższym poziomem bezrobocia charakteryzowały się Czechy (2,9%), Polska (3,5%), Malta (3,9%), Holandia (4,3%), Niemcy (4,5%) oraz Słowenia (4,9%). W skali miesiąca stopa bezrobocia wzrosła w siedmiu krajach (w największym stopniu na Cyprze – o 1,2 p.proc.), a obniżyła się w dwunastu (najbardziej w Bułgarii – o 0,5 p.proc. oraz Portugalii – o 0,4 p.proc.). W Niemczech, podobnie jak na Malcie, w Austrii, Irlandii i Finlandii wskaźnik nie uległ zmianie. W Polsce stopa bezrobocia wzrosła nieznacznie (o 0,1 p.proc.). W porównaniu z październikiem ub. roku w większości krajów członkowskich stopa bezrobocia wzrosła, w tym najbardziej na Litwie (o 4,0 p.proc.), Cyprze (o 3,9 p.proc.), w Irlandii (o 2,5 p.proc.) oraz na Łotwie i w Hiszpanii (po 2,2 p.proc.). W Polsce stopa bezrobocia była nieznacznie wyższa niż rok wcześniej (o 0,5 p.proc.). Zbliżona do obserwowanej przed rokiem była sytuacja w Belgii (spadek wskaźnika o 0,1 p.proc.). W Stanach Zjednoczonych stopa bezrobocia w październiku br. wyniosła 6,9%, tj. była niższa niż przed miesiącem (o 1,0 p.proc.), ale wyższa niż rok wcześniej (o 3,3 p.proc.). W Japonii wskaźnik wyniósł 3,1%, tj. wzrósł zarówno w skali miesiąca (o 0,1 p.proc.), jak i roku (o 0,7 p.proc.).

1 Dane wyrównane sezonowo; brak danych za październik br. dla Estonii, Grecji i Węgier, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

2 Dane za wrzesień br.

Wykres 32. Zharmonizowana stopa bezrobocia w październiku 2020 r. (w %, wyrównana sezonowo)
 Chart 32. Harmonised unemployment rate in October 2020 (in %, seasonally adjusted)

a Dane za II kwartał 2020 r. b Dane za III kw. 2020 r.
 a Data for the 2nd quarter of 2020. b Data for the 3rd quarter of 2020.

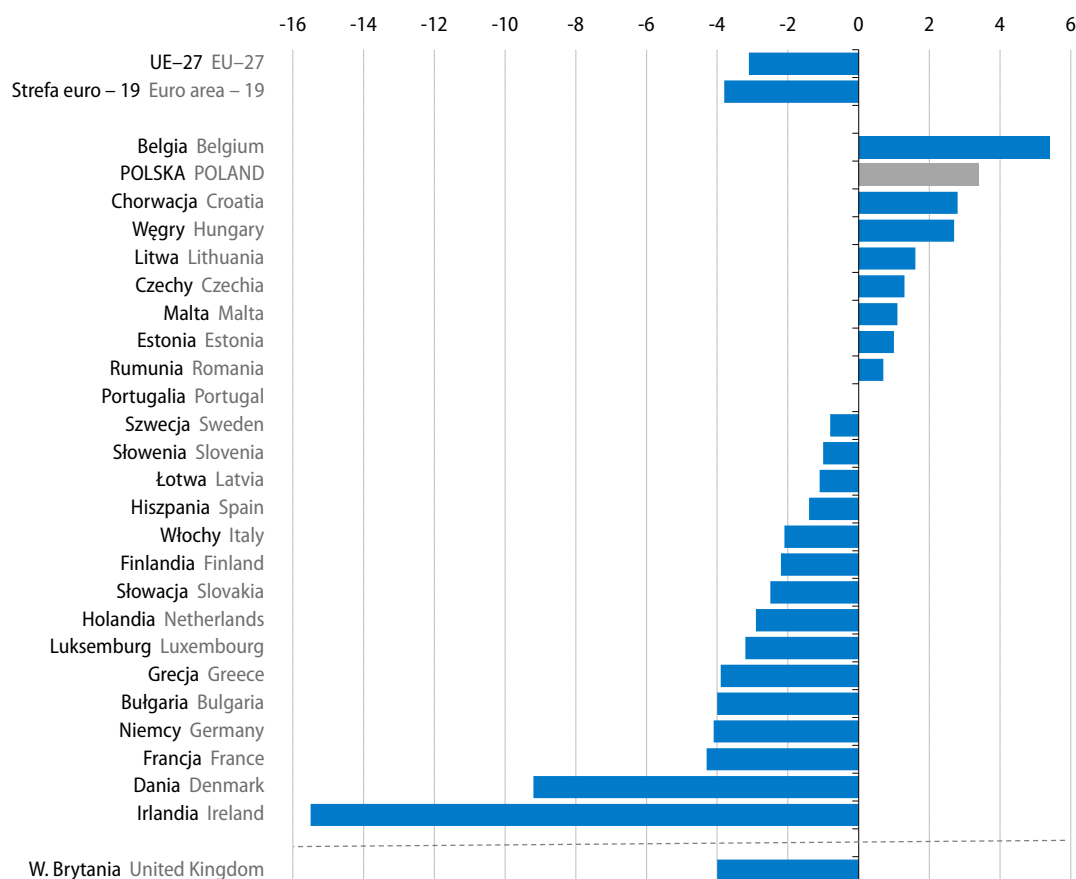
Źródło: Eurostat.
 Source: Eurostat.

Produkcja przemysłowa³ w Unii Europejskiej ogółem w październiku br. obniżyła się w skali roku o 3,1%, tj. najmniej od lutego br. (wobec spadku we wrześniu br. o 5,5% oraz w październiku ub. roku o 1,1%). W większości krajów członkowskich produkcja była mniejsza niż przed rokiem, w tym najgłębszy spadek notowano w Irlandii (o 15,5%) i Danii (o 9,2%). Bardziej niż przeciętnie w UE produkcja spadła we Francji (4,3%), w Niemczech (4,1%), Bułgarii (4,0%) oraz Grecji (3,9%). W granicach 2,9%–1,4% zmniejszyła się produkcja w Holandii, na Słowacji, w Luksemburgu, Finlandii, we Włoszech i w Hiszpanii. W dziewięciu krajach UE notowano wzrost produkcji przemysłowej w skali roku, w tym największy w Belgii (o 5,4%), Polsce (o 3,4%), Chorwacji (o 2,8%) i na Węgrzech (o 2,7%).

³ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych dla Austrii i Cypru, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

Wykres 33. Produkcja przemysłowa w październiku 2020 r. (zmiana w %, r/r, wyrównana dniami roboczymi)

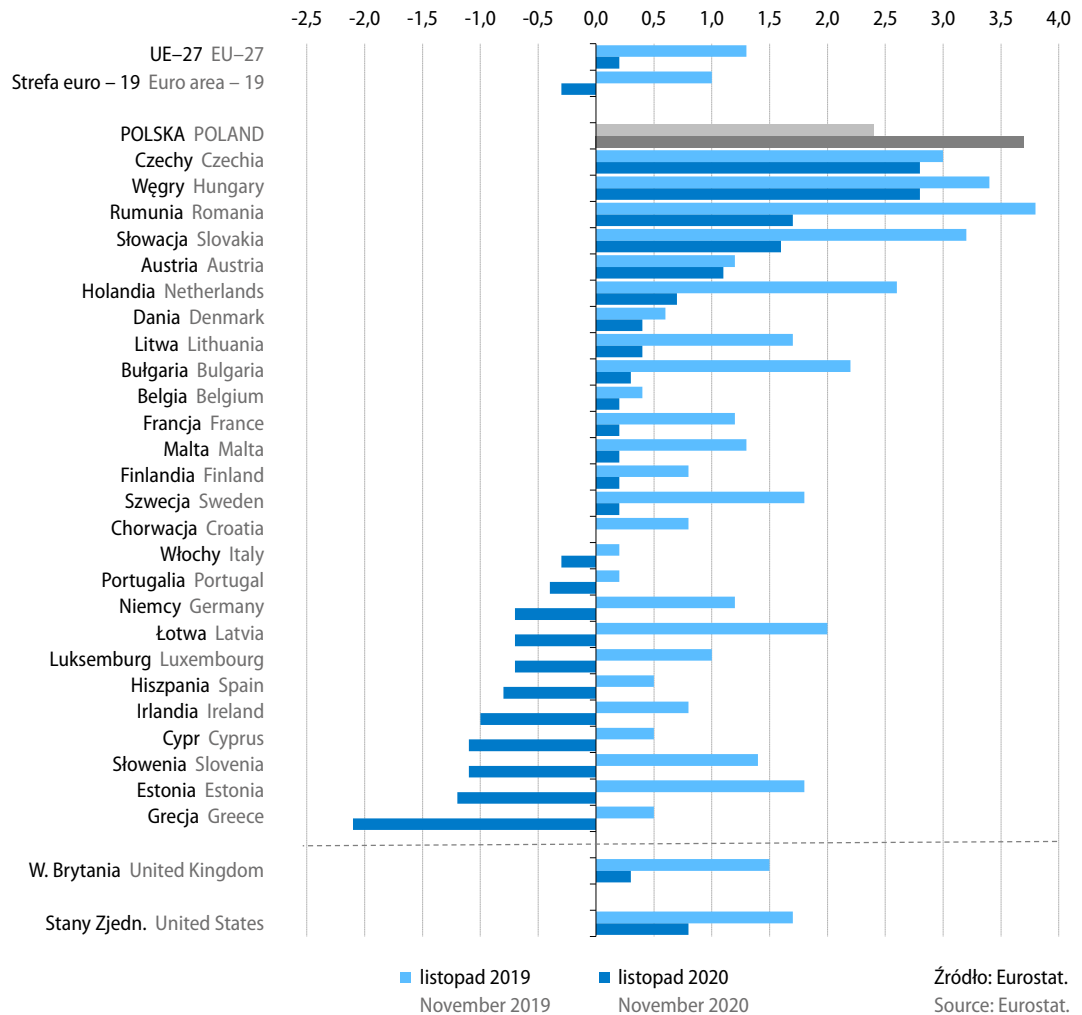
Chart 33. Industrial production in October 2020 (change in %, y/y, adjusted by working days)

Źródło: Eurostat.
Source: Eurostat.

W okresie styczeń–październik br. **obroty towarowe handlu zagranicznego** zmniejszyły się w skali roku po obu stronach wymiany we wszystkich krajach członkowskich (oprócz Irlandii, gdzie notowano wzrost eksportu o 2,6%). Wartość towarów wysyłanych za granicę najbardziej zmniejszyła się w Luksemburgu (o 21,0%) oraz we Francji (o 18,4%); znaczny spadek eksportu notowano również m.in. na Malcie (o 15,8%) oraz w Finlandii (o 14,9%). Najgłębszy spadek importu wystąpił natomiast na Malcie (o 29,5%). Wyraźnie niższa niż przed rokiem była również wartość importu w Luksemburgu, Portugalii, Hiszpanii, we Włoszech, w Grecji oraz we Francji (spadek w granicach 17,8%–14,3%). W okresie styczeń–październik br. odnotowano ujemne **saldo wymiany handlowej** w piętnastu krajach UE. Największy deficyt wystąpił we Francji, gdzie wyniósł minus 72,4 mld EUR i pogłębił się w skali roku o 8,1 mld EUR. Wśród krajów o znacznej kwocie ujemnego salda wymiany handlowej znalazły się również Rumunia, Grecja, Hiszpania i Portugalia (od minus 15,1 mld EUR do minus 11,7 mld EUR). Najwyższy dodatni bilans handlowy, choć mniejszy niż w okresie styczeń–październik ub. roku, obserwowano w Niemczech (150,7 mld EUR wobec 194,1 mld EUR przed rokiem). Eksport tego kraju wyniósł 993,9 mld EUR, tj. zmniejszył się w skali roku o 11,2%, a import obniżył się o 8,8% do 843,1 mld EUR. W Polsce, w okresie dziesięciu miesięcy br., eksport zmniejszył się w skali roku o 3,1% do 192,8 mld EUR, a import spadł o 7,6% do 183,3 mld EUR. W rezultacie odnotowano nadwyżkę w handlu zagranicznym w wysokości 9,6 mld EUR (wobec 0,8 mld EUR przed rokiem).

Wykres 34. Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP)
 (zmiana w %, r/r)

 Chart 34. Harmonised index of consumer prices (HICP)
 (change in %, y/y)

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (HICP⁴) w Unii Europejskiej ogółem w listopadzie br., podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach, były o 0,2% wyższe niż przed rokiem. Ceny konsumpcyjne wzrosły w większości krajów UE. Najwyższy wzrost (o 3,7%, tj. podobny do obserwowanego w pięciu poprzednich miesiącach) notowano w Polsce, w tym wyższe niż przed rokiem były m.in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,6%), ceny w zakresie użytkowania mieszkania i nośników energii (o 6,1%), a także ceny towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 2,9%) oraz ze zdrowiem (o 5,4%); spadek dotyczył natomiast m.in. cen związanych z transportem (o 1,3%). Również w Czechach i na Węgrzech obserwowano znaczny wzrost cen konsumpcyjnych (po 2,8%), jednak słabszy niż w poprzednich miesiącach. W najmniejszym stopniu wzrosły ceny m.in. w Belgii, Finlandii, we Francji, na Malcie i w Szwecji (po 0,2%). W Chorwacji ceny utrzymały się na poziomie sprzed roku. W jedenastu krajach UE obserwowano spadek cen konsumpcyjnych, w tym najgłębszy w Grecji (o 2,1%). Spośród największych gospodarek UE ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się w Hiszpanii (o 0,8%), Niemczech (o 0,7%) oraz we Włoszech (o 0,3%).

4 Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (Harmonised Index of Consumer Prices).

Tablica 26. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

Table 26. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country

Wyszczególnienie a – 2019 b – 2020		I	II	III	IV	V	VI
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób	a	6368	6378	6394	6392	6380	6394
	b	6441	6446	6412	6259	6174	6186
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	1023	1017	985	938	906	877
	b	922	920	909	966	1012	1027
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	6,1	6,1	5,9	5,6	5,4	5,3
	b	5,5	5,5	5,4	5,8	6,0	6,1
Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :							
w złotych	a	4931,80	4949,42	5164,53	5186,12	5057,82	5104,46
	b	5282,80	5330,48	5489,21	5285,01	5119,94	5286,00
poprzedni miesiąc=100	a	93,5	100,4	104,3	100,4	97,5	100,9
	b	94,3	100,9	103,0	96,3	96,9	103,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	107,5	107,6	105,7	107,1	107,7	105,3
	b	107,1	107,7	106,3	101,9	101,2	103,6
Przeciętne miesięczne realne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100							
	a	106,6	106,2	103,9	104,8	105,3	102,6
	b	102,8	103,0	101,8	98,7	98,5	100,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,3	103,0	102,6	102,3	102,8	101,7
	b	100,2	99,9	100,5	101,2	100,6	101,5
rolników indywidualnych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,5	101,2	103,9	103,9	103,3	103,0
	b	101,1	101,0	101,5	102,1	102,9	102,2
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:							
poprzedni miesiąc=100	a	99,8	100,4	100,3	101,1	100,2	100,3
	b	100,9	100,7	100,2	99,9	99,8	100,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,7	101,2	101,7	102,2	102,4	102,6
	b	104,3	104,7	104,6	103,4	102,9	103,3
grudzień poprzedniego roku=100	a	99,8	100,2	100,5	101,6	101,9	102,2
	b	100,9	101,6	101,8	101,7	101,5	102,1
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,2	100,5	100,1	100,4	100,2	99,5
	b	100,1	99,8	99,6	99,4	99,8	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,2	102,9	102,5	102,6	101,4	100,5
	b	100,9	100,2	99,7	98,6	98,3	99,2
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,2	100,1	100,3	100,4	100,3	100,3
	b	100,3	100,3	100,2	100,2	100,2	100,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,6	103,7	103,7	103,8	103,7	103,7
	b	103,0	103,1	103,0	102,8	102,6	102,5

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons; in full-time equivalents.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2019 b – 2020
6397	6390	6386	6383	6395	6396	a Average paid employment in the enterprise sector ¹ in thousands persons
6252	6295	6312	6318	6319		b
868	866	851	841	850	866	a Registered unemployed persons (end of period) in thousand persons
1030	1028	1024	1018	1026		b
5,2	5,2	5,1	5,0	5,1	5,2	a Registered unemployment rate (end of period) in %
6,1	6,1	6,1	6,1	6,1		b
						Average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector ¹ :
5182,43	5125,26	5084,56	5213,27	5229,44	5604,25	a in PLN
5381,65	5337,65	5371,56	5458,88	5484,07		b
101,5	98,9	99,2	102,5	100,3	107,2	a previous month=100
101,8	99,2	100,6	101,6	100,5		b
107,4	106,8	106,6	105,9	105,3	106,2	a corresponding month of previous year=100
103,8	104,1	105,6	104,7	104,9		b
104,5	104,0	104,0	103,4	102,7	102,8	a Average monthly real gross wages and salaries in enterprise sector ¹ – corresponding month of previous year=100
100,9	101,3	102,4	101,7	101,9		b
						Average monthly real gross retirement and other pension:
						from non-agricultural social security system
101,5	101,8	102,0	101,8	101,8	101,3	a corresponding month of previous year=100
102,0	102,1	102,2	101,7	102,3		b
						of farmers
102,8	102,6	102,2	102,7	102,6	102,2	a corresponding month of previous year=100
102,9	103,4	103,4	103,2	103,0		b
						Price indices of consumer goods and services:
100,0	100,0	100,0	100,2	100,1	100,8	a previous month=100
99,8	99,9	100,2	100,1	100,1		b
102,9	102,9	102,6	102,5	102,6	103,4	a corresponding month of previous year=100
103,0	102,9	103,2	103,1	103,0		b
102,2	102,2	102,2	102,4	102,5	103,4	a December of previous year=100
101,9	101,8	102,0	102,2	102,2		b
						Price indices of sold production of industry:
100,1	100,3	100,4	99,4	99,8	100,1	a previous month=100
100,3	99,6	100,3	100,5	100,0		b
100,5	100,9	100,8	99,7	99,9	101,0	a corresponding month of previous year=100
99,4	98,7	98,6	99,6	99,8		b
						Price indices of construction and assembly production:
100,2	100,2	100,2	100,3	100,2	100,2	a previous month=100
100,2	100,2	100,3	100,2	100,2		b
103,5	103,5	103,3	103,2	103,0	102,9	a corresponding month of previous year=100
102,5	102,5	102,5	102,4	102,4		b

Tablica 26. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

Table 26. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country (cont.)

Wyszczególnienie a – 2019 b – 2020		I	II	III	IV	V	VI
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	107,3	98,5	109,9	96,4	100,0	94,2
	b	104,5	102,2	102,2	74,5	110,3	113,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	106,0	106,9	105,6	109,2	107,7	97,4
	b	101,1	104,8	97,5	75,4	83,1	100,5
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	38,8	115,1	127,2	107,1	105,3	109,3
	b	42,7	114,1	125,0	102,4	100,8	112,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,2	115,1	110,8	117,4	109,5	99,3
	b	106,4	105,5	103,7	99,1	94,9	97,7
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	17405	32426	47417	65090	80064	94476
	b	18517	34044	49624	63982	80339	97345
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):							
poprzedni miesiąc=100	a	81,2	96,8	113,5	103,5	96,5	101,6
	b	79,4	100,4	96,8	87,7	114,9	108,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	106,1	105,6	101,8	111,9	105,6	103,7
	b	103,5	107,3	91,1	77,1	92,3	98,7
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	6587,4	-792,9	-4489,8	-75,1	-1935,3	-5040,4
	b	3426,7	-3312,0	-9354,5	-18882,9	-25881,7	-17118,4
Średnie kursy walut w zł – NBP:							
100 dolarów amerykańskich	a	376,17	380,23	380,52	381,45	383,93	378,11
	b	382,87	392,01	401,26	418,56	415,69	394,53
100 euro	a	429,54	431,57	429,96	428,74	429,65	426,60
	b	425,04	427,89	443,56	454,50	452,91	444,50
100 franków szwajcarskich	a	380,33	379,75	380,19	378,60	379,78	382,00
	b	394,51	401,66	418,92	431,07	428,38	414,74
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:							
eksport	a	82612,7	82307,6	89599,3	85562,6	87322,1	79853,4
	b	85664,7	87329,6	87397,3	64246,5	73140,6	86089,3
import	a	81878,9	84262,5	87102,4	84976,7	88383,9	79441,6
	b	84553,1	84247,9	87651,7	65289,6	67666,2	75420,9
saldo	a	733,8	-1954,9	2496,9	585,9	-1061,8	411,8
	b	1111,6	3081,7	-254,4	-1043,1	5474,4	10668,4

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2015 r. 3 Ceny bieżące z okresu

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons. 2 The average current prices from 2015. 3 The current prices from the period preceding

VII	VIII	IX	X	XI	XII		Specification a – 2019 b – 2020
							Sold production of industry ¹ (constant prices ²):
102,8	93,9	110,8	107,9	94,2	90,6	a	previous month=100
103,4	94,3	115,3	103,1	98,4		b	
105,8	98,5	105,6	103,7	101,4	103,8	a	corresponding month of previous year=100
101,1	101,5	105,7	101,0	105,4		b	
							Construction and assembly production ¹ (constant prices ²):
105,8	97,8	112,7	96,2	99,6	123,7	a	previous month=100
96,4	96,6	115,5	100,5	100,6		b	
106,6	102,6	107,6	95,9	95,3	96,7	a	corresponding month of previous year=100
89,0	88,0	90,2	94,2	95,1		b	
111384	128718	145716	166308	185350	207425	a	Dwellings completed (from the beginning of year)
121151	137529	156954	176855	196441		b	
							Retail sales of commodities ¹ (constant prices ³):
102,1	100,1	95,9	107,0	97,6	114,1	a	previous month=100
106,5	97,6	97,8	102,1	94,7		b	
105,7	104,4	104,3	104,6	105,2	105,7	a	corresponding month of previous year=100
103,0	100,5	102,5	97,7	94,7		b	
-4782,9	-1980,7	-1786,3	-3192,1	-1882,3	-13737,8	a	State budget balance – from the beginning of year (in PLN millions)
-16294,5	-13298,6	-13754,6	-12070,2	-13204,8		b	
							Average exchange rates in PLN – National Bank of Poland:
379,59	390,67	395,35	389,35	387,45	384,43	a	100 USD
389,43	371,90	379,26	386,05	380,35		b	
425,98	434,37	435,47	430,25	428,43	427,21	a	100 EUR
445,28	440,21	447,40	454,11	450,23		b	
384,42	398,44	399,19	391,80	390,20	390,87	a	100 CHF
416,11	408,82	414,87	422,82	417,83		b	
							Foreign trade ⁴ in PLN millions:
84773,2	78503,2	89436,4	96251,6	90224,1	77145,2	a	exports
88573,4	80746,4	97373,0	103945,7			b	
85302,8	79596,2	86733,9	95273,0	87917,0	77610,1	a	imports
85180,3	76184,3	90022,3	95696,0			b	
-529,6	-1093,0	2702,5	978,6	2307,1	-464,9	a	balance
3393,1	4562,1	7350,7	8249,7			b	

poprzedzającego okres badany. 4 Od stycznia 2020 r. – dane wstępne.
the surveyed period. 4 Since January 2020 – preliminary data.

Tablica 27. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska
Table 27. Main macroeconomic indicators – European Union

Wyszczególnienie Specification	PKB GDP			Handel zagraniczny Foreign trade				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a Harmonised unemployment rate ^a		
	2019	2020		eksport exports	import imports	saldo balance	I-X 2019	X 2019	2020	
		II kw. ^d 2nd quarter ^d	III kw. ^d 3rd quarter ^d						I-X 2020	IX
	zmiana w % w skali roku annual change in %				w mld EUR in EUR billions				w % in %	
UE-27^e	1,6	-13,9	-4,2	.	.	.	.	6,6	7,6	7,6
Strefa euro – 19	1,3	-14,7	-4,3	.	.	.	.	7,4	8,5	8,4
Austria	1,4	-14,2	-4,2	-8,9	-10,4	-2,2	-4,6	4,4	5,4	5,4
Belgia	1,7	-13,9	-4,5	-10,6	-11,7	16,5	14,5	5,2	5,2	5,1
Bułgaria	3,7	-8,6	-5,2	-7,2	-10,8	-1,8	-3,0	4,2	6,2	5,7
Chorwacja	2,9	-15,5	-10,0	-5,0	-9,7	-7,0	-8,4	6,4	8,2	8,0
Cypr	3,1	-12,3	-4,4	-9,3	-8,7	-3,9	-4,2	6,6	9,3	10,5
Czechy	2,3	-10,7	-5,0	-9,2	-9,5	14,7	15,7	2,0	2,8	2,9
Dania	2,8	-8,1	-4,0	-4,3	-4,1	9,2	9,7	5,2	6,0	5,8
Estonia	5,0	-5,4	-2,7	-3,8	-8,8	-0,7	-1,4	4,1	8,1	.
Finlandia	1,1	-6,1	-2,8	-14,9	-11,3	-2,5	-0,6	6,8	8,3	8,3
Francja	1,5	-18,9	-3,9	-18,4	-14,3	-72,4	-64,3	8,3	8,8	8,6
Grecja	1,9	-14,2	-11,7	-11,3	-14,5	-15,1	-18,7	16,7	16,1	.
Hiszpania	2,0	-21,5	-8,7	-12,0	-16,4	-13,4	-29,4	14,0	16,3	16,2
Holandia	1,7	-9,2	-2,5	-8,1	-9,4	55,9	54,2	3,5	4,4	4,3
Irlandia	5,6	-3,5	8,1	2,6	-6,9	61,7	53,2	4,7	7,2	7,2
Litwa	4,3	-4,6	-1,6	-5,4	-11,4	-0,3	-2,0	6,4	10,5	10,4
Luksemburg	2,3	-7,8	0,5	-21,0	-17,8	-4,9	-5,4	5,5	6,7	6,5
Łotwa	2,1	-8,6	-2,6	-1,2	-7,6	-1,5	-2,4	5,8	8,2	8,0
Malta	5,3	-16,7	-9,2	-15,8	-29,5	-2,0	-3,3	3,6	3,9	3,9
Niemcy	0,6	-11,2	-4,0	-11,2	-8,8	150,7	194,1	3,1	4,5	4,5
Polska	4,5	-8,0	-1,8	-3,1	-7,6	9,6	0,8	3,0	3,4	3,5
Portugalia	2,2	-16,4	-5,7	-11,5	-16,5	-11,7	-16,9	6,5	7,9	7,5
Rumunia	4,2	-10,3	-6,0	-12,3	-8,8	-15,1	-14,3	3,9	5,1	5,3
Słowacja	2,3	-12,1 ^a	-2,3 ^a	-8,8	-11,1	1,2	-0,4	5,7	6,8	7,0
Słowenia	3,2	-12,9	-2,9	-3,5	-8,9	2,7	1,0	4,4	4,7	4,9
Szwecja	1,3	-7,4	-2,7	-6,8	-10,0	5,2	1,4	6,8	8,9	8,6
Węgry	4,6	-13,5	-4,6	-7,9	-8,8	3,3	2,8	3,6	4,4	.
Włochy	0,3	-18,0	-5,0	-12,0	-14,8	50,0	45,9	9,5	9,7	9,8
Wielka Brytania	1,3	-21,5	-9,6	.	.	.	.	3,7	4,9	.

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Obejmuje sekcje: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe e Bez Wielkiej Brytanii. f III kw. 2019 r. g II kw. 2020 r. h III kw. 2020 r.

U w a g a. Przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu dokonano w Departamencie Opracowań Źródło: EUROSTAT – dane pobrano w dn. 17.12.2020 r.

a Data seasonally adjusted. b Data adjusted by working days. c Includes sections: mining and quarrying; manufacturing and electricity, gas, steam and air h 3rd quarter of 2020.

N o t e. Data concerning foreign trade were computed on the basis of data extracted from the Eurostat databases in the Statistical Products Department S o u r c e: EUROSTAT – data were extracted on 17.12.2020.

Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych Harmonised Index of Consumer Prices			Produkcja przemysłowa ^{bc} Industrial production ^{bc}			Produkcja w budownictwie ^b Production in construction ^b			Wyszczególnienie Specification
XI 2019	2020		X 2019	2020		X 2019	2020		
	X	XI		IX	X		IX	X	
zmiana w % w skali roku annual change in %									
1,3	0,2	0,2	-1,1	-5,5	-3,1	1,2	-2,4	-1,2	EU-27^e
1,0	-0,3	-0,3	-1,7	-6,3	-3,8	0,6	-2,3	-1,4	Euro area – 19
1,2	1,1	1,1	-3,7	-1,7	.	4,2	-1,0	.	Austria
0,4	0,4	0,2	5,2	-4,6	5,4	-2,6	-2,7	-2,5	Belgium
2,2	0,6	0,3	1,9	-2,8	-4,0	3,4	-1,7	-4,7	Bulgaria
0,8	-0,2	0,0	0,4	-1,1	2,8	6,9	5,0	.	Croatia
0,5	-1,4	-1,1	3,6	-4,2	.	9,3 ^f	-23,1 ^g	.	Cyprus
3,0	2,9	2,8	-0,3	-1,9	1,3	0,5	-7,9	-10,5	Czechia
0,6	0,3	0,4	0,3	-4,7	-9,2	1,5	3,9	.	Denmark
1,8	-1,7	-1,2	-3,6	-2,4	1,0	-1,2 ^f	-8,4 ^g	-12,1 ^h	Estonia
0,8	0,2	0,2	1,7	-5,8	-2,2	0,0	-0,8	-0,8	Finland
1,2	0,1	0,2	0,2	-6,0	-4,3	-1,6	-7,9	-4,6	France
0,5	-2,0	-2,1	-0,9	-2,2	-3,9	-9,8 ^f	-27,4 ^g	-3,1 ^h	Greece
0,5	-0,9	-0,8	-1,7	-3,0	-1,4	-1,1	-7,4	-11,6	Spain
2,6	1,2	0,7	0,5	-6,2	-2,9	1,9	-3,8	0,4	Netherlands
0,8	-1,5	-1,0	11,1	-13,7	-15,5	8,5 ^f	-34,2 ^g	-9,9 ^h	Ireland
1,7	0,5	0,4	-2,1	-0,5	1,6	6,3 ^f	-7,3 ^g	-6,6 ^h	Lithuania
1,0	-0,4	-0,7	-6,9	-7,7	-3,2	1,5	-3,2	.	Luxembourg
2,0	-0,7	-0,7	3,1	-2,8	-1,1	5,8 ^f	-0,6 ^g	-0,3 ^h	Latvia
1,3	0,6	0,2	1,4	-1,1	1,1	21,1 ^f	1,3 ^g	4,3 ^h	Malta
1,2	-0,5	-0,7	-5,6	-8,1	-4,1	1,2	1,0	3,4	Germany
2,4	3,8	3,7	3,6	3,1	3,4	-4,1	-11,8	-3,8	Poland
0,2	-0,6	-0,4	-2,0	2,4	0,0	1,9	-1,6	-2,6	Portugal
3,8	1,8	1,7	-3,5	-2,8	0,7	27,6	18,6	21,0	Romania
3,2	1,6	1,6	-3,7	-0,2	-2,5	-2,4	-20,4	-23,0	Slovakia
1,4	-0,5	-1,1	2,6	-3,3	-1,0	-3,2	7,9	-0,3	Slovenia
1,8	0,4	0,2	0,1	-2,0	-0,8	.	.	.	Sweden
3,4	3,0	2,8	6,5	-0,9	2,7	18,5	-14,7	-16,2	Hungary
0,2	-0,6	-0,3	-2,2	-4,9	-2,1	2,7	4,7	1,6	Italy
1,5	0,7	0,3	-0,3	-5,6	-4,0	-0,3	-7,7	-7,9	United Kingdom

oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. d Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi.

Statystycznych GUS.

conditioning supply. d Data seasonally adjusted and adjusted by working days. e Excluding United Kingdom. f 3rd quarter of 2019. g 2nd quarter of 2020.

of Statistics Poland.